

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi audiovisuaalisen tilausohjelmapalvelun investointivelvoitteesta

ESITYKSEN PÄÄASIAALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki audiovisuaalisen tilausohjelmapalvelun investointivelvoitteesta.

Ehdotuksen mukaan Suomeen sijoittautuneet maksullisten tilausohjelmapalvelujen tarjoajat veloitettaisiin osallistumaan eurooppalaisen audiovisuaalisen sisällön tuotannon rahoitukseen Suomessa. Velvoite koskisi myös toiseen EU:n jäsenvaltioon sijoittautuneita tilausohjelmapalvelun tarjoajia, jotka suuntaavat maksullista tilausohjelmapalvelua yleisölle Suomen alueella. Ehdotuksella pantaisiin täytäntöön audiovisuaalisia mediapalveluja koskevan AVMS-direktiivin 13 artiklan 2 kohta.

Maksullisen tilausohjelmapalvelun tarjoajille asetettaisiin velvoite, joka vastaa viittä prosenttia tilausohjelmapalvelun tarjoajan edellisellä tilikaudella Suomessa kertyneestä liikevaihdosta. Velvoitteen voisi täyttää joko investoimalla uuden audiovisuaalisen sisällön tuotantoon, suorittamalla valtiolle tuloutuvan veronluonteisen maksun tai yhdistämällä investoinnit ja maksun. Ehdotettu sääntely merkitsisi uuden veronluonteisen maksun käyttöönottoa. Velvoitteen noudattamista valvoisi Liikenne- ja viestintävirasto, joka vastaisi myös veronluonteisen maksun määräämisestä ja siihen liittyvistä viranomaistehtävistä. Kyse on uusista viranomaistehtävistä.

Maksuvelvoitteen kautta kerättävät rahat myönnettäisiin hallintokuluilla vähennettynä valtionavustuksena käsikirjoitetun elokuvan, dokumentin tai draamasarjan tuotantoon Suomen elokuvasaatiön toimesta. Suomen elokuvasaatiö hoitaisi valtionapuviranomaiselle kuuluvia tehtäviä myöntäessään valtionavustuksia.

Esityksen arvioidaan lisäävän kotimaisen elokuva- ja tv-tuotannon rahoitusta, vahvistavan suomalaisen sisällön näkyvyyttä tilausohjelmapalveluissa sekä vahvistavan alan kasvua, monimuotoisuutta ja kansainvälistä kilpailukykyä.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2027.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
PERUSTELUT	3
1 Asian tausta ja valmistelu	3
1.1 Tausta	3
1.2 Valmistelu	5
2 EU-säädöksen tavoitteet ja pääasiallinen sisältö.....	6
3 Nykytila ja sen arviointi.....	8
3.1 Lainsäädäntö	8
3.2 Audiovisuaalisen mediamarkkinan nykytila	10
3.3 Audiovisuaalisten tuotantojen julkinen rahoitus ja yksityiset investoinnit eurooppalaiseen sisältöön.....	12
3.4 Suomalaisten tuotantoyhtiöiden rakenne ja liikevaihto	14
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	16
4.1 Keskeiset ehdotukset.....	16
4.2 Pääasialliset vaikutukset.....	17
4.2.1 Taloudelliset vaikutukset	17
4.2.1.1 Vaikutukset maksullisten tilausohjelmalveluiden tarjoajiin.....	17
4.2.1.2 Vaikutukset tuotantoyhtiöihin sekä elokuva- ja televisioalan yhtiöihin	21
4.2.1.3 Vaikutukset kuluttajiin	24
4.2.1.4 Vaikutukset julkiseen talouteen	25
4.2.2 Yhteiskunnalliset vaikutukset	26
4.2.2.1 Vaikutukset audiovisuaalisen alan työllisyyteen.....	26
4.2.2.2 Vaikutukset kansalliseen kulttuuriin ja kulttuurivientiin	27
5 Muut toteuttamisvaihtoehdot	28
5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset.....	28
5.2 Muiden jäsenvaltioiden suunnittelemat tai toteuttamat keinot.....	31
6 Lausuntopalaute.....	35
7 Säännöskohtaiset perustelut.....	35
8 Voimaantulo	46
9 Toimeenpano ja seuranta	46
10 Suhde muihin esityksiin.....	47
10.1 Suhde talousarvioesitykseen	47
11 Suhde perustuslakiin ja säätämisympäristöön	47
11.1 Oikeusvaltioperiaate.....	47
11.2 Elinkeinovapaus	48
11.3 Yksityiselämän ja henkilötietojen suoja.....	50
11.4 Valtion verot ja maksut	51
LAKIEHDOTUS	53
audiovisuaalisen tilausohjelmalvelun investointivelvoitteesta.....	53

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Euroopan unionin audiovisuaalisia mediapalveluja koskeva direktiivi (2010/13/EU, jäljempänä AVMS-direktiivi) pohjautuu vuonna 1989 hyväksytyyn Televisio ilman rajoja -direktiiviin, joka nimettiin uudelleen AVMS-direktiiviksi vuonna 2010. AVMS-direktiivin tarkoituksena on luoda Euroopan unionin audiovisuaalisten mediapalvelujen yhtenäismarkkinat ja taata niiden asianmukainen toiminta, samalla kun edistetään kulttuurista monimuotoisuutta ja turvataan riittävän tasoinen kuluttajien ja alaikäisten suojeleminen.

AVMS-direktiiviä koskevat muutokset hyväksyttiin vuonna 2018 direktiivillä (EU) 2018/1808. Uudelleentarkastelun taustalla olivat audiovisuaalisten mediapalvelujen markkinoilla 2010-luvulla tapahtuneet muutokset. Kansainvälisten kehityssuuntien mukaisesti myös Euroopassa audiovisuaalisten sisältöjen kulutus on siirtynyt perinteisestä lineaaritelevisiosta tilauspohjaisiin tilausohjelmalveluihin ja videonjakoalustoihin. Audiovisuaaliset markkinat ovat kasvaneet ja samalla kilpailu on muuttunut globaaliksi. Kulutustottumusten muutosten myötä etenkin yhdysvaltalaisien palveluiden kansainvälinen markkina-asema on vahvistunut merkittävästi. Tämä kehitys on korostanut tarvetta turvata eurooppalaisten pienten kieli- ja kulttuurialueiden toimijoiden toimintamahdollisuuksia, jotka ovat vaikeutuneet huomattavasti. Eurooppalaisen kulttuurin saatavuuden ja näkyvyyden kasvattamisella on katsottu olevan tärkeä rooli Euroopan suvereniteetin vahvistamisessa.

Vuoden 2018 direktiivin uudistuksen tavoitteena oli parantaa kuluttajien ja alaikäisten suojeleminen sekä taata tasapuolisemmat toimintaedellytykset audiovisuaalisille sisämarkkinoille. Uudistuksen myötä muun muassa videonjakoalustat lisättiin tietyiltä osin säädöksen soveltamisalaan. Uudistuksen keskeisenä tavoitteena on ollut edistää eurooppalaisten teosten tuotantoa sekä jakelua ja siten myötävaikuttaa aktiivisesti kulttuurisen monimuotoisuuden edistämiseen. Direktiiviin lisättiin vuonna 2018 säännöt, joiden mukaan jäsenmaat voivat velvoittaa audiovisuaalisia mediapalveluiden tarjoajia rahoittamaan eurooppalaisia tuotantoja (direktiivin 13 artiklan 2 kohta).

Suomessa AVMS-direktiivi on alaikäisten suojeleminen ja medialukutaitoa lukuun ottamatta saatettu kansallisesti voimaan sähköisen viestinnän palveluista annetulla lailla (917/2014, jäljempänä SVPL). Vuoden 2018 direktiivin mukainen uudistus on niin ikään pantu toimeen lailla sähköisen viestinnän palveluista annetun lain muuttamisesta (1207/2020). SVPL:ssä on säädetty muun muassa televisiotoiminnan harjoittajia ja tilausohjelmalveluiden tarjoajia koskevista eurooppalaisten teosten kiintiöistä. Lain 209 §:n mukaan televisiotoiminnan harjoittajan on varattava eurooppalaisille ohjelmille suurin osa vuosittaisesta vapaasti vastaanotettavasta lähetysajastaan. Tilausohjelmalvelun tarjoajan on puolestaan varattava eurooppalaisille teoksille vähintään 30 prosentin osuus ohjelmaluettelossaan ja varmistettava näiden teosten näkyvyys ohjelmaluettelossaan. SVPL 210 §:n mukaan televisiotoiminnan harjoittajan on varattava eurooppalaisten riippumattomien tuottajien tuottamille ohjelmille 19 prosenttia lähetysajastaan tai vaihtoehtoisesti 19 prosenttia ohjelmistobudjetistaan. Riippumattomien tuottajien osuuteen laskettavista ohjelmista puolet on oltava viimeisen viiden vuoden aikana tuotettuja.

Suomi ei toimeenpannut AVMS-direktiivin 13 artiklan 2 kohdan mahdollistamaa audiovisuaalisten mediapalveluiden tarjoajille kohdennettavaa veloitetta osallistua eurooppalaisten tuotantojen rahoitukseen uudistetun AVMS-direktiivin veloitteiden täytäntöönpanon yhteydessä. Direktiivin täytäntöönpanon esitöissä (HE [98/2020](#)) on tuotu esiin, ettei direktiivin

voimaansaattamisen aikana katsottu tarpeelliseksi säätää erillistä säännöstä mediapalvelun tarjoajien velvoittamiseksi eurooppalaisten teosten tuotannon rahoitukseen. Asian katsottiin vaativan tietopohjan laajentamista eri maiden käytännöistä ja Suomessa toimivien audiovisuaalisten mediapalvelun tarjoajien eurooppalaiseen sisältöön kohdistuvista investoinneista. Lisäksi katsottiin tarpeelliseksi tehdä vaikutusarvio siitä, miten mahdollinen eurooppalaiseen sisältöön kohdistuva investointivelvollisuus vaikuttaisi kansallisten lineaaristen ja ei-lineaaristen av-sisältöpalveluiden tarjoajien toimintaan.

Opetus- ja kulttuuriministeriö ryhtyi laajentamaan tietopohjaa muun muassa eri maiden käytännöistä sekä eri toteutusmalleista ja niiden vaikutuksista kansalliseen markkinaan. Opetus- ja kulttuuriministeriö antoi tammikuussa 2020 selvityshenkilö Petri Kempписelle tehtäväksi selvittää AVMS-direktiivin 13 artiklan 2 kohdan mahdollinen soveltaminen ja sitä koskevat suunnitelmat ja valmistelut muissa EU:n jäsenvaltioissa. Erityisesti tuli selvittää, mitkä ovat suunnitelmat ja valmistelut muissa pohjoismaissa direktiivin mahdollistaman velvoitteen toimeenpanon suhteen, sekä kartoittaa keskeisten kotimaisten audiovisuaalisen mediapalvelun tarjoajien näkemyksiä direktiivin mahdollistaman velvoitteen ulottamisesta myös Suomeen. Lisäksi tuli selvittää mahdollisuuksien mukaan em. toimijoiden kotimaiseen ja eurooppalaiseen sisältöön tekemien investointien volyyymia. Selvityshenkilö luovutti raporttinsa¹ opetus- ja kulttuuriministeriölle kesäkuussa 2020.

Opetus- ja kulttuuriministeriö asetti syyskuussa 2021 työryhmän selvittämään AVMS-direktiivin 13 artiklan 2 kohdan mahdollista toimeenpanoa Suomessa. Työryhmän toimikausi kesti vuoden 2022 loppuun. Työryhmän tuli arvioida direktiivin mahdollistamia sääntelyvaihtoehtoja monipuolisesti kuluttajien, toimialan yritysten sekä kulttuuripolitiikan kannalta. Lisäksi työryhmä arvioi sitä, millaisia vaikutuksia eri vaihtoehdoilla olisi kuluttajille ja audiovisuaalisten mediapalvelujen tarjontaan sekä kartoitti velvoitteen vaikutuksia kotimaiselle audiovisuaaliselle sisältötuotannolle, media-alan kilpailulle, investoinneille av-sisältöihin ja mediamarkkinoiden toimintaan kokonaisuudessaan. Työryhmän jäseninä olivat opetus- ja kulttuuriministeriön, liikenne- ja viestintäministeriön, Liikenne- ja viestintävirasto Traficom ja Suomen elokuvasäätiön edustajat.

Työryhmä päätti kesäkuussa 2022 tilata työskentelynsä tueksi Medialogi Oy:ltä selvityksen audiovisuaalisen mediapalvelun tarjoajiin kohdistuvien velvoitteiden toteuttamisen vaihtoehtojen vaikutuksista. Sekä Medialogi Oy:n selvitys² että Työryhmän raportti³ luovutettiin opetus- ja kulttuuriministeriölle sekä liikenne- ja viestintäministeriölle tammikuussa 2023.

Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman mukaan hallitus arvioi tilausohjelmalveluille asetettavan maksuvelvoitteen käyttöönoton taloudellisia vaikutuksia audiovisuaalisille markkinoille ja alan kasvumahdollisuuksille. Opetus- ja kulttuuriministeriö antoi marraskuussa 2023 selvityshenkilö Petri Kempписelle tehtävän arvioida direktiivin 13 artiklan 2 kohdan mahdollistaman tilausohjelmalveluille asetettavan investointi- tai maksuvelvoitteen käyttöönoton taloudellisia vaikutuksia kotimaiselle audiovisuaaliselle markkinalle ja alan kasvumahdollisuuksille. Edelleen selvityshenkilön tuli arvioida, mitä ja minkä suuruisia taloudellisia vaikutuksia

---

¹ [Selvitys kotimaisen audiovisuaalisen sisällöntuotannon rahoitusohjelman vahvistamisen uusista mahdollisuuksista](#), Petri Kempainen, Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2020:22.

² [Selvitys tilausohjelmalveluille asetettavan maksuvelvoitteen toteuttamisvaihtoehtojen mahdollisista vaikutuksista Suomessa](#), Heidi Keinonen, Eerika Vermilä, Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja: 2023:5.

³ [Tilausohjelmalveluiden investointivelvoitteet Suomessa – mahdolliset toteuttamismallit ja niiden vaikutukset](#), Työryhmän raportti, Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja: 2023:6.

eri toteuttamisvaihtoehdoilla on kotimaisille tilausohjelmopalveluiden tarjoajille ja niiden liiketoiminnalle. Tavoitteena oli, että kerätyn tiedon avulla voidaan arvioida ja tunnistaa mahdollisuuksia toimeenpanna direktiivin 13 artiklan 2 kohta niin, että toimeenpano hyödyttäisi kotimaista av-alaa mahdollisimman paljon ja että toimenpiteet olisivat kohtuullisia myös av-sisältöjen tuotantoon investoivien kotimaisten toimijoiden kannalta.

Selvityshenkilön opetus- ja kulttuuriministeriölle luovuttama selvitys⁴ julkistettiin huhtikuussa 2024. Selvityksessä esitettiin, että AVMS-direktiivin mahdollistama velvoite pyrittäisiin toteuttamaan Suomessa tavalla, joka haittaa mahdollisimman vähän jo nyt mittavia investointeja tekevien kotimaisten kaupallisten audiovisuaalisten mediapalveluiden tarjoajien asemaa, mutta kannustaa kansainvälisiä toimijoita osallistumaan tuotantojen rahoittamiseen Suomessa.

Pääministeri Petteri Orpon hallitus päätti budjettiriihessään syyskuussa 2025, että hallitus valmistelee ja ottaa käyttöön EU-lainsäädännön mahdollistaman tilausohjelmopalveluille kohdistuvan maksuvelvoitteen. Velvoitteen toimeenpanoa oli myös esitetty sekä syyskuussa 2024 julkistetussa Yleisradion julkisen palvelun tehtävää ja rahoitusta arvioivan parlamentaarisen työryhmän mietinnössä⁵ että kesäkuussa 2024 julkistetussa Luovan talouden kasvustrategiassa⁶.

1.2 Valmistelu

EU-säädöksen valmistelu

Euroopan komissio antoi toukokuussa 2016 ehdotuksensa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi audiovisuaalisia mediapalveluita koskevan direktiivin 2010/13/EU muuttamisesta vaihtuvien markkinarealiteettien vuoksi. Lopullinen direktiivi (EU) 2018/1808 hyväksyttiin 14 päivänä marraskuuta 2018. Suomessa AVMS-direktiivi on alaikäisten suojelua lukuun ottamatta saatettu kansallisesti voimaan sähköisen viestinnän palveluista annetulla lailla (917/2014, muutettu 1207/2020). Lasten suojelusta heidän kehitykselleen haitallisilta kuvaohjelmilta on säädetty Kuvaohjelmalaissa (710/2011). AVMS-direktiivin valmistelu on kuvattu yksityiskohdaisesti direktiivin täytäntöönpanon esitöissä (HE 98/2020 vp).

Hallituksen esityksen valmistelu

Hallituksen esitys on valmisteltu opetus- ja kulttuuriministeriössä yhteistyössä liikenne- ja viestintäministeriön ja valtiovarainministeriön kanssa. Opetus- ja kulttuuriministeriö ja liikenne- ja viestintäministeriö asettivat työryhmän 24 päivänä syyskuuta 2025 valmistelemaan audiovisuaalisiin tilausohjelmopalveluihin kohdistuvaa maksuvelvoitetta. [Työryhmän toimikausi päättyi 30 päivänä kesäkuuta 2026.]

Työryhmän tehtävänä oli tehdä perusteltu ehdotus maksuvelvoitteen toteuttamiseksi Suomessa. Ehdotuksessa tuli ottaa huomioon erityisesti seuraavat asiat:

- 1) Ehdotuksen tavoitteena oli kotimaisen av-tuotannon ja av-sisältöjen tukeminen, pienen kielialueen ja kulttuurin saatavuuden vahvistaminen audiovisuaalisissa sisällöissä sekä alan kasvun, kansainvälistymisen ja kilpailukyvyn parantaminen.

---

⁴ [Suomen malli tilausohjelmopalveluiden investointivelvoitteeksi](#), Petri Kempainen, Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja: 2024:15.

⁵ [Yleisradion julkisen palvelun tehtävää ja rahoitusta arvioiva parlamentaarinen työryhmän mietintö](#).

⁶ [Luovan talouden kasvustrategia 2025–2030](#).

- 2) Velvoite tuli voida toteuttaa mahdollisimman vähäisin hallinnollisin toimenpitein ja kustannuksin; tämä tuli ottaa huomioon uusien viranomaistehtävien sekä velvoitteen toteuttamisen edellyttämän lainsäädännön (sisältäen mm. budjettitekniset ratkaisut ja hallinnolliset menettelyt) valmistelussa ja vaikutusten arvioinnissa.
- 3) Velvoitteen soveltamisala ja suuruus tuli määritellä selkeästi. Erityistä huomiota tuli kiinnittää joustavuuteen ja suhteellisuusperiaatteen toteutumiseen eri toimijoiden osalta velvoitteen määrittelyssä. Asiaa koskevat selvitykset ja lausuntopalaute tuli ottaa tässä huomioon.
- 4) Velvoitteen vaikutuksia arvioitaessa tuli kiinnittää myös erityistä huomiota kotimaisten toimijoiden ja kuluttajien asemaan.
- 5) Maksuvelvoitteen kautta kerättävän rahan tulisi alalle jaettavana taloudellisena tukena hyödyttää kotimaista audiovisuaalista alaa mahdollisimman monipuolisesti kulttuuripoliittiset näkökohdat ja audiovisuaalisen alan rakenne huomioon ottaen. Ehdotukseen tuli sisällyttää ehdotus tuen jakamisesta.
- 6) Ehdotus tuli valmistella hallituksen esityksen muotoon.

Työryhmän jäseninä olivat liikenne- ja viestintäministeriön, opetus- ja kulttuuriministeriön, valtiovarainministeriön ja Liikenne- ja viestintävirasto Traficomien edustajat. Suomen elokuvasäätiön edustaja toimi työryhmän pysyvänä asiantuntijana.

Työryhmän tuli työnsä aikana kuulla audiovisuaalisen maksuvelvoitteen kannalta keskeisiä viranomaisia, järjestöjä, tutkijoita ja alan toimijoita sekä käydä heidän kanssaan tarvittavaa vuoropuhelua velvoitteeseen liittyvistä kysymyksistä. Työryhmä kuuli työskentelynsä aikana MTV Oy:n sekä Sanoma Oy:n, Audiovisual Producers Finland Apfin, Audiovisuaalisen alan edistämiskeskus AVEKin, Audiovisuaalisen alan tekijät AVATEn sekä Journalistiliiton ja Suomen Filmikamarin edustajia. Lisäksi työryhmä kuuli seuraavien kansainvälisten maksullisten tilausohjelmopalveluyhtiöiden edustajia: Amazon Prime Video Nordics, Discovery Networks Finland, Netflix sekä Motion Picture Association (MPA), joka edustaa useita yhdysvaltalaisia elokuvastudioita ja suoratoistopalveluita (mm. Netflix, Universal, Walt Disney, Sony ja Warner Bros). Hallituksen esitysluonnos oli keskusteltavana Yhteiskunnan uudistamisen ministerityöryhmässä 31.3.2026.

Luonnos hallituksen esityksestä on ollut lausuntopalvelu.fi-sivustolla avoimessa lausunntoimittelyssä XX.XX.–YY.YY.2026. Lausuntoja pyydettiin XX. Lausuntoja hallituksen esitysluonnoksesta saatiin määrääjassa [täydennetään lausuntokierroksen jälkeen] kappaletta. Lausunnoista on laadittu lausuntoyhteenveto, joka on saatavilla osoitteessa [täydennetään lausuntokierroksen jälkeen] tunnuksella X.

Esitys perustuu työryhmässä valmisteltuun ehdotukseen audiovisuaalisiin tilausohjelmapalveluihin kohdistettavaksi investointivelvoitteeksi.

2 EU-säädöksen tavoitteet ja pääasiallinen sisältö

AVMS-direktiivin yhtenä keskeisenä tavoitteena on edistää eurooppalaisten teosten tuotantoa ja jakelua sekä siten myötävaikuttaa aktiivisesti kulttuurisen monimuotoisuuden edistämiseen. Direktiivin tarkoituksena on varmistaa, että Euroopan unionilla on keinot lisätä eurooppalaisten teosten näkyvyyttä, edistää niiden rahoitusta ja tasoittaa kilpailua kansainvälisten toimijoiden ja eurooppalaisten media-yhtiöiden välillä.

Direktiivi perustuu niin sanottuun alkuperämaaperiaatteeseen, jonka mukaan direktiivin soveltamisalaan kuuluvien palveluntarjoajien on noudatettava vain jonkin jäsenvaltion sääntöjä sen sijaan, että ne noudattaisivat niitä useissa maissa. Eurooppalaisten teosten näkyvyyden ja rahoituksen edistämistä koskevat säännöt tekevät kuitenkin osaltaan poikkeuksen alkuperämaaperiaatteeseen.

AVMS-direktiivin 13 artiklan 2 kohdan mukaan jäsenvaltiot voivat eurooppalaisen sisällön edistämiseksi halutessaan velvoittaa lainkäyttövaltaansa kuuluvat audiovisuaalisten mediapalveluiden tarjoajat osallistumaan eurooppalaisten teosten tuotannon rahoitukseen esimerkiksi sisältöön tehtävien suorien sijoitusten ja kansallisiin rahastoihin suoritettavien osuuksien avulla. Kohdan mukaan jäsenvaltio voi asettaa vastaavan veloitteen osallistua eurooppalaisten teosten tuotannon rahoitukseen myös sellaisille audiovisuaalisen mediapalvelun tarjoajille, joiden kohdeyleisöt sijaitsevat sen alueella, mutta jotka ovat sijoittautuneet muihin jäsenvaltioihin. Tämä kuitenkin edellyttää, että rahoitusvelvoite asetetaan myös kotimaisille audiovisuaalisen mediapalvelun tarjoajille. Rahoitusosuuksien on kohdan mukaan oltava oikeasuhteisia ja syrjimättömiä.

AVMS-direktiivin johdantokappaleen 36 mukaan taloudelliset velvoitteet voidaan toteuttaa eurooppalaisten teosten tuotantoon ja oikeuksien hankintaan suoraan maksettavina osuuksina. Jäsenvaltiot voivat myös määrätä audiovisuaalisten mediapalveluiden tarjoajille maksuja, jotka veloitetaan erityiseen rahastoon jäsenvaltion alueella tarjottavista ja sinne suunnattavista audiovisuaalisista mediapalveluista saatujen tulojen perusteella. Taloudelliset velvoitteet, jotka asetetaan toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneelle audiovisuaalisten mediapalveluiden tarjoajalle, voivat perustua yksinomaan palvelujen kohdejäsenvaltiosta saatuihin yleisötuloihin.

Direktiivissä ei tarkemmin määritellä niitä teknisiä tapoja, joilla jäsenvaltioiden tulisi toteuttaa eurooppalaisten tuotantojen rahoitusta koskevat velvoitteet, vaan veloitteiden taso, edellä mainittu oikeasuhteisuus huomioiden, tekninen toteutus ja muotoilu on jätetty kansalliseen harkintavaltaan. Lisäksi kansalliseen harkintavaltaan on jätetty se, mitkä audiovisuaaliset mediapalvelut kuuluvat veloitteen soveltamisalaan. Direktiivin johdantokappaleessa 37 todetaan, että lähetystoiminnan harjoittajat investoivat eurooppalaisiin audiovisuaalisiin teoksiin enemmän kuin tilattavissa olevien audiovisuaalisten mediapalvelujen tarjoajat. Näin ollen johdantokappaleen perusteella esimerkiksi lähetystoiminnan harjoittajat voitaisiin jättää soveltamisalan ulkopuolelle kansallisten kulttuuripoliittisten tavoitteiden mukaisesti.

Esityksen tavoitteet

Hallituksen esityksen tavoitteena on toimeenpanna kansallisesti AVMS-direktiivin 13 artiklan 2 kohdan mukainen audiovisuaalisia mediapalvelujen tarjoajia koskeva rahoitusvelvoite. Velvoitteella pyrittäisiin edistämään sekä kansallisten että kansainvälisten maksullisten tilausohjelmalveluiden investointeja eurooppalaisiin audiovisuaalisiin tuotantoihin Suomessa.

Tavoitteena on edistää kotimaisen audiovisuaalisen alan kasvua, kansainvälistä kilpailukykyä, monimuotoisuutta ja osaamista sekä suomalaisten audiovisuaalisten teosten tarjontaa kansainvälisissä tilausohjelmalveluissa. Kuluttajien siirtyessä yhä enemmän kansainvälisten tilausohjelmalveluiden sisältöjen pariin, on tärkeää, että myös näillä alustoilla on tarjolla kotimaista sisältöä. Tämä tukee monipuolisen suomalaisen kulttuurin saatavuutta.

Suomi on pieni markkina- ja kielialue. Kulttuurisen elinvoimaisuuden näkökulmasta on tärkeää turvata korkealaatuisen kotimaisen audiovisuaalisen sisällön tuotannon edellytykset kiristyvässä kansainvälisessä kilpailutilanteessa. Uuden veloitteen avulla pyritään edistämään myös

sitä, että kotimaiset tuotantoyhtiöt voisivat hyötyä immateriaalioikeuksistaan ja vahvistaa neuvotteluasemaansa suurten jakelijoiden kanssa.

Esityksen tarkoituksena on vahvistaa suomalaisten elokuvien, dokumenttien ja tv-ohjelmien tuotantoa sekä tukea kotimaisen sisällön tarjontaa ottamalla käyttöön velvoite, jonka mukaan maksullisten tilausohjelmalvelujen tarjoajien tulee osallistua audiovisuaalisen sisällön edistämiseen Suomessa joko suorina investointeina tai av-maksuina. AV-maksut kanavoitaisiin takaisin audiovisuaaliselle alalle valtion elokuvatukijärjestelmän kautta.

3 Nykytila ja sen arviointi

3.1 Lainsäädäntö

YK:n kasvatus-, tiede- ja kulttuurijärjestö (Unesco) hyväksyi vuonna 2005 yleissopimuksen kulttuuri-ilmaisujen moninaisuuden suojelemisesta ja edistämisestä (ns. diversiteettisopimus). Yleissopimus muodostaa kansainvälisen kulttuuripolitiikan perustan ja vahvistaa kansainvälistä yhteistyötä kulttuurin ja kulttuuripolitiikan aloilla. Sopimuksen tavoitteena on muun muassa suojella ja edistää kulttuuri-ilmaisujen moninaisuutta sekä kannustaa kulttuurien välistä vuoropuhelua kulttuurivaihdon laajentamiseksi ja tasapainottamiseksi maailmassa. Diversiteettisopimuksen tavoitteena on edistää rajat ylittävää kulttuurituotteiden ja -palveluiden sekä henkilöiden vapaata ja monipuolista liikkuvuutta. Se luo myös velvoitteen ottaa kulttuurisen moninaisuuden turvaaminen ja edistäminen huomioon myös muita kansainvälisiä sopimuksia tulkittaessa ja sovellettaessa. Yleissopimukseen on liittynyt Suomen lisäksi 150 valtiota ja Euroopan unioni (tilanne 24.9.2021). Suomi liittyi yleissopimukseen vuonna 2007 (SopS 16/2007).

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä SEUT-sopimus (SEUT), 167 artikla määrittelee Euroopan unionin toimivallan ja roolin kulttuurin alalla. Kulttuuripolitiikka kuuluu jäsenmaiden omaan toimivaltaan, mutta unioni pyrkii myötävaikuttamaan jäsenvaltioiden kulttuurien kukoistukseen ottaen huomioon kansallisen ja alueellisen monimuotoisuuden ja korostaen samalla yhteistä kulttuuriperintöä. EU:n toiminnan tavoitteena onkin kannustaa jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä ja tarvittaessa tukea tai täydentää niiden toimintaa.

Elokuvan tuottamiseen ja jakeluun myönnettävästä valtion tuesta säädetään valtion rahoituksesta elokuvakulttuurin edistämiseen annetussa laissa (1174/2018). Lain 3 §:n mukaan opetus- ja kulttuuriministeriö voi valtion talousarvioon otettavan määrärahan rajoissa myöntää Suomen elokuvasaatiölle valtion varoja elokuvan käsikirjoittamisen, tuotannon ja jakelun tukemiseksi sekä elokuvakulttuurin edistämiseksi muulla tavalla.

Euroopan unionin valtiontukia koskevat säännökset ovat osa unionin kilpailupolitiikkaa ja niiden tarkoituksena on varmistaa, että jäsenvaltioiden myöntämät tuet yrityksille eivät kohtuuttomasti vääristä kilpailua. Valtiontuista säädetään SEUT-sopimuksen 107 ja 108 artiklassa.

SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan d alakohdan mukaan sisämarkkinoille soveltuvana tukena voidaan pitää sellaista tukea kulttuurin ja kulttuuriperinnön edistämiseen, joka ei muuta kaupankäynnin ja kilpailun edellytyksiä unionissa yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla. Säännöksen perusteella kulttuurin ja kulttuuriperinnön tuet on laajasti katsottu komission käytännössä sisämarkkinoille soveltuviksi.

Tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi SEUT 107 ja 108 artiklan mukaisesti annetussa komission asetuksessa (EU) N:o 651/2014, jäljempänä ryhmäpoikkeusasetus, on säädetty joitakin ilmoitusvelvollisuutta koskevia poikkeuksia. Ryhmäpoikkeusasetuksessa on todettu tietyt tukimuodot sisämarkkinoille soveltuviksi. Ryhmäpoikkeusasetusta

sovelletaan, jos tukitoimenpide täyttää asetuksessa säädettyt yleiset edellytykset ja tukimuotoa koskevat erityisedellytykset.

Ryhmäpoikkeusasetuksen 54 artiklassa säädetään audiovisuaalisia teoksia edistävästä tukiohjelmasta. Artiklan 1 kohdan mukaan tukiohjelmat audiovisuaalisten teosten käsikirjoittamisen, kehittämisen, tuotannon, levityksen ja myynninedistämisen tukemiseksi ovat SEUT 107 artiklan 3 kohdassa tarkoitettulla tavalla sisämarkkinoille soveltuvia, ja ne on vapautettu ilmoitusvelvollisuudesta edellyttäen, että ne täyttävät 54 artiklassa ja ryhmäpoikkeusasetuksen 1 luvussa säädetty edellytykset. Artiklan 2 kohdan mukaan tuki on suunnattava kulttuurituotteelle.

Suomen elokuvaääitiön myöntämät tuet ja Business Finlandin myöntämä av-kannustin ovat SEUT 107 artiklan 3 d kohdan mukaista kulttuurin ja kulttuuriperinnön edistämistä sekä ryhmäpoikkeusasetuksen 54 artiklan 2 kohdan mukaista kulttuurituotteelle suunnattua tukea. Käytännössä tukea käsitellään yrityksille kohdennettuna valtiontukena, koska tuen saajina ovat yritykset.

Ryhmäpoikkeusasetuksen nojalla myönnettyistä tuista raportoidaan komissiolle yhteenvetotiedot jälkikäteen ja komissio valvoo tukia jälkivalvontana. Jäsenvaltioiden on lisäksi julkaistava tiedot kaikista vähintään 500 000 euron tuista kattavalla valtiontukien verkkosivustolla. Suomessa työ- ja elinkeinoministeriö ylläpitää nk. yritystukirekisteriä, jonne myös ryhmäpoikkeusasetuksen nojalla myönnetty audiovisuaalisia teoksia edistävät valtiontuet on ilmoitettu.

Kuten edellä on tuotu esiin, uudistetun AVMS-direktiivin voimaansaattamisen aikana vuonna 2020 ei katsottu tarvetta säätää kansallisesti audiovisuaalisten mediapalveluiden tarjoajien velvoitteesta rahoittaa eurooppalaisia teoksia. Näin ollen kansallisessa lainsäädännössä ei tällä hetkellä ole säännöksiä, joilla velvoitettaisiin audiovisuaalisten mediapalveluiden tarjoajia rahoittamaan eurooppalaisia teoksia. SVPL:n 209 §:n mukaan televisiotoiminnan harjoittajan on varattava eurooppalaisille ohjelmille suurin osa vuosittaisesta vapaasti vastaanotettavasta lähetyssajastaan. Edelleen lain 210 §:n mukaan televisiotoiminnan harjoittajien on varattava eurooppalaisten riippumattomien tuottajien tuottamille ohjelmille 19 prosenttia edellä mainitusta lähetyssajasta tai vaihtoehtoisesti 19 prosenttia ohjelmistobudjetistaan. Velvoitteet eivät kuitenkaan koske tilausohjelmalveluita. Esityksessä säädettäväksi ehdotettu velvoite olisi kokonaan uusi.

Euroopan unionin tuomioistuimen (EUT) oikeuskäytännön mukaan palveluiden tarjoamisen vapautta rajoittavat toimenpiteet voivat olla perusteltuja, jos ne tavoittelevat oikeutettua yleisen edun mukaista päämäärää, kuten kulttuurista ja kielellistä monimuotoisuutta. Erityisesti eurooppalaisten teosten tuotannon rahoittamista koskevan velvoitteen osalta EUT on katsonut, että kielellisen monimuotoisuuden suojeleminen voi oikeuttaa palvelujen vapaan liikkuvuuden rajoituksia, kunhan kansalliset toimenpiteet eivät mene pidemmälle kuin on tarpeen tavoitellun päämäärän saavuttamiseksi.

Esimerkiksi Espanjan kansallista lainsäädäntöä koskien audiovisuaalisten mediapalveluiden rahoitusvelvoitteita arvioidessaan tuomioistuin katsoi, että audiovisuaalisten mediapalveluiden tarjoajien velvoite rahoittaa vuosittain viidellä prosentilla Espanjassa tekemästään liikevaihdosta eurooppalaisten elokuvien tuotantoa ei estä palvelujen vapaata liikkuvuutta, koska velvoite edistää oikeutettua yleistä etua kulttuurisen ja kielellisen monimuotoisuuden näkökulmasta ja velvoite on suhteellisuusperiaatteen mukainen (C-222/07 Uteca).

Direktiivin mahdollistaman velvoitteen osalta on esitetty myös toisen suuntaisia arvioita. Etenkin pakollista maksuvelvoitetta on joissain tapauksissa pidetty eräänlaisena digiverona, sillä maksu ei ole suoraan vastikkeellista. Direktiivin johdantokappaleen 36 mukaan mediapalvelun tarjoajien, joiden edellytetään osallistuvan elokuvien rahoitusjärjestelmiin palvelujen

kohdejäsenvaltiossa, olisi voitava hyötyä syrjimättömällä tavalla kyseisistä elokuvien rahoitusjärjestelmistä saatavasta mediapalvelun tarjoajille tarkoitettusta tuesta, vaikka ne eivät olisikaan sijoittautuneet kyseiseen jäsenvaltioon. Näin ollen myös tilausohjelmalvelun tarjoajien olisi voitava hyötyä av-maksulla kerätystä tuesta. Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestössä (OECD) on vireillä digitalouden verotusta koskeva työ. Kansainvälisen työn tuloksista riippuen nyt ehdotettua av-maksua voi olla tarpeen arvioida uudelleen.

3.2 Audiovisuaalisen mediamarkkinan nykytila

Euroopan komission vuonna 2025 julkaiseman Media Industry Outlookin mukaan EU:n mediamarkkinan arvo oli vuonna 2024 yhteensä noin 158 miljardia euroa.⁷ Euroopan mediakenttä on vahvasti keskittynyt muutamien EU:n ulkopuolisten toimijoiden, erityisesti yhdysvaltalaisien ja kiinalaisten yritysten käsiin, jotka hallitsevat suurta osaa markkinoiden tuloista etenkin jakelun kautta. EU:n mediamarkkinan koko on vain noin puolet USA:n markkinan liikevaihdosta, vaikka väestöä on kolmannes enemmän. Yhdysvaltalaisen verkkoalustojen (YouTube, Meta ja Google) mainostulot muodostavat noin neljäsosan koko mediamarkkinan tuloista ja ovat ylittäneet perinteisen uutismedian tulot, mikä korostaa verkkoalustojen keskeistä asemaa Euroopan mediamarkkinoilla. EU:n audiovisuaalinen markkina on säilynyt maailman toiseksi suurimpana Yhdysvaltojen jälkeen, ollen arvoltaan 119 miljardia euroa vuonna 2024, mikä on 22 prosenttia alan globaalista liikevaihdosta.

Tilausohjelmalveluiden tilaajamäärät ovat kasvaneet nopeasti viime vuosikymmenen aikana. Maailmanlaajuisesti tilaajamäärät nousivat vuosien 2016 ja 2023 välillä lähes 500 prosenttia nykyiseen noin 1,7 miljardiin tilaajaan. Kasvu kuvastaa globaalien toimijoiden kykyä investoida sisältöihin, laajentaa valikoimaa ja tarjota palvelua useilla markkinoilla samanaikaisesti.

EU:ssa tilausohjelmalveluiden tilaajamäärät kasvoivat vuosien 2010–2020 aikana alle miljoonasta noin 140 miljoonaan, kansainvälisten palvelujen laajennuttua Euroopan markkinoille. Vaikka lineaarinen televisio tuottaa edelleen hieman yli puolet (53 %) audiovisuaalisten palvelujen tuloista Euroopassa, videosisällön jakamiseen perustuvien alustojen voimakas kasvu on muuttanut mainonnan rakenteita ja ohjannut markkinakehitystä. Tänä päivänä Euroopassa 85 prosenttia tilausohjelmalveluiden parissa vietetystä ajasta jakautuu kolmen palvelun, Netflixin, Amazon Primen ja Disney+:n kesken, jotka ovat kaikki yhdysvaltalaisia. Myös muilla yhdysvaltalaisilla palveluilla, kuten HBO:lla, on merkittävä markkina-asema Euroopassa.⁸ Eurooppalaisten toimijoiden, pääosin yleisradioyhtiöiden, osuus EU:n tilausohjelmalveluiden tuloista on vain 16 prosenttia. Viime vuosina audiovisuaalista markkinaa ovat muokanneet voimakkaasti myös muuttuvat kulutustottumukset. Videonjakoalusta YouTube vie EU:ssa lähes yhtä paljon katselu-aikaa kuin koko tilausohjelmalvelusektori yhteensä.

Euroopassa tuotetaan paljon audiovisuaalista sisältöä, mutta runsas tuotantomäärä ei ole johtanut laajaan saatavuuteen ja katseluosuuksiin. Eurooppalaisten teosten osuus tilausohjelmalveluiden katalogien tarjonnasta on yli 30 prosenttia, mutta neljän suurimman EU:ssa saatavilla olevan tilausohjelmalvelun katalogeissa EU-teosten osuus jää 20 prosenttiin, ja niiden katseluosuus on vain 16 prosenttia. Samaan aikaan yhdysvaltalaisien teosten katseluosuus on 61 prosenttia, mikä korostaa kilpailun kireyttä EU:n ulkopuolisen sisällön kanssa. Lisäksi muiden kuin katsojan oman maan EU-teosten katseluosuus tilausohjelmalveluissa laski vuoden 2020 11 prosentista 7 prosenttiin vuonna 2024, mikä osoittaa, ettei eurooppalainen sisältö leviä

---

⁷ [The 2025 European Media Industry Outlook report | Shaping Europe's digital future.](#)

⁸ [KEY TRENDS 2025: Television, cinema, video and on-demand audiovisual services - the pan-european picture.](#) European Audiovisual Observatory.

tehokkaasti jäsenvaltioiden välillä. Sisältötarjonnan lähentyminen suoratoistopalvelujen ja televisiotoimijoiden välillä on lisännyt kilpailua myös mainonnasta ja urheilu oikeuksista. Eurooppalaisten elokuvateatteritulojen kasvu pandemia-ajan jälkeen oli nopeaa, mutta ne eivät ole palautuneet vuoden 2019 tasolle. Elokuvateattereissa eurooppalaisten elokuvien osuus lipunmyynnistä oli 29 prosenttia, vaikka ne edustivat 66 prosenttia kaikista tarjolla olevista elokuvista.

Markkinarakenteen osalta EU:n audiovisuaalinen markkina keskittyy entistä vahvemmin isoille toimijoille, ja yhdysvaltalaisen yritysten osuus on kasvanut. Eurooppalaiset mediayhtiöt toimivat edelleen pääasiassa kansallisilla markkinoilla ja hallitsevat perinteisiä jakelukanavia, kun taas uudet digitaaliset jakelumallit ovat pääosin EU:n ulkopuolisten toimijoiden käsissä. Viime vuosien keskeinen kehityssuunta sekä kansainvälisillä että kotimaisilla av-markkinoilla onkin ollut omistuksen keskittyminen yrityskauppojen myötä sekä uusien yhteistyökumppanuuksien muodostaminen esimerkiksi sisällöntarjoajien ja teleoperaattoreiden kesken. Samalla audiovisuaalisten mediapalveluiden liiketoimintamallit muuttuvat jatkuvasti ja mainosrahoitteisten palveluiden suosio kasvaa.

Audiovisuaalisten sisältöjen kotimaan markkinat

Kotimaisen av-alan kokonaisliikevaihto oli vuonna 2024 lähes 1,6 miljardia euroa ([TEM/VTT 2024](#)). Tilastokeskuksen mukaan suurin yksittäinen mediatoimiala vuonna 2023 oli televisio-toimiala noin 1,4 miljardin euron volyyymilla. Tämä vastaa runsasta kolmannesta koko media-markkinasta. Televisiotoimiala sisältää Yleisradion toiminnan, televisiomainonnan, maksutelevisiomaksut ja tilausohjelmalvelut. Lisäksi laskelmassa on mukana arvio kaapelitelevisio-operaattorien perimistä liittymis- ja vuosimaksuista.

Vuonna 2022 tilausohjelmalvelujen yhteenlaskettu tuotto Suomessa oli Tilastokeskuksen arvon mukaan noin 330 miljoonaa euroa. Vuonna 2023 vastaava luku oli Tilastokeskuksen mukaan noussut jo 337 miljoonaan euroon.

Joukkoviestintätalouden laatimat maksutelevisiotoimintaa ja tilausmaksutuottoja koskevat luvut ovat karkeita arvioita, jotka perustuvat ennen kaikkea tilaajamäärissä tapahtuneisiin muutoksiin. Tilajamäärien kehityksestä keräävät tietoa mm. Finnpanel ja Liikenne- ja viestintävirasto Traficom. Kotitalouksien maksamia vuosimaksuja arvioidaan julkisesti saatavilla olevien palvelukohtaisten hintatietojen perusteella.

Suomessa audiovisuaalisten mediasisältöjen kulutus on muuttunut selvästi viimeisen kymmenen vuoden aikana kansainvälisten tilausohjelmalveluiden yleistymisen myötä. Vuonna 2025 Finnpanelin televisiotaloudet Suomessa-tutkimuksen mukaan tilausohjelmalveluita tilasi Suomessa lähes 2,5 miljoonaa kotitaloutta. Näistä kansainvälisillä tilausohjelmalveluilla oli lähes 1,8 miljoonaa tilaajaa. Suosituin tilausohjelmalvelu on Netflix, jonka on tilannut noin kolmannes suomalaisista kotitalouksista. Kotimaiset maksulliset tilausohjelmalvelut (Katsomo+ ja Ruutu+) tavoittavat yhdessä viikoittain neljäsosan suomalaisista. Julkisen palvelun tilausohjelmalvelu Yle Areena on Suomen suosituin suoratoistopalvelu, sitä käytti 54 % suomalaisista vuonna 2024.

Liikenne- ja viestintäviraston teettämä selvitys osoittaa selkeän siirtymän lineaarisesta televisiosta tilausohjelmalveluihin vuosien 2014–2021 välillä,⁹ erityisesti alle 45-vuotiaiden

---

⁹ [Liikenne- ja viestintävirasto Traficom teettämä selvitys tv-katselun tavoista \(2022\)](#).

käyttäjien keskuudessa. Myös Finnpanelin tv-vuosi 2025 –tutkimuksen¹⁰ mukaan lokakuussa 2024 erilaisten suoratoisto- ja videopalveluiden katseluosuus oli 31 % koko väestön tasolla, kun alle 45-vuotiaiden osalta tilausohjelmopalveluiden katseluosuus oli 65 %. Tämän kehityssuunnan odotetaan jatkuvan. Tilausohjelmopalveluiden suosiota selittää palvelujen laaja ajasta ja paikasta riippumaton tarjonta, sekä mahdollisuus katsoa sisältöjä useilla laitteilla.

3.3 Audiovisuaalisten tuotantojen julkinen rahoitus ja yksityiset investoinnit eurooppalaiseen sisältöön

Tilausohjelmopalveluiden suosio ja kiristynyt kilpailu tilaajista on kasvattanut panostuksia palveluiden sisältöihin, joissa korostuu enenevässä määrin sisältöjen paikallisuus. Euroopan Audiovisuaalisen Observatorion mukaan eurooppalaiseen alkuperäissisältöön investoitiin yhteensä noin 25 miljardia euroa vuonna 2024, josta kolmasosa tuli kansainvälisiltä tilausohjelmopalveluilta. Kaksi kolmasosaa investoinneista tuli vuorostaan julkisilta ja kaupallisilta tv-yhtiöiltä.

Vuonna 2024 kolme suurinta tilausohjelmopalvelua (Netflix, Disney+ ja Amazon Prime Video) käyttivät kukin yli 2 miljardia euroa alkuperäiseen eurooppalaiseen sisältöön. Yhdessä ne vastasivat yli 80 prosentista globaalien suoratoistopalveluiden eurooppalaiseen sisältöön kohdistuvista investoinneista. Kansainvälisten tilausohjelmopalveluiden investoinnit eurooppalaiseen sisältöön ovat toistaiseksi keskittyneet merkittävältä osin suuriin maihin, kuten Iso-Britanniaan, Espanjaan, Saksaan ja Ranskaan.¹¹

Vaikka yhdysvaltalaisen tilausohjelmopalveluiden markkina-asema on jatkuvasti kasvussa Euroopassa, myös eurooppalaisten televisioyhtiöiden investoinnit eurooppalaisiin alkuperäissisältöihin ovat kasvaneet¹² ja EU:n jäsenmaiden televisioyhtiöt ovat edelleen keskeisimpiä eurooppalaisten teosten rahoittajia.¹³

Tutkimuksissa on nostettu esiin, että tilausohjelmopalvelut ja televisioyhtiöt pitävät enenevässä määrin audiovisuaalisten teosten immateriaalioikeuksia itsellään. Mallissa tuotantoyhtiöt saavat tyypillisesti kertakorvauksen, mutta samalla ne joutuvat luopumaan esitysoikeuksista saatavista tuloista.¹⁴

Julkinen tuki ja audiovisuaaliset tuotantokannustimet Euroopassa

Pääsääntöisesti kaikissa sellaisissa maissa, joissa tuotetaan elokuvia, on olemassa elokuvien ja tv-draaman julkisen tuen järjestelmä. Kaikissa EU:n jäsenvaltioissa elokuvan ja audiovisuaalisen tuotannon ylläpitämiseen myönnetään julkista tukea. Tuki voi olla suoraa tukea, verohelpoituksina myönnettävää tukea tai lainaperusteista tukea. Tukijärjestelmiin voi myös sisältyä erilaisia kannustinjärjestelmiä, joilla esimerkiksi houkutellaan ulkomaisia tuotantoja kyseiseen valtioon. Vuonna 2014 European Audiovisual Observatory arvioi, että elokuva-alalle myönnetyn julkisen tuen kokonaismäärä oli 2,4 miljardia euroa. Tämä sisältää kaikki julkisen tuen muodot, joita elokuvarahastot myöntävät kansallisella, alueellisella, paikallisella ja ylikansallisella

---

¹⁰ [Finnpanel, Television katselu Suomessa 2025](#).

¹¹ Kostovska, Ivana, ym. (2025). Investment obligation for global streamers as a wind of hope for the peripheral markets in Europe: The cases of Croatia and Poland. *European Journal of Cultural Studies*.

¹² [Audiovisual services spending on original European content - 2024 edition](#), European Audiovisual Observatory.

¹³ [Investment obligations for on-demand players in Europe: an update of current AVMSd transpositions](#) Marlen Komorowski, Catalina Iordache, Ivana Kostovska, Stephanie Tintel & Tim Raats.

¹⁴ Kostovska, Ivana, ym. (2025).

tasolla. Vuoden 2021 otanta-analyysi kansallisista ja alueellisista elokuvarahastoista viittaa siihen, että julkisen tuen kokonaismäärä on saattanut kasvaa noin 30 % vuodesta 2014 ja nousseen siten yli kolmeen miljardiin euroon.¹⁵

Observatorion tuoreen selvityksen mukaan julkisella tuella on merkittävä rooli erityisesti teaterilevitykseen tulevien elokuvien tuotannossa. Vuonna 2023 julkinen tuki, eli suorat julkiset rahoitukset ja tuotantokannustimet, kattoi keskimäärin 47 % eurooppalaisten näytelmäelokuvien kokonaisrahoituksesta. Tv-yhtiöiden investoinnit, jotka joissakin maissa voivat osittain liittyä lakisääteisiin investointivielvoitteisiin, muodostivat 18 % kokonaisrahoituksesta, ja valtaosa näistä investoinneista tuli julkisilta yleisradioyhtiöiltä.¹⁶

Myös erilaisten tuotantokannustimien määrä EU:n alueella on kasvanut. Vuonna 2024 EU:ssa oli käytössä 35 erilaista tuotantokannustinta (mukaan lukien vero- ja käteispalautukset) sekä kansallisella että alueellisella tasolla.¹⁷ Niiden tavoitteena on lisätä työllisyyttä ja kasvattaa niiden maiden tuottamien teosten määrää, jotka tarjoavat tällaisia kannustimia. Sen lisäksi, että kannustimet houkuttelevat Eurooppaan EU:n ulkopuolisia tuotantoja, ne lisäävät kilpailua myös EU:n sisällä. Esimerkiksi Suomessa Viron, Latvian ja Liettuan 30 prosentin av-tuotantokannustinten houkuttavuus on johtanut siihen, että kotimaiset tuotannot kuvataan yhä useammin Suomen ulkopuolella. Tämä puolestaan tarkoittaa, että merkittävä osa elokuvien ja tv-draamatuotantojen työllistävästä vaikutuksesta jää Suomen ulkopuolelle. Viro on ilmoittanut nostavansa tuotantokannustimensa takaisinmaksutason 40 prosenttiin maaliskuussa 2026.

Suomessa valtio tukee av-tuotantoja kahdella eri tuki-instrumentilla. Suomen elokuvasäätiön tuotantotuet ovat vuosittain yhteensä noin 17 miljoonaa euroa, josta suurin osa kanavoituu pitkien elokuvien tuotantotukiin. Suomen elokuvasäätiön myöntämä tuotantotuki muodostaa usein merkittävimmän yksittäisen rahoituslähteen pitkien elokuvien osalta (keskimäärin 35–42 prosenttia, pitkien elokuvien osalta 30 prosenttia ja dokumenttielokuvien osalta 50 prosenttia). Tämä ei kuitenkaan eroa merkittävästi muista Euroopan maista. TV-draamasarjojen tuotantotukia ei tällä hetkellä myönnetä määrärahojen vähyyden vuoksi, mutta draamasarjojen kehittelyyn elokuvasäätiö kohdentaa yhteensä noin miljoona euroa vuodessa.

Business Finlandin hallinnoima av-tuotantokannustin (n. 10 miljoonaa euroa/vuosi) kohdistuu elokuvien lisäksi myös tv-draamatuotantojen toteuttamiseen Suomessa. Av-tuotantokannustimen ensisijainen tavoite on houkuttaa kansainvälisiä toimijoita toteuttamaan tuotantojaan Suomessa, jonka lisäksi sen avulla kannustetaan kotimaisten toimijoiden kansainvälistymispyrkimyksiä. Siinä tuotantoyhtiölle korvataan jälkikäteen 25 prosenttia sen Suomessa toteutuneista tuotantokuluista. Hieman yli puolet kannustimen tuista on kohdistunut täysin ulkomaisiin tuotantoihin.

Suomessa julkisten elokuvatukien taso on selvästi alemmalla tasolla verrattuna muihin Pohjoismaihin. Esimerkiksi vuonna 2024 Tanskan elokuvainstituutin tukibudjetti oli 82,6 (TV-tuotantotuki mukaan lukien 90) miljoonaa euroa, Norjan 55,5 miljoonaa euroa ja Ruotsin 36,5 miljoonaa euroa, kun Suomessa se oli yhteensä 22 miljoonaa euroa.

Suomessa tuotetaan noin 20–30 tv-draamaa ja noin 20–30 pitkää elokuvaa vuosittain. Tv-draamatuotantojen budjetit (n. 3–10 miljoonaa euroa) ovat keskimääräisesti huomattavasti

---

¹⁵ State aid and the audiovisual sector, European Audiovisual Observatory, Strasbourg, 2025.

¹⁶ Fiction film financing in Europe: A sample analysis of films released in 2023, European Audiovisual Observatory 2026.

¹⁷ [The 2025 European Media Industry Outlook report | Shaping Europe's digital future.](#)

pienempiä kuin muissa Pohjoismaissa ja Euroopassa. Lisäksi esimerkiksi amerikkalaisiin tuotantoihin verrattuna ero tuotantojen budjettien välillä kasvaa jopa kymmenkertaiseksi. Draama- tuotantojen tapaan suomalaisten elokuvien budjetit ovat matalammalla tasolla verrattuna muihin Pohjoismaihin. Suomalaisen elokuvan keski budjetti vuonna 2024 oli 2,4 miljoonaa euroa, kun Norjassa vastaava luku oli 4,5 miljoonaa euroa, Tanskassa 3,8 miljoonaa euroa ja Ruotsissa 3 miljoonaa euroa, Euroopan keskiarvon ollessa 2,17 miljoonaa euroa vuonna 2023.

Kotimainen elokuvatuotanto perustuu keskeisesti valtion rahoitukseen yllä kuvatun mukaisesti. Valtion tuet tv-draamasarjoille ovat määrärahojen rajallisuuden vuoksi vaatimattomia ja niiden rahoitus tulee pääasiassa yksityiseltä sektorilta sekä Business Finlandin hallinnoimasta av-kannustinmäärärahasta. Yleisradio tilasi vuosina 2019–2023 kotimaisilta tuotantoyhtiöiltä ohjelmia keskimäärin 38 miljoonalla eurolla vuodessa. Yle on mukana rahoittamassa noin puolta kotimaisista elokuvista. Tämän lisäksi Suomessa tuotetaan muun muassa lyhytelokuvia, dokumentteja ja lasten sekä nuorten ohjelmia, joiden rahoituksesta vastaa pitkälti Yleisradio.

Yleisradion julkisen palvelun tehtävää ja rahoitusta arvioiva parlamentaarinen työryhmä esitti syyskuussa 2024 julkistetussa mietinnössään, että Yleisradion tulisi lisätä kotimaisten tuotantojen ostoja riippumattomilta tuottajilta sekä tuotantopalveluiden ja kotimaisten esitys- ja käyttökorvausten hankintoja 15–20 prosentilla vuoteen 2030 mennessä. Tavoite asetetaan vuosina 2021–2023 toteutettujen kotimaisilta riippumattomilta tuottajilta tehtyjen ja tuotantopalveluiden sekä kotimaisten muiden esitys- ja käyttökorvausten hankintoja koskevien ostojen keskiarvon (68 miljoonaa euroa) mukaisesti. Tavoitteena on, että vastaava summa olisi vuonna 2030 noin 78–82 miljoonaa euroa.

Viihdeohjelmat kuuluvat taas tyypillisesti kaupallisten televisioyhtiöiden ja tilausohjelmalveluiden tarjontaan. Kaupallisista toimijoista MTV, Nelonen Media sekä Sanoma Media Finlandin kanssa yhteistyötä tekevä Elisa Viihde ovat merkittävimpiä kotimaisten av-tuotantojen rahoittajia.

3.4 Suomalaisen tuotantoyhtiöiden rakenne ja liikevaihto

Tilastokeskuksen mukaan elokuva-, video- ja televisio-ohjelmatoiminnan yritysten liikevaihto vuonna 2023 oli yhteensä hieman yli 620 miljoonaa euroa.

Suomen elokuvasäätöstä tuotantotukea vuosina 2017–2024 saaneiden yhtiöiden (yhteensä n. 200 kpl) liikevaihto oli vuoden 2024 tilinpäätöstietojen mukaan yhteensä n. 108 miljoonaa euroa. Otoksessa mukana olevien yritysten kokonaisliikevaihto on laskenut noin 20 miljoonalla eurolla vuodesta 2022. Tarkasteltavista yhtiöistä lähes 80 prosentilla oli liikevaihtoa alle 0,5 miljoonaa euroa vuodessa.¹⁸ Otos ei sisällä kaikkia kotimaisia tuotantoyhtiöitä, mutta se antaa kuvaa av-alan liikevaihdon volyymin ja rakenteesta. Audiovisual Producers Finland Apfin tekemien laskelmien mukaan puolestaan tv- ja elokuva-alan tuotantoyhtiöiden ja tuotantopalveluyhtiöiden tuotot eli liikevaihto ja muut tulot, kuten SES:n tuet, olivat vuonna 2024 yhteensä noin 270 miljoonaa euroa, jonka lisäksi keskeneräisiä tuotantoja tehtiin vajaan 30 miljoonan euron edestä.

Yritysten rakenteesta voidaan todeta, että sekä elokuvia ja tv-sarjoja tuottavat yhtiöt että pelkästään tv-sarjoihin keskittyvät yhtiöt ovat keskimäärin alan suurimpia sekä liikevaihdolla että henkilöstömäärällä mitattuna. Sen sijaan vain pitkiä elokuvia tai pitkiä ja lyhyitä fiktio- ja

---

¹⁸Selvitys elokuvatuotantoihin kohdistuvien julkisten tukien vaikutuksista, opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisu 16:2026 (OKM 16:2026).

dokumenttielokuvia tuottavat yhtiöt ovat selvästi pienempiä. Näitä pitkien ja lyhyiden fiktio- ja dokumenttielokuvien tuottajia on myös alalla eniten. Keskimäärin kaikkein pienimpiä toimijoita ovat yritykset, jotka tuottavat ainoastaan lyhyitä fiktioita tai dokumenttielokuvia.

Taulukko 1. Tietoja tuotantoyhtiöistä eri yritysluokissa¹⁹

Yritysluokka	Yritys lkm. luokassa	Keskimääräinen liikevaihto	Keskimääräinen hlö. määrä
Hybridiyhtiöt	39	2 717 227	13
TV-sarja yhtiöt	17	2 754 138	17
Vain pitkien elokuvien yhtiöt	25	599 260	5
Pitkien, lyhyiden fiktio- ja dokumenttielokuvien yhtiöt	105	530 115	5
Vain lyhyiden fiktio- ja dokumenttielokuvien yhtiöt	50	246 731	4

Elokuva- ja TV-tuotantoyhtiöt ovat keskimäärin pieniä sekä liikevaihdoltaan että henkilöstömäärältään. Selvityksen koko tarkastelujakson ajan noin puolet yrityksistä on kuulunut liikevaihtoluokkiin alle 50 000 euroa tai 50 000–100 000 euroa vuodessa. Vastaavasti yli miljoonan euron liikevaihtoon ylittää noin 15–20 % yrityksistä. Noin 95 prosentilla alan yrityksistä liikevaihto on alle viisi miljoonaa euroa. Alan suurimpien yksittäisten yritysten liikevaihto ylittää 10 miljoonaa euroa.²⁰ Suomessa tuotantomarkkinaa hallitseekin muutamat suuret tuotantoyhtiöt, joiden lisäksi markkinalla on joukko pieniä toimijoita. Lähes kaikki suurimmat Suomessa toimivat tuotantoyhtiöt ovat kansainvälisten yhtiöiden tytäryhtiöitä.²¹

Suomen av-tuotantoyhtiöt ovat perinteisesti keskittyneet pääasiassa kotimarkkinoilla toimimiseen. Suomi lasketaan EU-kriteereillä keskisuuren tuotantokapasiteetin maaksi, mutta pienen kielialueen vuoksi Suomen markkinat ovat perinteisesti olleet varsin rajalliset.

Tilausohjelmajalvaiden markkinoille tulon myötä tilanne on muuttunut ja av-sisältöjen markkinat ovat kansainvälistyneet ja kasvaneet. Myös suomalaisille toimijoille on avautunut uusia mahdollisuuksia, kun kansainväliset audiovisuaalisten mediapalvelujen tarjoajat hakevat uusia kiinnostavia sisältöjä. Kansainvälisten yhteistuotantojen määrä onkin kasvanut Suomen elokuväsäätiön tukipäätösten mukaan. Myös Business Finlandin audiovisuaalinen tuotantokannustin on lisännyt kansainvälisiä yhteistuotantoja.

Tärkeimpänä alan kehittymistä edistävänä tekijänä nähdäänkin alan kansainvälistyminen. Se on tuonut uusia rahoitusmahdollisuuksia ja avannut ovia kansainvälisiin yhteistuotantoihin. Osa yrityksistä on tietoisesti siirtänyt painopistettä kansainvälisiin tuotantoihin. Tämän nähdään avaavan uusia rahoituskanavia ja mahdollistavan suuremmat tuotannot. Kansainvälistymistä on edistänyt mm. Suomen maineen parantuminen yhteistyömaana.

Toisaalta alan kasvua hidastavia tekijöitä on myös tunnistettavissa. Kotimaisten tuotantoyhtiöiden taloudellinen tilanne on haavoittuva ja viime vuosina kotimaisten audiovisuaalisen alan tuotantoyhtiöiden liikevaihto on supistunut. Tuotantoyhtiöiden oman pääoman suhteellisen

¹⁹ OKM 16:2026.

²⁰ OKM 16:2026.

²¹ Keinonen & Vermilä (2023).

pieni osuus ja tiukat voittomarginaalit johtavat siihen, ettei tuotekehitykseen ja tuotantoihin pystytä investoimaan riittävässä määrin. Myös kaupallisen television haasteet sekä viime vuosien mainosmarkkinan heikko tilanne ja sisällöntuotannon kustannusten nousu ovat vaikeuttaneet alan toimintaympäristöä. Lisäksi viime vuosina on uutisoitu joidenkin tuotantoyhtiöiden toiminnan loppumisesta taloudellisten haasteiden seurauksena.

Tämä näkyy myös kyvyssä kehittää tuotantoihin liittyvien immateriaalioikeuksien (intellectual property, IP) hallintaa, ja niiden pitämiseen kotimaassa. IP-oikeudet ovat avainasemassa suomalaisten av-sisältöjen kansainväliselle kasvulle ja vientipotentialille. Tilanteessa, jossa tuotantoyhtiöt joutuvat luovuttamaan tuotettujen sisältöjen immateriaalioikeudet kokonaan esimerkiksi tuotannon tilaajalle, tuotantoyhtiöt menettävät samalla osuuden tuotetun sisällön jälkimarkkinoista ja mahdollisuuden pitkäaikaisiin tuottoihin. Tämä taas siirtää sisällön tuottaman taloudellisen hyödyn yhä useammin ulkomaille, heikentäen alan kotimaista arvonmuodostusta ja kaventaen suomalaisen av-alan tulevia kasvumahdollisuuksia.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

Hallituksen esityksellä säädettäisiin uusi laki audiovisuaalisen tilausohjelmalvelun tarjoajille kohdistettavasta investointivelvoitteesta. Esityksen mukaan Suomeen sijoittautuneet maksullisen audiovisuaalisen tilausohjelmalvelun tarjoajat velvoitettaisiin osallistumaan audiovisuaalisten sisältöjen tuotannon rahoitukseen Suomessa EU:n AVMS-direktiivin 13 artiklan 2 kohdan mukaisesti. Velvoite koskisi myös toiseen EU:n jäsenvaltioon sijoittautuneita tilausohjelmalvelun tarjoajia, jotka suuntaavat maksullista tilausohjelmalvelua yleisölle Suomen alueella. Lain soveltamisalaan kuuluisivat SVPL (917/2014) 3 §:n 32 kohdan mukaiset tilausohjelmalvelun tarjoajat, jotka tarjoavat palvelua, jossa audiovisuaalisia ohjelmia pidetään maksua vastaan käyttäjien saatavilla ohjelmista tehdyn ohjelmaluettelon pohjalta. Velvoitetta ei sovellettaisi televisioyhtiöiden tarjoamiin lineaarisiin palveluihin eikä videonjakoalustapalveluihin. Velvoitetta ei myöskään sovellettaisi Yleisradioon, jonka tilausohjelmalvelu Yle Areenan toimintaa rahoitetaan verorahoitteisesti, eikä esimerkiksi tilaus- ja mainostuloilla.

Täyttääkseen velvoitteen tilausohjelmalvelun tarjoajan tulisi osallistua audiovisuaalisten sisältöjen tuotannon rahoitukseen vuosittain määrällä, joka vastaa viittä prosenttia palveluntarjoajan Suomessa kertyneestä liikevaihdosta. Liikevaihtoon sisältyisivät muun muassa tilausohjelmalvelusta saatavat tilaus- ja mainostulot. Esityksen mukaan palveluiden tarjoajat voisivat täyttää velvoitteen investoimalla audiovisuaalisen sisällön tuotantoon, suorittamalla av-maksun tai yhdistämällä investoinnit ja maksun. Investoinnin ja av-maksun yhteenlasketun määrän tulisi tällöin vastata viittä prosenttia kunkin palveluntarjoajan Suomessa kertyneestä liikevaihdosta. Jos tilausohjelmalvelun tarjoajan tekemät investoinnit uuteen audiovisuaaliseen sisältöön ylittäisivät tiettyä vuonna viiden prosentin vaatimuksen, voitaisiin ylimenevä osuus ottaa huomioon seuraavalla tilikaudella, kun kyse on uuden sisällön tuotannosta tai yhteistuotannosta.

Esityksen mukaan maksullisen tilausohjelmalvelun tarjoajan tekemien investointien tulisi kohdistua esitysoikeuksien hankintaan tai uuden audiovisuaalisen sisällön tuotantoon tai yhteistuotantoon. Investointeihin käytetystä kokonaismäärästä yli puolet on käytettävä uuden käsikirjoitetun elokuvan, dokumentin tai draamasarjan esitysoikeuksien hankintaan, tuotantoon tai yhteistuotantoon. Lisäksi audiovisuaalisesta sisällöstä tai esitysoikeuksien hankinnan kohteena olevasta sisällöstä yli puolet tulisi olla suomen-, ruotsin- tai saamenkielistä, ja audiovisuaalisen sisällön tulisi liittyä kiinteästi Suomen historiaan, kulttuuriin tai yhteiskuntaan. Valmiiden audiovisuaalisten teosten esitysoikeuksien hankinta laskettaisiin mukaan vain silloin, kun audiovisuaalinen sisältö on valmistunut investointivelvollisuuden määräytymisvuonna tai sitä

edeltävien kahden vuoden aikana. Lisäksi tuottajan tai yhteistuotantojen osalta yhden tuotantoon osallistuvan tuotantoyhtiön tulee olla Suomessa tai muussa EU:n jäsenvaltiossa rekisteröity audiovisuaalinen tuotantoyhtiö.

Vaihtoehtoisesti palvelun tarjoaja voisi täyttää veloitteen kokonaan tai osittain maksamalla Liikenne- ja viestintävirastolle valtion talousarvioon tuloutuvan veronluonteisen maksun. Esityksen mukaan Liikenne- ja viestintävirasto valvoisi investointi- ja maksuveloitteen täyttymistä. Liikenne- ja viestintävirasto vastaisi maksun määräämisestä, veronkannosta ja siihen liittyvistä viranomaistehtävistä. Virasto määräisi maksettavan maksun palveluntarjoajan vuosittain ilmoittamien tietojen perusteella. Koska veloitteen voi täyttää myös maksun suorittamalla, ehdotettu sääntely merkitsee uuden veron käyttöönottoa. Laissa säädettäisiin lisäksi maksullisen tilausohjelmopalvelun tarjoajan velvollisuudesta toimittaa Liikenne ja viestintävirastolle vuosittain rahoitusveloitteen täyttymisen arvioimiseksi tarvittavat tiedot, mukaan lukien tieto veloitteen täyttämistavasta, Suomessa harjoitetusta tilausohjelmopalvelutoiminnasta kertyneestä liikevaihdosta sekä tiedot lain mukaiset ehdot täyttävistä investoinneista.

Maksuveloitteen kautta kerättävät rahat myönnettäisiin hallintokuluilla vähennettynä valtionavustuksena käsikirjoitetun elokuvan, dokumentin tai draamasarjan tuotantoon Suomen elokuvasäätiön toimesta. Tarkoituksena on, että Suomen elokuvasäätiö hoitaisi valtionapuviranomaiselle kuuluvia tehtäviä myöntäessään valtionavustuksia. Esityksen mukaan valtionavustusta voitaisiin myöntää sellaisen tuotannon toteuttamiseen, joka täyttäisi vähintään kolme seuraavista edellytyksistä: tuotannon ja siitä syntyvän teoksen käsikirjoitus tai muu kirjallinen pohja on kirjoitettu suomen, ruotsin tai saamen kielellä; teoksesta yli puolet on suomen-, ruotsin- tai saamenkielistä; teos liittyy kiinteästi Suomen historiaan, kulttuuriin tai yhteiskuntaan; teoksesta yli puolet on kuvattu Suomen alueella; teokseen ja sen tuotantoon sisältyy merkittävä suomalaisten tai Suomessa pysyvästi asuvien tekijöiden ja esittävien taiteilijoiden panos ja heille maksettavien palkkojen ja palkkioiden osuus tuotannon palkkiokustannuksista on merkittävä.

Lisäksi avustusta hakevan tuotantoyhtiön tulisi olla Suomen yritysrekisteriin merkitty osakeyhtiö, jolla on ammatilliset ja taloudelliset edellytykset ja joka hallinnoi riittävässä määrin teoksen kaupallisia hyödyntämisoikeuksia Suomessa.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

4.2.1 Taloudelliset vaikutukset

4.2.1.1 Vaikutukset maksullisten tilausohjelmopalveluiden tarjoajiin

Hallituksen esityksen taloudelliset vaikutukset kohdistuvat ennen kaikkea Suomeen sijoittautuneisiin ja muihin EU:n jäsenvaltioihin sijoittautuneisiin, mutta Suomen alueelle palveluitaan kohdistaviin maksullisten tilausohjelmopalveluiden tarjoajiin. Suomeen sijoittautuneita, maksullisten tilausohjelmopalveluiden tarjoajia ovat tällä hetkellä Sanoma Media Finland (Ruutu+) ja Schibstedin omistama MTV (Katsomo+). Loput tämänhetkiset Suomeen sijoittautuneet tilausohjelmopalveluiden tarjoajat ovat niin pieniä, ettei niiden katsottaisi kuuluvan esitetyn sääntelyn soveltamisalaan. Kansainvälisiä maksullisia tilausohjelmopalveluiden tarjoajia, jotka ovat sijoittautuneet toiseen jäsenvaltioon, mutta kohdistavat palveluitaan Suomeen ovat yhdysvaltalaiset Apple, Disney, Warner Bros. Discovery (HBO Max), Netflix, Amazon (Prime Video) ja Comcast sekä Paramount Global (SkyShowtime).

Erityisesti Suomeen sijoittautuneiden maksullisten tilausohjelmopalveluiden osalta esityksen taloudellisten vaikutusten voidaan arvioida jäävän verrattain maltillisiksi. Kyseisten palveluiden tarjoajien vuosittaiset investoinnit esityksen mukaisiin sisältöihin arvioidaan ylittävän

reilusti yli esitetyn viiden prosentin osuuden. Julkisesti ei ole saatavilla tietoja siitä, kuinka paljon Sanoma Media Finland ja MTV investoivat suomalaisiin sisältöihin vuosittain. Kyseisten yhtiöiden tilausohjelmajpalveluiden tarjonta kuitenkin sisältää verrattain paljon esimerkiksi suomenkielisiä ja Suomeen sijoitettavia alkuperäissarjoja ja elokuvia, mikä itsessään kertoo yhtiöiden sisältöpanostuksista kotimaisiin ja eurooppalaisiin teoksiin.

Esitys kasvattaisi kuitenkin kyseisten yhtiöiden hallinnollista taakkaa, sillä palveluiden tarjoajien tulisi raportoida vuosittain Liikenne- ja viestintävirastolle maksullisten tilausohjelmajpalveluiden vuosittainen liikevaihto sisältäen muun muassa palveluiden tilaus- ja mainostulot. Lisäksi palveluiden tarjoajien tulisi esityksen mukaisesti raportoida vuosittain Liikenne- ja viestintävirastolle olennaiset tiedot niistä audiovisuaalisista tuotannoista, joiden ne katsovat kuuluvan lain soveltamisalan piiriin, mikäli ne täyttävät rahoitusvelvoitteen investoinneilla. Hallinnollista taakkaa keventäisi se, että tiedot ilmoitettaisiin Liikenne- ja viestintävirastolle sähköisesti. Uusista raportointivelvoitteista arvioidaan aiheutuvan palvelun tarjoajille jonkin verran lisähallinnollista työtä, koska ilmoitettavat tiedot olisi todennäköisesti koottava eri lähteistä. Hallinnollisten vaikutusten ja kustannusten arvioidaan kuitenkin olevan kokonaisuutena kohtuullisia maksullisten tilausohjelmajpalveluiden tarjoajille.

Esityksen merkittävimmät taloudelliset vaikutukset kohdistuisivat niihin kansainvälisiin maksullisten tilausohjelmajpalveluiden tarjoajiin, jotka kohdistavat palveluitaan Suomen alueelle. Euroopan tasolla kansainvälisten tilausohjelmajpalveluiden investoinnit eurooppalaisiin teoksiin ovat kasvaneet merkittävästi vuoden 2020 jälkeen, jolloin AVMS-direktiiviä alettiin pääsääntöisesti soveltamaan jäsenmaissa. Vuonna 2024 eurooppalaisiin alkuperäisteoksiin investointiin yhteensä arviolta noin 25 miljardia euroa, josta kansainvälisten tilausohjelmajpalveluiden osuus oli vajaa 9 miljardia euroa. Kolme palvelun tarjoajaa, Netflix, Disney ja Amazon Prime, investoivat kukin noin 2 miljardia euroa eurooppalaisiin alkuperäisteoksiin.²² Kansainvälisten tilausohjelmajpalveluiden investoinnit esimerkiksi suomenkielisiin ja Suomessa toteutettuihin audiovisuaalisiin tuotantoihin ovat kuitenkin olleet varsin vähäisiä. Esimerkiksi vuonna 2020 kansainvälisten tilausohjelmajpalveluiden yhteenlasketun hankintabudjetin Suomessa arvioitiin olevan noin 8 miljoonaa euroa.²³ Arvioiden mukaan hankintabudjetit eivät ole juurikaan kasvaneet viime vuosina. Sen sijaan muun muassa HBO Max ilmoitti vuonna 2022 lopettavansa omat televisiodraamatuotannot Pohjoismaissa. Netflixissä on julkaistu yksi suomalainen alkuperäiselokuva ja -draamasarja sinä aikana, kun yhtiö on laajentanut palveluitaan Suomeen. Viime vuosina kansainvälisten tilausohjelmajpalveluiden investoinnit suomalaisiin tuotantoihin ovat keskittyneet pääosin jo tehtyjen ja kertaalleen esitettyjen ohjelmien esitysoikeuksien ostoihin.

Medialogi Oy:n vuonna 2022 tekemän arvion mukaan maksullisten tilausohjelmajpalvelujen yhteenlaskettu tuotto Suomessa oli noin 280 miljoonaa euroa. Selvityksessä arvioitiin, että kotimaisten ja kansainvälisten tilausohjelmajpalveluiden tarjoajien viiden prosentin vuosittain tekemät investoinnit niiden Suomessa saamasta liikevaihdosta tarkoittaisivat arviolta yhteensä noin 14 miljoonaa euroa, josta kansainvälisten tilausohjelmajpalveluiden tarjoajien osuus olisi yhteenlaskettuna reilu 8 miljoonaa euroa. Karkeasti voidaan arvioida, että velvoite investoida viisi prosenttia Suomessa tehdystä liikevaihdosta tarkoittaisi euromääräisesti noin 8–10 miljoonan euron vuosittaisia investointeja riippuen kunkin kansainvälisen tilausohjelmajpalvelun tilausmäärien kehityksestä. Esimerkiksi Suomessa tilausmäärältään suosituimman maksullisen tilausohjelmajpalvelun Netflixin osalta viiden prosentin investointivelvoite tarkoittaisi vähintään 3 miljoonan euron vuosittaisia investointeja olettaen, että palvelun tilaajamäärä pysyy melko

---

²² [Audiovisual services spending on original European content - 2024 edition](#), European Audiovisual Observatory.

²³ Keinonen & Vermilä (2023).

vakaana. Sen sijaan esimerkiksi tilaajamääriltään pienimmäksi maksulliseksi tilausohjelmapalveluksi arvioitun Apple TV:n osalta velvoite tarkoittaisi vuorostaan noin puolen miljoonan euron vuosittaisia investointeja. Euromääräisiin arvioihin sisältyy kuitenkin huomattavaa epävarmuutta, sillä tilausohjelmapalveluiden tilaajamääristä tai tuloista ei ole saatavilla julkisesti tietoa, ja arviot perustuvat eri tilausohjelmapalveluiden tilaajamääriä koskeviin kansallisiin otoksiin. Lisäksi tilausohjelmapalvelut tarjoavat erilaisia tilausmalleja, joissa tilaushinnat vaihtelevat, mikä edelleen hankaloittaa tarkkojen vaikutusarviointien tekemistä.

Arviot sisältävät vain tilausmäärien perusteella lasketut liikevaihdot. Hallituksen esityksen mukaan liikevaihtoon laskettaisiin myös muun muassa tilausohjelmapalveluiden Suomessa saadut mainostulot. Erilaiset mainontaa sisältävät tilausmallit ovat yleistymässä ja tilausohjelmapalveluille on tyypillistä tarjota halvempaan kuukausihintaan mainoksia sisältävä tilaus. Vuonna 2025 tilausohjelmapalveluiden osuus Suomen mainosmarkkinasta oli reilu 40 miljoonaa euroa.²⁴ Markkinaosuuksien perusteella voidaan arvioida, että suurimmat osuudet jakautuvat pääsääntöisesti Suomeen sijoittautuneiden palveluiden kesken ja kansainvälisten maksullisten tilausohjelmapalveluiden osuus Suomen mainosmarkkinasta on verrattain pieni. Kansainvälisistä tilausohjelmapalveluista muun muassa Disney+ ja HBO Max tarjoavat Suomessa mainoksia sisältävän kuukausitilauksen, kun taas esimerkiksi Netflixin kuukausitilauksiin ei Suomessa sisälly mainoksia. Näin ollen voidaan arvioida, että mainostuloilla ei olisi ainakaan vielä tällä hetkellä merkittävää vaikutusta vuosittaisiin euromääräisiin investointeihin.

AVMS-direktiivin 13 artiklan 2 kohdan mukaisia kansallisia investointivelvoitteita voidaan pitää eräänlaisina markkinainterventioina, joissa kansallisella sääntelyllä pyritään turvaamaan audiovisuaalinen kulttuurinen monimuotoisuus tilanteessa, jossa markkinaosuudet keskittyvät enenevässä määrin EU:n ulkopuolisille toimijoille. Kansainvälisten tilausohjelmapalveluiden tarjoajien kiinnostus rahoittaa suomenkielisiä tai Suomeen liittyviä audiovisuaalisia tuotantoja on ollut toistaiseksi varsin vähäistä. Yhtenä syynä arvioidaan olevan Suomen pieni markkina- ja kielialue sekä kansainvälisten tilausohjelmapalveluiden jo valmiiksi korkeat tilaajamäärät Suomessa. Toisaalta joissain tutkimuksissa on nostettu esiin, että eurooppalaisen sisällön kysyntä on kasvanut myös Euroopan ulkopuolella, eikä yksittäisten ohjelmien suosion ole katsottu riippuvan niissä puhutusta kielestä.²⁵ Käytännössä kuitenkin kansainvälisten tilausohjelmapalveluiden investoinnit ovat viimeisen kymmenen vuoden aikana kohdistuneet ennen kaikkea Euroopan suuriin kielialueisiin ja markkinoihin, kuten Espanjaan ja Iso-Britanniaan.²⁶ Myös kansallisissa tutkimuksissa on todettu, että suomenkielisiä sisältöjä voi olla vaikea viedä maailmaan, eivätkä suomalaiset sisällöt ole vielä menestyneet maailmalla siinä määrin, että ne voisivat toimia kilpailuvalttina kansainvälisille tilausohjelmapalveluille.²⁷

Hallituksen esityksen mukaista velvoitetta voidaan pitää verrattain joustavana, mikä osaltaan lieventäisi velvoitteen potentiaalisia kielteisiä vaikutuksia tilausohjelmapalveluiden markkinaehtoiseen toimintaan. Velvoite jättäisi tilausohjelmapalveluiden tarjoajien harkintavaltaan sen, investoivatko ne vuosittain esityksen soveltamisalaan kuuluviin audiovisuaalisiin sisältöihin, jolloin niillä olisi muun muassa mahdollisuus pitää sisältöjen esitysoikeudet itsellään, vai suorittavatko ne av-maksun, joka jaetaan hakemusten perusteella Suomen elokuväsäätötoimimesta esitetyn lain reunaehdot täyttäviin audiovisuaalisiin tuotantoihin. Hallituksen esityksessä esitetty malli pyrki myös huomioimaan alan käytännöt, joissa audiovisuaalisten tuotantojen

²⁴ [Mediamainonnan määrä päättyi -0,7 % laskuun vuonna 2025, Kantar Media.](#)

²⁵ Keinonen & Vermilä (2023).

²⁶ [Audiovisual services spending on original European content - 2024 edition](#), European Audiovisual Observatory.

²⁷ Keinonen & Vermilä (2023).

aikataulut saattavat esimerkiksi pidentyä ja muuttua odottamattomasti, jolloin investoinnit eivät toteudu suunnitellussa aikataulussa.

Velvoitteen joustavuus mahdollistaisi sen, että jos tilausohjelmapalveluiden kannalta markkinaehtoisesti kiinnostavia tuotantoja on valmisteilla, palvelun tarjoajat voisivat täyttää velvoitteen investoimalla näihin tuotantoihin. Esityksessä ehdotettu velvoite rajoittaa jonkin verran sitä, minkä lajityypin audiovisuaalisia sisältöjä tilausohjelmapalveluiden tarjoajat voisivat rahoittaa. Tilausohjelmapalveluiden tarjoajat voisivat edelleen rahoittaa markkinaehtoisena kysynnän mukaisesti eri lajityypin tuotantoja huomioiden lain asettamat reunaehdot, kuten lajityyppisiä koskevat kiintiöt ja puhuttua kieltä koskevat vaatimukset. Mikäli tilausohjelmapalveluiden tarjoajat eivät kaupallisten lähtökohtien vuoksi halua rahoittaa uusia tuotantoja, voisivat ne hallituksen esityksen mukaan korvata rahoitusosuudet av-maksulla. Samalla tilausohjelmapalveluiden tarjoajat voisivat hyötyä audiovisuaalisiin tuotantoihin kohdistuvista valtionavustuksista, joita Suomen elokuvasäätiö jakaisi vuosittain.

Hallituksen esitys mahdollistaisi velvoitteen täyttämisen hankkimalla sellaisten teosten esitysoikeuksia, jotka täyttävät laissa määritellyt reunaehdot ja jotka ovat valmistuneet investointivuonna tai sitä edeltäneen kahden vuoden aikana. Tilausohjelmapalveluille on ollut tyypillistä hankkia jo valmistuneiden ja esitettyjen audiovisuaalisten sisältöjen esitysoikeuksia joko rajatuilla tai kattavilla esitysoikeuksilla.²⁸ On kuitenkin hyvä huomioida, että lähtökohtaisesti esitysoikeuksien hankinta tai lisensiointi on halvempaa kuin esimerkiksi uusien audiovisuaalisten tuotantojen rahoittaminen. Uusien audiovisuaalisten tuotantojen rahoituksen toisaalta liittyy enemmän myös tuotantokustannusten nousuun ja ennakoitavuuteen liittyviä riskejä. Niin sanottujen alkuperäistuotantojen strateginen arvo voi kuitenkin olla lisensioituja sisältöjä korkeampi.²⁹ Viime vuosina kansainvälisten tilausohjelmapalveluiden investointien painopisteen on katsottu siirtyneen pois alkuperäistuotantojen tilaamisesta kohti esitysoikeuksien hankintaa.³⁰ Esimerkiksi Kroatian audiovisuaalista alaa koskevassa tapaustutkimuksessa on nostettu esiin, että kansainväliset tilausohjelmapalvelut ovat täyttäneet AVMS-direktiivin 13 artiklan 2 kohta perustuvan kansallisen lainsäädännön mukaisen velvoitteen lähtökohtaisesti hankkimalla jo tehtyjen elokuvien ja sarjojen lisensioituja oikeuksia.³¹

Kansainvälisten tilausohjelmapalveluiden strategiat kuitenkin vaihtelevat, jonka vuoksi on hankala arvioida, miten investoinnit jakautuisivat uusien tuotantojen ja esitysoikeuksien hankinnan välillä. Esimerkiksi Ranskassa kansainvälisten tilausohjelmapalveluiden investoinnit ovat tutkimusten mukaan keskittyneet audiovisuaalisten tuotantojen ennakkorahoitukseen. Lisäksi suurin osa tuotannoista on rahoitettu yhteistyössä ranskalaisten televisiokanavien kanssa.³²

Hallituksen esityksen mukainen investointivelvoite voisi muuttaa nykyistä tilannetta, jossa kotimaisten draamasarjojen, elokuvien ja viihdeohjelmien voidaan katsoa olevan kotimaisille tilausohjelmapalveluiden tarjoajille kilpailuetu suhteessa kansainvälisiin tilausohjelmapalveluihin.³³ Mikäli kotimaisten audiovisuaalisten sisältöjen määrä nousisi velvoitteen myötä kansainvälisten tilausohjelmapalveluiden ohjelmakirjastoissa, se voisi vaikuttaa televisioyhtiöiden ja Suomeen sijoittautuneiden tilausohjelmapalveluiden kilpailukykyyn markkinoilla kotimaisten sisältöjen lisääntyessä kansainvälisissä tilausohjelmapalveluissa. Lisäksi kotimaisten

---

²⁸ Keinonen & Vermilä (2023).

²⁹ [IP assets and film finance – a primer on standard practices in the U.S., WIPO 2023.](#)

³⁰ Kemppinen (2024).

³¹ Kostovska, Ivana, ym. (2025).

³² [Étude relative à la mise en œuvre du décret SMAD, ARCOM, 2024.](#)

³³ Kemppinen (2024).

toimijoiden kilpailukykyyn vaikuttaisi tuotantokustannusten nousu, jota tutkimuskirjallisuudessa on pidetty yhtenä mahdollisena investointivelvoitteen toimeenpanon seurauksena.³⁴ Esimerkiksi Ranskassa tilausohjelmalveluiden rahoittamien audiovisuaalisten tuotantojen tuotantokustannukset ovat tutkimusten mukaan kasvaneet kansallisen investointivelvoitteen toimeenpanon jälkeen.³⁵ Mikäli kansallinen investointivelvoite nostaisi audiovisuaalisten tuotantojen kustannuksia Suomessa, voisi se vaikuttaa kotimaisten televisiokanavien ja tilausohjelmalveluiden kykyyn tilata sekä rahoittaa kilpailukykyisiä kotimaisia sisältöjä.

4.2.1.2 Vaikutukset tuotantoyhtiöihin sekä elokuva- ja televisioalan yhtiöihin

Hallituksen esityksellä olisi arvioiden mukaan positiivisia taloudellisia vaikutuksia Suomessa toimiviin tuotantoyhtiöihin sekä muihin elokuva- ja televisioalalla toimiviin yhtiöihin, jotka osallistuvat audiovisuaalisten teosten tuottamiseen, tekemiseen ja levittämiseen. Esityksen myötä kansainvälisten tilausohjelmalveluiden tekemät investoinnit kotimaisiin audiovisuaalisiin sisältöihin kasvaisivat, mikä edistäisi audiovisuaalisen alan yhtiöiden toimintaedellytyksiä ja alan työntekijöiden työllisyyttä.

Suomalaisen audiovisuaalisen alan kasvu on viime vuosina kääntynyt laskusuuntaiseksi. Kehityksen taustalla voidaan katsoa olevan media-alan kehityssuuntaukset, kuten kulutustottumusten muutos ja mainosmarkkinan murros, jotka ovat vaikuttaneet merkittävästi muun muassa niihin toimijoihin, jotka ovat tyypillisesti olleet keskeisiä kotimaisten audiovisuaalisten tuotantojen rahoittajia ja tilaajia. Kaupallisten toimijoiden lisäksi myös Yleisradiolla on merkittävä rooli niin kotimaisten televisiosarjojen kuin elokuvien rahoittajana, jonka vuoksi yhtiön rahoitukseen kohdistuneet säästötoimenpiteet ovat vaikuttaneet kotimaisten tuotantoyhtiöiden ja muiden audiovisuaalisen alan ammattilaisten toimintaedellytyksiin. Tutkimusten mukaan Yleisradion, MTV:n ja Sanoman tilaukset pitävät käytännössä suomalaista tuotantoyhtiökenttää pystyssä, joita ilman osa tuotantoyhtiöistä joutuisi huomattaviin taloudellisiin vaikeuksiin.³⁶ Suomen elokuväsäätöön avustusvaroihin ei ole viimeisen noin 10 vuoden aikana tehty merkittäviä muutoksia esimerkiksi suhteessa kustannustason nousuun, minkä seurauksena elokuväsäätöön jakamien avustusten määrä tuotantoja kohden on laskenut.

Edellä todetun mukaisesti suuntaa antavasti voidaan arvioida, että hallituksen esityksessä ehdotettu investointivelvoite kasvattaisi kansainvälisten tilausohjelmalveluiden investointeja pääosin suomenkielisiin ja Suomeen sijoittuviin teoksiin yhteensä noin 8–10 miljoonalla eurolla vuosittain. Sen sijaan niiden tilausohjelmalveluiden tarjoajien, jotka ovat sijoittautuneet Suomeen, investointien hallituksen esityksen mukaisiin audiovisuaalisiin sisältöihin ei odoteta kasvavan, koska palveluntarjoajat investoivat jo nyt merkittävässä määrin kotimaisiin audiovisuaalisiin sisältöihin. Näin ollen kotimaisen audiovisuaalisen alan kasvu syntyisi ennen kaikkea kansainvälisten tilausohjelmalveluiden investointien lisääntymisen kautta.

Edellä kerrotun mukaisesti Suomessa tuotetaan noin 20–30 draamasarjaa ja noin 20–30 pitkää elokuvaa vuosittain. Draamatuotantojen budjetit vaihtelevat noin 3–10 miljoonaan euron välillä riippuen muun muassa jaksojen kestosta ja määrästä. Suomalaisten elokuvien keskimääräinen budjetti oli vuonna 2024 noin 2,4 miljoonaa euroa vuodessa. Vuonna 2022 esitetyn karkean arvion mukaan yli 10 miljoonan euron vuosittaisilla investoinneilla audiovisuaalisiin

---

³⁴ [Cultural Levies and the EU Audiovisual, Market Kristian Stout & Giuseppe Colangelo, 2023.](#)

³⁵ [Étude relative à la mise en œuvre du décret SMAD, ARCOM, 2024.](#)

³⁶ Keinonen & Vermilä (2023).

tuotantoihin Suomessa voitaisiin tehdä noin yhdestä kolmeen budjetiltaan noin viiden miljoonan euron draamasarjaa vuodessa. Niin ikään pitkiä elokuvatuotantoja voitaisiin tehdä 1–5.³⁷

Arvioihin tulee suhtautua kuitenkin varauksella siksi, että hallituksen esityksen mukaisen investointivelvoitteen toimeenpano voisi kasvattaa Suomessa tuotettavien audiovisuaalisten tuotantojen budjetteja. Audiovisuaalisten tuotantojen budjetit ovat kasvaneet muun muassa Ranskassa, jossa kansallisten investointivelvoitteiden myötä muun muassa tilausohjelmalveluiden rahoittamien elokuvien budjetit olivat keskimääräistä elokuvabudjettia lähes puolet korkeampia. Edelleen myös kansainvälisten tilausohjelmalveluiden rahoittamien audiovisuaalisten tuotantojen tuntikustannus on ollut huomattavasti korkeampi kuin koko markkinan keskiarvo.³⁸

Suomen audiovisuaalista alaa koskevissa tutkimuksissa on todettu, että ala kasvoi 48 prosenttia vuosina 2016–2021, jolloin myös alan kansainvälinen liiketoiminta kaksinkertaistui.³⁹ Kasvun taustalla olivat muun muassa uudet tuotantojen ja teosten tilaajat sekä av-tuotantokannustin, jotka kiihdyttivät kotimaisten tuotantojen volyymia ja nostivat niiden laatua. Vielä muutamia vuosia sitten alan kasvun myötä keskusteltiin kotimaisen audiovisuaalisen alan osaamispuhlasta.⁴⁰ Tilanne on sittemmin kääntynyt pääläelleen. Yleisesti ottaen Suomessa draamatuotantojen ja elokuvien budjetit ovat keskimääräisesti huomattavasti pienempiä kuin muissa Pohjoismaissa ja Euroopassa. Yhdysvaltalaisiin tuotantoihin verrattuna ero tuotantojen budjettien välillä kasvaa jopa kymmenkertaiseksi.⁴¹

Vuosien 2016–2021 tapahtuneiden kehityssuuntien sekä kansainvälisten esimerkkien perusteella voidaan arvioida, että hallituksen esityksen mukainen investointivelvoite todennäköisesti kasvattaisi kotimaisten audiovisuaalisten tuotantojen budjetteja. Aikaisemmissa tutkimuksissa on arvioitu, että pienikin korotus kotimaisten audiovisuaalisten tuotantojen tuotantobudjetteihin voi nostaa tuotantojen laatua. Alalle suuntautuvan lisärahoituksen on arvioitu edistävän myös muun muassa kotimaisten ohjelmakonseptien ja sisältöjen kehittelyä sekä kansainvälistä vientiä.⁴² Esityksen voidaankin arvioida nostavan kotimaisten tuotantojen laatua ja sisältöjen kehitystä, jotka osaltaan edistäisi tuotantoyhtiöiden ja audiovisuaalisen alan ammattilaisten kansainvälistä kilpailukykyä.

Erityisesti suorat investoinnit saattaisivat keskittyä muutamalle suurimmalle yhtiölle, jolloin kasvuvaikeus voi olla niille merkittävä, mutta vaikutukset muihin tuotantoyhtiöihin voisivat jäädä malitilliseksi. Tutkimuksissa esitettyjen arvioiden mukaan esimerkiksi Puolassa tilausohjelmalveluiden tarjoajia koskevat kansalliset investointivelvoitteet ovat hyödyttäneet etenkin maan suurimpia tuotantoyhtiöitä, jotka kykenevät toteuttamaan useampia tuotantoprojekteja samanaikaisesti.⁴³ Myös Ranskassa kansainväliset tilausohjelmalvelut ovat tutkimusten mukaan täyttäneet kansalliset investointivelvoitteet investoimalla verrattain suuria euromääriä harvoihin tuotantoihin.⁴⁴ Tutkimuskirjallisuudessa on katsottu, että myös tuotantokustannusten

---

³⁷ Keinonen & Vermilä (2023).

³⁸ [Étude relative à la mise en œuvre du décret SMAD, ARCOM, 2024.](#)

³⁹ Keinonen & Vermilä (2023).

⁴⁰ [Av-alan kasvusopimus.](#)

⁴¹ Keinonen & Vermilä (2023).

⁴² Keinonen & Vermilä (2023).

⁴³ Kostovska, Ivana, ym. (2025).

⁴⁴ [Étude relative à la mise en œuvre du décret SMAD, ARCOM, 2024.](#)

mahdollinen nousu voi lähtökohtaisesti hyödyttää etenkin harvempia suurimpia yhtiöitä ja syrjäyttää pienemmät tuotantoyhtiöt.⁴⁵

Hallituksen esityksen mukaan suorien investointien kokonaismäärästä yli puolet tulisi kohdistaa käsikirjoitetun elokuvan, dokumentin tai draamasarjan esitysoikeuksien hankintaan, tuotantoon tai yhteistuotantoon. Niin sanotun fiktiivisyyden osalta kansainvälisten tilausohjelmajpalveluiden sisältöinvestoinnit ovat Euroopan tasolla keskittyneet suurelta osin draamasarjoihin, ja elokuvien osuus on vuorostaan ollut huomattavasti pienempi.⁴⁶ Draamasarjoihin kohdistuneiden investointien runsaus voi johtua muun muassa siitä, että draamasarjat lähtökohtaisesti sitouttavat kuluttajat palveluihin pidemmäksi aikaa kuin yksittäiset elokuvat.

Muilta osin investoinnit voisivat esityksen mukaan kohdistua myös muihin audiovisuaalisiin sisältötyyppeihin. Viime vuosina erilaiset viihdeohjelmat, kuten tosi-tv-ohjelmat ja ohjelma-konsepteihin perustuvat ohjelmat, ovat Suomessa olleet monien tilausohjelmajpalveluiden katsotuimpien ohjelmien joukossa ja muodostaneet suurimman osuuden tilausohjelmajpalveluiden tilaamista sisällöistä. Tutkimuksissa on tuotu esiin, että erilaisilla viihdeohjelmilla on suuri taloudellinen merkitys sekä tuotantoyhtiöille että ohjelmia tilaaville tilausohjelmajpalveluille.⁴⁷ Näin ollen voidaan arvioida, että osa vuosittaisista tilausohjelmajpalveluiden investoinneista kohdistuisi erilaisten viihdeohjelmien rahoitukseen tai hankintaan draamasarjojen tai elokuvien sijaan. Lisäksi sisältöstrategioihin ja investointipäätöksiin vaikuttaa yhä enemmän yleisöanalytiikka,⁴⁸ mikä ohjaa palveluntarjoajia kohdentamaan rahoitusta sisältöihin, joiden arvioidaan vastaavan kuluttajakysyntään. Euroopan tasolla viihdeohjelmien osuus kansainvälisten tilausohjelmajpalveluiden tekemistä investoinneista on ollut kuitenkin vain noin 20 prosenttia, kun taas draamasarjojen ja elokuvien yhteenlaskettu osuus investoinneista on ollut noin 80 prosenttia.⁴⁹ Ranskassa toteutetun tutkimuksen mukaan tilausohjelmajpalveluiden investoinnit kohdistuivat pääsääntöisesti niin sanottuun fiktion.⁵⁰

Kansainvälisten tilausohjelmajpalveluiden tarjoajien noin 8–10 miljoonan euron vuosittaisten investointien arvioitiin Petri Kemppisen selvityksessä kasvattavan kotimaista audiovisuaalista alaa arviolta 20–25 miljoonaa euroa vuodessa olettaen, että muut rahoituslähteet kasvavat lisäinvestointien myötä. Arvio perustuu kuitenkin oletukselle, jossa noin 8–10 miljoonan euron vuosittaiset varat kohdistuisivat av-maksuna Suomen elokuvasäätiölle, joka jakaisi varat hake-muserusteisesti audiovisuaalisiin tuotantoihin.⁵¹ Hallituksen esityksen osalta on mahdotonta arvioida, kuinka suuri osa velvoitteesta toteutettaisiin vuosittain suorina investointeina ja kuinka suuri osuus vuorostaan av-maksuna, sillä päätös investointien jakautumisesta perustuisi tilausohjelmajpalveluiden tarjoajien omaan harkintaan. Suomen elokuvasäätiön avustuksien osuus pitkien fiktioelokuvat tuotantojen kokonaisbudjetista on tyypillisesti noin 30 prosenttia, ja muu osuus rahoituksesta kerätään muista lähteistä, kuten levittäjiltä ja tuotantoyhtiöiltä.⁵² Myös

---

⁴⁵ [Cultural Levies and the EU Audiovisual, Market Kristian Stout & Giuseppe Colangelo, 2023.](#)

⁴⁶ [Audiovisual services spending on original European content - 2024 edition,](#) European Audiovisual Observatory.

⁴⁷ Keinonen & Vermilä (2023).

⁴⁸ [The Guardian, Bland, easy to follow, for fans of everything: what has the Netflix algorithm done to our films?](#)

⁴⁹ [Audiovisual services spending on original European content - 2024 edition,](#) European Audiovisual Observatory.

⁵⁰ [Étude relative à la mise en œuvre du décret SMAD, ARCOM, 2024.](#)

⁵¹ Kemppinen (2024).

⁵² [Facts & Figures 2024, Suomen elokuvasäätiö.](#)

draamasarjojen tuotannossa rahoitusta kerätään tyypillisesti monista lähteistä mukaan lukien ulkomaalaiset rahoittajat.⁵³

Maksujen kautta myönnettävien avustusten avulla voitaisiin vahvistaa tuotantojen immateriaalioikeuksien pysymistä Suomessa. Taustaselvitysten pohjalta voidaan todeta, että kaikkein kriittisin av-alan kehitykseen liittyvä kysymys koskee tuotantojen immateriaalioikeuksia.⁵⁴ Kestävän liiketoiminnan kehittäminen edellyttää kansainvälisiä tulovirtoja, joita kutsutaan esimerkiksi jälkimarkkinoiden tuloiksi. Jälkimarkkinoiden tuloja ei lähtökohtaisesti synny ilman, että sisältöjä koskevat oikeudet säilyvät joko kokonaan tai ainakin osittain tuotantoyhtiöillä. Hallituksen esityksen mukaan audiovisuaalisten tuotantojen valtionavustuksille asetettaisiin sellaiset ehdot, joiden mukaan avustusta voitaisiin myöntää Suomen yritysrekisteriin merkitylle tuotantoyhtiölle, jolla on ammatilliset ja taloudelliset edellytykset elokuvan tuottamiseen ja jonka tuottaja hallinnoi valtionavustuksen myöntämisen kannalta arvioiden riittävässä määrin teoksen kaupallisia hyödyntämisoikeuksia Suomessa. Vaikutusten osalta ei täysin voida poissulkea sitä vaihtoehtoa, että kansainväliset tilausohjelmopalvelut pyrkisivät täyttämään veloitteen rahoittamalla ruotsinkielisiä ja Ruotsissa tuotettuja audiovisuaalisia sisältöjä, joiden esitysoikeudet hankitaan myös Suomeen.

Kotimaisella elokuvalla on erityisen suuri merkitys pienten ja keskisuurten paikkakuntien elokuvateattereiden elinvoimaisuudelle. Hallituksen esityksen voidaan arvioida vahvistavan kotimaisen elokuvan rahoitusta ja sitä myöten myös kotimaisten elokuvateattereiden elinvoimaa. Kotimaisen elokuvan aseman vahvistuminen investointiveloitteen myötä heijastuisi suoraan pienten ja keskisuurten paikkakuntien elokuvateattereiden lipputuloihin. Kotimaisten elokuvien katsojaosuus on Euroopan huippua; kotimaisten elokuvien osuus kaikista elokuvateatterikäynneistä oli yli kolmannes (32 %) vuonna 2025. Kaiken kaikkiaan elokuvakävijöitä oli 6,3 miljoonaa. Kotimaisten elokuvien lipputulojen arvo oli yli 30 miljoonaa euroa. Suomessa on 194 elokuvateatteria, jotka toimivat lähes 140 paikkakunnalla, ja niiden liikevaihto on noin 120–150 miljoonaa euroa vuodessa.

4.2.1.3 Vaikutukset kuluttajiin

Maksullisille tilausohjelmopalveluiden tarjoajille kohdistettu investointivelvoite voisi saada etenkin kansainväliset palveluntarjoajat nostamaan tilausohjelmopalveluiden tilaushintoja, jolloin hinnankorotukset näkyisivät kuluttajille. Tilaushintojen merkittävää nousua voidaan kuitenkin pitää epätodennäköisenä. EU-tasolla ei ole merkkejä siitä, että tilausohjelmopalveluiden hinnat olisivat merkittävästi nousseet niissä maissa, joissa on toimeenpantu kansallisia AVMS-direktiivin 13 artiklan 2 kohdan mukaisia investointivelvoitteita. Yhtenä syynä tilaushintojen vakautteen voidaan pitää audiovisuaalisten markkinoiden kovaa kansainvälistä kilpailua, jonka myötä kuluttajien saatavilla on myös täysin ilmaisia erilaisia audiovisuaalisia sisältöjä sisältäviä palveluita. Tutkimusten mukaan eurooppalaiset käyttävät mediasisältöihin keskimäärin noin 56 euroa kuukaudessa, ja tilaushintojen on arvioitu vaikuttavan merkittävästi palveluiden tilauksia koskeviin päätöksiin yhdessä sisältötarjonnan kanssa.⁵⁵ Näin ollen tilaushintojen nostolla voisi olla vaikutusta tilausten määriin, joka on vuorostaan tilausohjelmopalveluiden merkittävin tulonlähde. Toisaalta tilaushintojen vaihteluun voivat vaikuttaa myös muut tekijät, kuten yleinen kustannusten kasvu.

Samaan tapaan epätodennäköisenä voidaan pitää tilannetta, jossa tilausohjelmopalvelut poistuisivat Suomen markkinoilta kansallisen investointiveloitteen toimeenpanon seurauksena.

---

⁵³ Kemppinen (2024).

⁵⁴ Keinonen & Vermilä (2023).

⁵⁵ [The European media industry outlook, 2025.](#)

Selvää on, että etenkin kansainväliset tilausohjelmajalveluiden tarjoajat lähtökohtaisesti vastustavat EU:n jäsenmaiden kansallisia velvoitteita osallistua eurooppalaisten teosten rahoitukseen ja peräänkuuluttavat markkinaehtoista toimintaympäristöä. Toistaiseksi kansainväliset tilausohjelmajalvelut ovat kuitenkin jatkaneet toimintaansa myös niissä jäsenmaissa, joissa kansallisia investointivelvoitteita on toimeenpantu. Huomiota on hyvä kiinnittää myös siihen, että jossain jäsenmaissa, kuten Ranskassa ja Italiassa, velvoitteiden tasot ovat huomattavan korkeita. Hallituksen esityksen valmistelun aikana ei myöskään ole tiedossa, että kansainväliset tilausohjelmajalvelut olisivat vetäytyneet esimerkiksi Belgian markkinoilta, vaikka Netflix ja Disney ovat haastaneet Belgian Vallonian oikeuteen vedoten suhteettomiin kansallisiin investointivelvoitteiden tasoihin.⁵⁶

Tilastojen valossa kotimaiset audiovisuaaliset teokset ovat suomalaisten keskuudessa verrattain suosittuja. Vuonna 2024 Suomen 10 katsotuimmasta elokuvasta puolet olivat kotimaisia elokuvia.⁵⁷ Vuonna 2025 Katsomon, Ruudun ja Yle Areenan katsotuimmat ohjelmat olivat niin ikään kotimaisia draama- ja tosi-tv-sarjoja.⁵⁸ Kansainvälisten tilausohjelmajalveluiden osalta katsotuimpia sisältöjä koskevaa tietoa ei ole saatavilla. Kansainvälisten tilausohjelmajalveluiden ohjelmatarjonnassa kotimaisten audiovisuaalisten teosten osuus on ollut verrattain vähäinen ja sisältää pääosin jo aiemmin muissa palveluissa näytettyjä ohjelmia, mikä todennäköisesti vaikuttaa kotimaisten sisältöjen suosioon kyseisissä palveluissa. Hallituksen esityksen arvioidaan lisäävän kotimaisen sisällön tarjontaa myös kansainvälisissä tilausohjelmajalveluissa, jolloin kuluttajien saatavilla olisi Suomessa nykyistä monipuolisemmin kotimaisia audiovisuaalisia sisältöjä.

4.2.1.4 Vaikutukset julkiseen talouteen

Kansainvälisten tilausohjelmajalveluiden tarjoajien arvioidaan toteuttavan rahoitusvelvoitteen osin suorilla investoinneilla ja osin av-maksulla, jolloin velvoitteen kokonaiskertymän arvioidaan olevan vuositasolla enintään noin 8–10 miljoonaa euroa. Av-maksun osuudeksi arvioidaan noin 6–8 miljoonaa euroa, joka tuloutuisi valtiolle maksettuina maksuina. Tarkka summa määrittyy velvoitteen piirissä olevien yritysten kunkin vuoden liikevaihdon sekä niiden tekemien velvoitteen mukaisten investointien mukaan. Tuotto budjetoidaan momentille 11.19.09 Muut verotulot tai uudelle perustettavalle momentille ensi kertaa vuoden 2028 lisätalousarviossa, kun vuoden 2027 liikevaihdon ja investointien perusteella määrätty maksutulo on selvillä. Maksutuotolla on tarkoitus kattaa lain toimeenpanosta Liikenne- ja viestintävirastolle sekä Suomen elokuväsäätiölle aiheutuvia hallinnollisia kuluja. Liikenne- ja viestintäviraston toimintamomentille 31.01.02 ehdotetaan 150 000 euron määrärahaa vuoden 2028 lisätalousarvioesitykseen ja Suomen elokuväsäätiön hallintokuluja varten 150 000 euron määrärahaa vuoden 2028 lisätalousarvioesitykseen momentille 29.80.50. Näillä kuluilla vähennettyä maksutuottoa vastaava määräraha, arviolta 5,7–7,7 miljoonaa euroa, budjetoidaan momentille 29.80.50 Avustukset taiteen ja kulttuurin edistämiseen Suomen Elokuväsäätiön myöntämiin avustuksiin ensimmäisen kerran vuoden 2029 talousarvioesityksessä. Vuosittaisen määrärahan suuruus vaihtelee maksutuoton mukaan.

Mallin riskinä on, että velvoitteen myötä kertyvän maksun määrä jää pieneksi ja siitä merkittävä osa kuluu silloin velvoitteiden toteutumisen valvontaan ja julkista avustusta jakavan toimijan eli Suomen elokuväsäätiön hallinnollisiin kustannuksiin. Kotimaisiin tuotantoihin

---

⁵⁶ [Netflix appeals French Community's 'disproportionate' production support rules in court, Belga News Agency.](#)

⁵⁷ [Facts & Figures 2024, Suomen elokuväsäätiö.](#)

⁵⁸ [Finnpanel, Television katselu Suomessa 2025.](#)

kohdennettavat varat voivat jäädä odotettua pienemmiksi tai niitä ei saada lainkaan. Riskinä on myös se, että maksutuottoa ei kerry riittävästi syntyvien hallinnollisten kulujen kattamiseen. Mikäli näin käy, hallinnolliset kulut tulee kattaa liikenne- ja viestintäministeriön ja opetus- ja kulttuuriministeriön määräraha-kehysten puitteissa.

Vaikutukset viranomaistoimintaan

Uudet viranomaistehtävät aiheuttaisivat valvovalle viranomaiselle eli Liikenne- ja viestintävirastolle henkilöstökuluja sekä mahdollisesti muita, esimerkiksi järjestelmäkehitykseen liittyviä kuluja. Tehtäviä olisi arviolta 1,5 henkilötyövuoden edestä. Vuosittaiset viranomaistehtävät koostuisivat muun muassa tilausohjelmajärjestelmien tarjoajien liikevaihtotietojen sekä toimijoiden lain edellytykset täyttävään audiovisuaaliseen sisältöön tekemien investointien tietojen keräämisestä, tarkistamisesta ja arvioinnista. Näiden tietojen keräämistä varten tarvitaan viraston nykyisiin järjestelmiin pohjautuvan tiedonkeruutavan kehittämistä. Lisäksi tehtäviin sisältyisi edellä mainittujen tietojen perusteella määriteltävän maksuvelvoitteen mukaisten maksupäätösten tekeminen ja maksujen kerääminen sekä tilittäminen valtion talousarvioon. Tehtävissä tarvittaisiin erityisesti sekä juridista että taloudellista osaamista.

Viraston valvomien yritysten määrä lisääntyisi, kun valvonnan piiriin tulisivat myös toisiin EU-jäsenvaltioihin sijoittautuneet tilausohjelmajärjestelmien tarjoajat. Audiovisuaalisia mediapalveluja koskevan direktiivin 13 artiklan 2 kohdan mukaisen sääntelyn toimeenpanosta on lisäksi raportoitava Euroopan komissiolle.

Velvoitteen toimeenpano tuottaisi lisätyötä valvovalle viranomaiselle eli Liikenne- ja viestintävirastolle arviolta 1,5 htv:n verran. Liikenne- ja viestintävirastossa keskimääräinen henkilötyövuoden hinta on viraston mukaan 100 000 euroa.

Suomen elokuvasektori arvioi, että maksuista mahdollisesti kertyvä lisämääräraha aiheuttaa sille lisätyötä noin 1,5 htv:n verran. Tehtävät koostuisivat etenkin hakujen toteuttamisesta, avustuspäätösten valmistelusta ja valvonnasta. Esityksen mukaan lisätyöstä syntyvät kulut (arviolta 150 000 euroa) katettaisiin kerättävillä maksuilla.

4.2.2 Yhteiskunnalliset vaikutukset

4.2.2.1 Vaikutukset audiovisuaalisen alan työllisyyteen

Työ- ja elinkeinoministeriön vuonna 2025 VTT:ltä hankkiman selvityksen mukaan av-ala koostui noin 1 300 yrityksestä, jotka työllistivät vuonna 2023 kaiken kaikkiaan yhteensä 7 416 htv:tä. Selvityksessä datalähteenä on käytetty Tilastokeskuksen yritys- ja tulorekisteriä. Henkilötyövuosiin on sisällytetty sekä yrittäjät että työlliset.⁵⁹ Tilastokeskus tilastoi alan työntekijät luokkiin TOL 59110 Elokuvien, videoiden ja televisio-ohjelmien tuotanto ja TOL 59120 Elokuvien, video- ja televisio-ohjelmien jälkituotanto. Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2024 alan työntekijöiden kokonaismääräksi arvioitiin 2488 henkilöä.

Pitkän näytelmäelokuvan kuvaukset kestävät noin 1,5–2 kk, jolloin tuotanto työllistää suurimman joukon ammattilaisia. Yhden pitkän elokuvan tuotanto työllistää Suomen elokuvasektorin laskelmien mukaan suoraan tyypillisesti noin 30 htv:ta ja 50–100 henkeä eri pituisiin työjaksoihin. Työryhmään kuuluu ohjaaja, tuottaja, käsikirjoittaja, näyttelijät sekä laaja tekninen ja taiteellinen henkilökunta (kuvajaajat, äänittäjät, puvustajat, lavastajat, maskeeraajat jne.).

---

⁵⁹ [Luovan talouden kasvustrategia 2025–2030.](#)

Työryhmän koko vaihtelee budjetin ja tuotannon koon mukaan. Alan työt ovat usein projektiluontoisia, ja työsuhteet ovat tyypillisesti päivien, joidenkin viikkojen tai muutaman kuukauden mittaisia. Elokuvatuotannot työllistävät suoraan kuvauspaikkakunnilla myös catering-palveluita, kuljetusyrittäjiä, majoitusliikkeitä ja kalustovuokraamoita. Elokuvaprojekti kestää useita vuosia (kehittely, kuvaukset, jälkityö), mikä tarjoaa työtä eri alojen ammattilaisille eri vaiheissa. Hollywood-elokuvissa työryhmät voivat olla tuhansia ihmisiä, mutta kansainvälinen keskiarvo on noin 200–500 henkeä.

Suomessa valmistuu vuosittain keskimäärin 20–30 pitkää elokuvaa, jotka työllistävät eri alojen ammattilaisia yllä kuvatulla tavalla. Vuodet ovat myös keskenään erilaisia tuotantojen määrän osalta. Av-alalla merkittävä osa työvoimasta liikkuu alan projektiluonteisen työn, työttömyyden, muun alan työn, opiskelun ja apurahatyöskentelyn välillä. Suomen elokuvasäätiö on laskenut, että sen yksi tukimiljoona tuottaa kaikki kerrannaisvaikutukset huomioiden noin 55 kokonaista henkilötyövuotta ja sen vuosittain elokuvatuotantoihin kohdentama tuki yhteensä noin 945 henkilötyövuotta. Laskelmat eivät sisällä tv-draamatuotantoihin työllistyviä henkilöitä. Edellä mainitun laskelman mukaan voidaan arvioida, että 6–8 miljoonan lisäavustuseuron vaikutus alan työllisyyteen olisi 440 henkilötyövuoden luokkaa.

4.2.2.2 Vaikutukset kansalliseen kulttuuriin ja kulttuurivientiin

Kuluneen vuosituhannen aikana audiovisuaalinen sisältötarjonta on lisääntynyt ja kansainvälistynyt merkittävästi, mikä näkyy niin Euroopan markkinoiden rakenteessa kuin kotimaisessa katselukäyttäytymisessä edellä kuvatun mukaisesti. Kotimaisen audiovisuaalisen sisällön osuus eri tilausohjelmalveluissa vaihtelee muun muassa eri maiden välillä huomattavasti. Isoissa Euroopan maissa, kuten Ranskassa, tilausohjelmalveluiden ohjelmakirjastoihin sisältyvistä eurooppalaisista teoksista suurin osa on kotimaisia, kun taas pienimmissä jäsenmaissa, kuten Bulgariassa, kotimaisten teosten osuus on marginaalinen.⁶⁰ Tämä ero johtunee osaltaan esimerkiksi isojen maiden, kuten Ranskan, verrattain tiukoista kansallisista investointivelvoitteista paikalliseen sisältöön.

Vaikka kansainvälisten tilausohjelmalveluiden suosio on jatkuvasti kasvanut, vastaavat kotimaiset toimijat pääsääntöisesti suomalaisten audiovisuaalisten tuotantojen rahoittamisesta ja tilaamisesta. Kehitys heijastaa tilannetta myös Euroopan tasolla, jossa yleisradioyhtiöllä ja kaupallisilla televisiotoiminnan harjoittajilla on keskeinen rooli eurooppalaisten tuotantojen rahoittajana. Poikkeuksen tekee vain Espanja, jossa kansainvälisillä tilausohjelmalveluilla on lähes merkittävin rooli espanjalaisen sisällön rahoittajana.⁶¹ Kotimaisten tekijöiden teosten osalta uhkana on, että ne eivät sisälly tai pääse tilaajamääriltään suurimpien tilausohjelmalveluiden ohjelmakirjastoihin, jotka sisältävät pääasiassa Yhdysvalloista tai muualta Euroopasta tulevia tuotantoja.

Hallituksen esityksen voidaan arvioida edistävän kotimaisen sisällön saatavuutta ja näkyvyyttä eri jakelukanavissa, kuten kansainvälisissä tilausohjelmalveluissa. Kotimaisten teosten parempi saatavuus edistäisi vuorostaan suomalaisten kykyä tehdä omilla ehdoilla ja omilla kielillä suomalaista kulttuuria kuvaavia ja heijastavia audiovisuaalisia sisältöjä. Hallituksen esityksen myötä kotimaisen audiovisuaalisen kulttuurin voidaan arvioida monipuolistuvan. Lisäksi

---

⁶⁰ [Film and TV content in TVOD, SVOD and FOD catalogues 2024 data, European Audiovisual Observatory.](#)

⁶¹ [Audiovisual services spending on original European content - 2024 edition](#), European Audiovisual Observatory.

esitys voi vaikuttaa kansalaisten kulttuuri-identiteetin kehittymiseen ja sosiaalisen koheesion vahvistumiseen.

Kotimaisten av-sisältöjen kansainvälinen näkyvyys kansainvälisissä tilausohjelmopalveluissa ja kansainvälisten yhteistuotantojen lisääntymisen voidaan arvioida edistävän audiovisuaalisen toimialan kansainvälistymistä ja helpottavan suomalaisten yritysten mahdollisuuksia päästä mukaan kansainvälisiin yhteistuotantoihin. Suomalaisten tekijöiden ja tuotantojen tunnettuuden lisääminen on tärkeässä osassa myös kulttuuriviennin vauhdittamisessa, jota on pyritty edistämään viime vuosien aikana enenevässä määrin muun muassa kansainvälisillä festivaaleilla, myyntitapahtumissa ja -marketeissa. Audiovisuaalisten sisältöjen viennin edistäminen ja alan kasvupyrkimykset ovat sekä Luovien talouden kasvustrategian että Team Finland -strategian luovia aloja koskevien tavoitteiden ytimessä.

5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset

Nykytilan säilyttäminen - ei velvoitteita

AVMS-direktiivi ei velvoita Suomea ottamaan käyttöön investointivelvoitteita tilausmaksullisille tilausohjelmopalveluille. Erityisesti valmistelussa kuultujen kansainvälisten tilausohjelmopalvelujen edustajien kanta investointivelvoitteen käyttöönottoon oli selkeä: niiden näkökulmasta toimivin toteuttamisvaihtoehto olisi nykytilan säilyttäminen eli malli, jossa investointi- tai maksuvelvoitetta ei otettaisi käyttöön. Investointi- ja maksuvelvoite näyttäytyvät näille palveluille ylimääräisenä kuormituksena ja verona. Niissä maissa, joissa ei ole käytössä investointivelvoitteita, tilausohjelmopalveluilla on mahdollisuus investoida markkinaehtoisesti, mikä voi vuorostaan lisätä sisältöjen monimuotoisuutta sekä tilausohjelmopalveluiden halua laajentaa toimintaansa alueella. Näin ollen nykytilan säilyttäminen voisi teoriassa parantaa Suomen av-markkinan houkuttelevuutta kansainvälisten tilausohjelmopalveluiden näkökulmasta. Nykytilan säilyttäminen voisi hyödyttää myös kotimaisia av-mediapalveluiden tarjoajia, jotka panostavat merkittävästi suomalaisiin tuotantoihin ja saavat sitä kautta kilpailuetua kansainvälisiin tilausohjelmopalveluihin nähden. Nykytilan säilyttäminen ei lisäisi hallinnollista taakkaa tai sisältäisi viranomaisille uusia maksun keräämiseen liittyviä sekä muita toimeenpano- ja valvontatehtäviä.

Kansainvälisten tilausohjelmopalveluiden investointikäyttäytymistä tarkasteltaessa suomalaiset av-tuotannot eivät kuitenkaan käytännössä ole osoittautuneet erityisen houkutteleviksi investointikohteiksi, vaikka erillisiä investointivelvoitteita ei Suomessa ole otettu käyttöön. Vuonna 2022 HBO Max lopetti yrityskauppojen seurauksena pohjoismaisten alkuperäissarjojen tuotannon kokonaan. Netflix on vuorostaan perustanut tuotantokeskuksen Tukholmaan, eikä ole investoinut suomalaiseen alkuperäistuotantoon viimeisten vuosien aikana yhtä pitkää elokuvaa ja yhtä tv-draamayhteistyötä lukuun ottamatta. Lisäksi esimerkiksi Puolassa Netflix on toteuttanut lähes 20 draamasarjaa ja lähes 30 elokuvaa, ja oli vuoteen 2022 mennessä investoinut paikallisiin tuotantoihin noin 86 miljoonaa euroa.⁶² Sen sijaan Suomessa Netflix on investoinut suomalaiseen pelialaan.

Amazon ja Apple eivät myöskään ole investoineet Suomeen merkittävästi. Tätä taustaa vasten ei ole odotettavaa, että ulkomaisten tilausohjelmopalveluiden investointihalukkuus nousisi nykyisestä varsin vaatimattomasta tasosta. Myös kotimaisten televisioyhtiöiden näkemykset ovat

---

⁶² Kostovska, Ivana, ym. (2025).

muuttuneet viimevuosien aikana velvoitteelle myötämielisemmiksi, sillä maksuvelvoitteen kautta niille avautuu mahdollisuus saada käyttöönsä lisämäärärahoja kotimaisen tv-draaman tuotantoon.

Nykytilan säilyttämisen osalta ei voida pitää varmana, että kansainvälisten tilausohjelmalvelujen markkinaehtoiset investoinnit suomalaisiin tuotantoihin kasvaisivat, jolloin suomalaiselta av-alalta jäisi saamatta merkittävä määrä investointeja tai rahaa, mikä on omiaan heikentämään alan kansainvälistä kilpailukykyä.

Yllä olevan pohjalta voidaan todeta, että Suomen av-markkinoiden koko on varsin pieni ja sen kehitys ja houkuttelevuus on merkittävältä osalta riippuvainen siitä, miten muiden Pohjoismaiden toiminta- ja sääntely-ympäristö kehittyvät. Hallituksen esityksen valmistelun aikana on vahvistunut käsitys siitä, että tilanteessa, jossa suora investointi- ja/tai maksuvelvoite on käytössä Tanskassa sekä pian myös Norjassa ja Islannissa, Suomen jättäytyminen direktiivin mahdollistaman järjestelyn ulkopuolelle voisi tuoda mukanaan haasteita suomalaisen av-alan kasvun ja kilpailukyvyn kannalta. Tätä käsitystä vahvistaa entisestään se, että Suomessa av-alan toimijoille kohdennetut julkiset tuet ovat selvästi muita Pohjoismaita alemmalla tasolla.

Suora investointivelvoite

Suora investointivelvoite noudattaisi selkeimmin markkinaehtoisen toiminnan logiikkaa. Suora investointivelvoite vääristäisi markkinoita velvoitteista vähiten, sillä tilausohjelmalvelut voisivat valita, millaisiin sisältöihin investoisivat rahansa tai hankkisivat korkealaatuisia paikallisia sisältöjä. Investoimalla av-sisältöön tilausohjelmalvelun tarjoaja voi markkinaehtoisesti ohjata koko tuotantoprosessia ja varmistaa itselleen IP-oikeudet sekä niistä syntyvän myöhemmän tuottopotentiaalin.

Kotimaiset tilausohjelmalvelut (mm. Katsomo+ ja Ruutu+) investoivat jo tällä hetkellä merkittäviä määriä saamistaan tuloista suomalaisiin tuotantoihin ja näin ollen ne täyttäisivät jo nykyisellään mahdolliset investointivelvoitteet. Suoran investointivelvoitteen yhtenä hyötynä onkin toteutetuissa selvityksissä nostettu esiin se, että velvoite kohdistuisi pääasiassa kansainvälisiin tilausohjelmalveluihin (Amazon Prime Video, Apple TV+, Disney+, HBO Max ja Netflix).

Velvoite lisäisi todennäköisesti suomalaisten tuotantojen määrää, kasvattaisi tuotantojen budjetteja ja edistäisi näin tuotantojen laatua. Tuotantojen määrän lisääntyminen antaisi mahdollisuuden tekijöiden ammattitaidon kasvulle ja tuotantotapojen kehittymiselle. Kansainvälisten tilausohjelmalveluiden tilaamat kotimaiset tuotannot saisivat myös todennäköisemmin kansainvälistä näkyvyyttä, ja tietoisuus suomalaisten tekemisestä maailmalla kasvaisi.

Suoran investointivelvoitteen keskeisiksi eduiksi nähtiin myös sen läpinäkyvyys, joustavuus ja selkeys. Tuotantoyhtiöiden näkökulmasta tilausprosessi olisi läpinäkyvä, kun tilausohjelmalvelut voisivat ilman ulkopuolista sääntelyä päättää, millaisia sisältöjä ne tilaavat esimerkiksi kuluttajien mieltymysten mukaisesti. Suora investointivelvoite ei edellyttäisi julkisiin avustuksiin liittyvää pohdintaa siitä, millaisin ehdoin avustusta jaetaan ja miten avustuksen tavoitteet määritellään.

Velvoite voi johtaa tilanteeseen, jossa kansainvälinen tilausohjelmalvelu täyttäisi useamman vuoden velvoitteen toteuttamalla yhden suuren tuotannon. Tällöin velvoitteen myötä investoitu raha saattaisi kanavoitua ainoastaan yhdelle tai kahdelle suurelle tuotantoyhtiölle, mikä ei edistäisi kotimaisen av-alan monimuotoisuutta ja kokonaisvaltaista kehittymistä. On myös mahdollista, että kansainväliset tilausohjelmalvelut perustaisivat Suomeen omia tuotantoyhtiöitä,

joilta ne ostaisivat kotimaisia sisältöjä täyttääkseen investointivelvoitteen ja varmistaisivat samalla niiden immateriaalioikeuksien omistajuuden itselleen. Vastaavasti tämä vahvistaisi tilannetta, jossa kotimaisten tuotantoyhtiöiden olisi edelleen vaikea saada pidettyä oikeuksia itsellään. Investointivelvoite voi myös osaltaan heikentää kansainvälisten tilausohjelmajärjestelmien halukkuutta investoida markkinaehtoisesti suomalaisiin tuotantoihin.

Suorien investointivelvoitteiden osalta uhkana on myös jo ennestään tiukan kilpailun kiristyminen. Kilpailu korostuisi etenkin kotimaisen sisällön markkinoilla suomalaisten sisältöjen ollessa merkittävä kilpailuvaltti kotimaisille televisioyhtiöille ja tilausohjelmajärjestelmille. Tämä voisi myös mahdollisesti nostaa tuotantokustannuksia ja vaikeuttaa kotimaisten toimijoiden markkinatilannetta.

Maksuvelvoite

AVMS-direktiivi mahdollistaa suoran investointivelvoitteen lisäksi toisena vaihtoehtona audiovisuaalisen mediapalvelun tarjoajille kohdennettavan maksuvelvoitteen. Maksuvelvoitteella tarkoitetaan Suomessa toimiville ja Suomen alueelle palveluitaan kohdistaville tilausohjelmajärjestelmille asetettavaa velvoitetta, jonka mukaan kyseisten tilausohjelmajärjestelmien tulisi maksaa vuosittainen veronluonteinen maksu Suomessa vuoden aikana kertyneestä liikevaihdostaan. Useissa EU:n jäsenmaissa velvoite on toimeenpantu niin, että tilausohjelmajärjestelmien maksamat maksut ohjataan kansalliseen rahastoon, esimerkiksi paikalliseen elokuvainstituuttiin, josta rahat jaetaan hakemusperusteisesti valtionavustuksina eurooppalaisten (kansallisten) teosten tuotantoon.

Maksuvelvoitteen etu suoraan investointivelvoitteeseen nähden on, että maksuvelvoitteen kautta alalle tehtäviä investointeja voitaisiin suunnitelmallisemmin suunnata kohti yhteisesti päätettyjä tavoitteita. Maksuvelvoite tarjoaisi mahdollisuuden av-tuotantojen laadun sekä av-alan osaamisen ja monipuolisuuden strategiseen kehittämiseen. Maksuilla kerättäviä varoja voitaisiin myöntää avustuksina laajemmalle joukolle alan toimijoita, kun taas suorat investoinnit saattaisivat kohdistua yhden tilausohjelmajärjestelmän osalta vain yhteen tai kahteen tuotantoon ja tuotantoyhtiöön vuodessa. Maksuvelvoitteesta kertyvien varojen jakamisen laaja-alaisesti erityyppisiin tuotantoihin voi katsoa tukevan parhaalla tavalla alan erilaisten tekijöiden työllisyyttä ja alan tasapainoista kehitystä.

Aiempien selvitysten mukaan yhtenä keskeisenä maksuvelvoitteen mahdollisena hyötynä olisi mahdollisuus kasvattaa uusien tuotantojen budjetteja ja sitä kautta laadun paraneminen sekä vastuullisuuden edistäminen esimerkiksi avustuksen ehdoissa. Malli mahdollistaisi sellaisten ehtojen sisällyttämisen avustuksen myöntämiseen, jotka takaavat tuotantoyhtiölle ja tekijöille sen, että ainakin osa tuotantojen immateriaalioikeuksista säilyy kotimaassa. Näin voitaisiin vähentää immateriaalioikeuksien siirtymistä pois kotimaisilta toimijoilta sekä mahdollistaa tuotannoista ja sisällöistä kanavoituvat tulovirrat Suomeen myös tulevaisuudessa.

Maksuvelvoitemallin nähdään tuovan suhdanneherkälle av-alalle pitkäjänteisyyttä ja vakautta, mikä voi parantaa mahdollisuuksia vastata esimerkiksi talouden suhdannevaihteluiden alalle tuomiin haasteisiin. Tätä näkemystä tukevat myös tutkimustulokset, joiden mukaan Suomen elokuvasektorin jakama tuotantotuki on mahdollistanut tuotantoyhtiöille pitkäjänteisempää toiminnan suunnittelua ja enemmän resursseja uusien sisältöjen kehitystyöhön. Maksuvelvoite voisi hyödyttää myös niitä tuotantojen tilaajia, jotka kuuluvat investointivelvoitteen soveltamisalaan. Siten on oletettavaa, että tv-draamaan tuotantoon kohdennettaisiin merkittävästi kokonaan uutta rahoitusta.

Maksuvelvoite kohdentuisi myös kotimaisiin tilausohjelmopalveluihin, jotka jo nyt investoivat merkittävästi kotimaiseen sisältöön. Kotimaiset tilausohjelmopalvelun tarjoajat katsovatkin osaltaan, että ylimääräisen maksun asettaminen heille olisi täysin kohtuuton taakka nykyisessä vaikeassa markkinatilanteessa, jossa mainostajat ovat siirtyneet mitä suuremmissa määrin suurten alustajattien ylläpitämille videonjakoalustoille.

Kansainväliset tilausohjelmopalvelut ovat osaltaan tuoneet esiin sen, etteivät yhtiöt automaattisesti pidä eri Euroopan maissa olevia maksuja täysin kohtuuttomina. Maksuvelvoitteiden tulisi kuitenkin olla riittävän joustavia, jotta yhtiöt voivat hyötyä maksamistaan maksuista. On myös tuotu esiin se, että mitä suurempi summa tilausohjelmopalvelujen tarjoajat velvoitettaisiin vuosittain maksamaan, sitä todennäköisemmin ne kompensoisivat maksua joko nostamalla kuluttajien maksamia tilaushintoja tai pienentämällä hankintabudjettejaan. Mallia pidetään jossain määrin myös markkinoille tulon esteenä.

Pelkkä maksuvelvoite näyttäytyy sekä kotimaisille että kansainvälisille tilausohjelmopalveluille veronluonteisena maksuna, joka rasittaa liiketoimintaa ja vie yhtiöiltä osittain päättäjävallan sen suhteen, millaisia sisältöjä ne voivat tarjota katsojilleen Suomessa ja muualla maailmassa. Pelkän maksuvelvoitteen käyttöönotto saattaisi myös vähentää tilausohjelmopalveluiden tekemiä suorita, markkinaehtoisia investointeja tai jopa lopettaa markkinaehtoiset investoinnit kokonaan.

Investointi- ja maksuvelvoitteen yhdistävä malli

Hallituksen esityksen valmistelun aikana työryhmä arvioi myös sellaista investointi- ja maksuvelvoitteen yhdistävää mallia, jossa tilausohjelmopalvelun tarjoajan tulisi investoida vuosittain audiovisuaaliseen sisältöön 6 prosenttia Suomessa toteutuneesta liikevaihdostaan, ja jos investoinnit jäisivät alle tämän tason, tilausohjelmopalvelun tarjoajan tulisi suorittaa 4 prosentin suuruinen maksu liikevaihdostaan. Toisin kuin toteutettavaksi ehdotetussa mallissa, tässä mallissa investointi- ja maksuvelvoite olisivat vaihtoehtoisia.

Mallin keskeisenä etuna nähtiin sen laskennallinen ennustettavuus, mikä keventäisi velvoitteen toimeenpanoa ja valvontaa. Korkeamman investointiprosentin arvioitiin johtavan erityisesti siihen, että toimijat, jotka eivät vielä investoi kotimaisiin sisältöihin, saattaisivat useammin valita maksun suorittamisen, minkä arvioitiin tuottavan vakaampaa rahoitus pohjaa audiovisuaalisen alan tukemiseen. Mallin katsottiin lisäksi voivan parantaa kotimaisten toimijoiden kilpailuasemaa, koska niiden toiminnan ydintä on kotimainen sisältö. Malliin liittyviksi haasteiksi tunnistettiin sen jäykkyys, sillä se ei huomioisi pienempiä, alle 6 prosentin suuruisia investointeja lainkaan, eikä se mahdollistaisi investointien ja maksun osittaista yhdistämistä. Korkean investointiprosentin arvioitiin myös voivan vähentää investointihalukkuutta Suomen kokoisilla markkinoilla. Lisäksi esille nostettiin mahdollisuus, että malliin sisältyviä prosentiosuuksia voitaisiin pitää direktiivin oikeasuhtaisuuden ja syrjimättömyyden vaatimusten kannalta korkeina, mikä saattaisi edellyttää velvoitteen prosenttitasojen tarkempaa arviointia, etenkin verrattuna muihin pienten kielialueiden prosenttitasoihin.

5.2 Muiden jäsenvaltioiden suunnittelemat tai toteuttamat keinot

Direktiivin antamisen jälkeen yhteensä 14 Euroopan maata on toimeenpannut kansallisesti direktiivin 13 artiklan 2 kohdan mukaisia audiovisuaalisten mediapalveluiden tarjoajia koskevia velvoitteita, joilla edistetään eurooppalaisten teosten tuotantoa. Jäsenmaiden välillä on kuitenkin merkittäviä eroja siinä, millaisia ja minkä suuruisia investointivelvoitteita tilattaville audiovisuaalisille mediapalveluille ja niiden tarjoajille on asetettu. Velvoitteet on sidottu pääsääntöisesti eri maiden kansallisia kieliä tai kulttuuriperintöä sisältäviin teoksiin.

Tilattavia audiovisuaalisia mediapalveluja koskevien taloudellisten investointivelvoitteiden määrän laskentatapa vaihtelee eri jäsenmaissa. Yleisimmin investointivelvoite on prosenttiosuus kunkin tilattavan audiovisuaalisen mediapalvelun vuosittaisista kokonaisliikevaihdosta kunkin jäsenmaan alueella. Joissain jäsenmaissa investointivelvoitteen prosenttiosuus vuorostaan lasketaan tietyistä tilattavien audiovisuaalisten mediapalvelujen tuloista, kuten mainos- tai lisenssimaksutuloista.

Alla on Euroopan Audiovisuaalisen Observatorion raporttia ja AVMS - direktiivin toimeenpanoa koskevaa tietokantaa hyödyntäen kuvattu tarkemmin, miten investointivelvoite on otettu tai ehdotettu otettavaksi käyttöön tietyissä EU:n jäsenmaissa. Alla kuvattujen mallien jäsenmaat edustavat pääasiassa pieniä kielialueita, pois lukien Ranska, jossa on suurimmat velvoitteet ja yksi EU-maiden suurimpia kotimarkkinoita. Alla mainittujen EU:n jäsenmaiden lisäksi erilaisia investointivelvoitteita on toimeenpantu muun muassa Belgiassa (vaihtelee alueittain), Italiassa (investointivelvoite), Espanjassa (rahastomaksu- ja/tai investointivelvoite), Kreikassa (investointivelvoite), Portugalissa (rahastomaksu- ja investointivelvoite) sekä Saksassa ja Puolassa (maksuvelvoite).

Alankomaat

Alankomaissa medialainsäädäntöä muutettiin vuonna 2023 siten, että niiden tilausohjelmalveluiden, joiden vuosittainen liikevaihto maassa on vähintään 10 miljoonaa euroa, tulee investoida 5 prosenttia Alankomaissa tehdystä liikevaihdostaan ”hollantilaisiin audiovisuaalisiin teoksiin”. Lain mukaan hollantilaisiksi audiovisuaalisiksi teoksiksi katsotaan sellaiset teokset, joissa käsikirjoituksesta vähintään 75 prosenttia on kirjoitettu hollannin tai friisin kielellä, teoksen päähenkilöt puhuvat teoksessa pääsääntöisesti hollanniksi tai friisiksi, teos pohjautuu hollantilaiseen alkuperäisteokseen ja se käsittelee Alankomaiden kulttuuria, historiaa ja yhteiskuntaa. Lain mukaan vähintään 50 prosenttia investoinneista tulee kohdistua dokumenttielokuviin ja -sarjoihin, draamasarjoihin ja pitkiin elokuviin. Lisäksi vähintään 60 prosenttia investoinneista tulee mennä riippumattomiin tuotantoihin, jotka on määritelty tarkemmin kansallisessa laissa. Investoinniksi lukeutuvat myös esimerkiksi viimeaikaisen hollanninkielisen tuotannon ostaminen tai tarjoaminen. Velvoitteen toimeenpanon ennakoitiin tuottavan noin 45 miljoonaa euron edestä investointeja vuodessa⁶³, mutta toteutuneiden investointien määrästä ei ole vielä saatavilla tietoa.

Kroatia

Kroatiassa tilattavat audiovisuaaliset mediapalvelut on velvoitettu osallistumaan audiovisuaalisen luovuuden edistämistä koskevan kansallisen ohjelman täytäntöönpanoon audiovisuaalista toimintaa koskevan lain mukaisesti. Velvoitteen mukaan palveluiden tulee investoida vuosittain 2 prosenttia maan alueella saaduista bruttotuloista kroatialaisten itsenäisten tuottajien tuotantoihin tai vaihtoehtoisesti ostaa tuotantoja, joiden tuottamisesta ovat vastanneet itsenäiset kroatialaiset tuottajat. Velvoitteen täyttämiseksi esimerkiksi Netflix osti vuonna 2023 yhteensä 12 kroatialaista elokuvaa, joita esitettiin pääsääntöisesti Kroatiassa.

Ranska

Ranskassa on perinteisesti ollut verrattain paljon audiovisuaalista mediaa koskevaa sääntelyä, ja tilausohjelmalveluita koskevat investointivelvoitteet ovat maassa tällä hetkellä EU:n tiukimmat, etenkin tarkasteltaessa investointivelvoitteiden suuruutta. Ranskan lainsäädännön

---

⁶³ [Streamingdiensten moeten per 1 januari 2024 meer investeren in Nederlandse producties.](#)

mukaan tilausohjelmopalveluiden tulee osallistua elokuva- ja audiovisuaalisten teosten kehittämiseen. Velvoite koskee myös niitä palveluja, jotka eivät kuulu Ranskan lainkäyttövallan piiriin mutta kohdistavat palveluitaan maan alueelle.

Ranskassa on käytössä verrattain monimutkainen järjestelmä suorien investointivelvoitteiden laskemiseen. Investointivelvoitteen suuruus riippuu palvelun tyypistä, tilattavan audiovisuaalisen mediapalvelun koosta ja tuotantojen julkaisuajankohdista. Tilausohjelmopalveluiden (SVOD) tulee investoida vähintään 20 prosenttia Ranskassa tehdystä vuosittaisesta nettoliikevaihdosta eurooppalaisten tai ranskalaisten elokuvien ja audiovisuaalisten teosten tuotantoon. Osuus nousee 25 prosenttiin niiden palveluiden kohdalla, jotka tarjoavat vähintään yhden elokuvan alle 12 kuukautta sen julkaisun jälkeen Ranskassa. Elokuvien ja muiden audiovisuaalisten teosten, kuten sarjojen, välinen suhde vahvistetaan sopimuksessa, jonka tekee Ranskan audiovisuaalisen alan sääntelyviranomaisen Arcom. Kunkin luokan osuus kokonaisrahoitusosuudesta voi olla enintään 20 prosenttia.

Muiden tilattavien audiovisuaalisten mediapalvelujen on osoitettava vähintään 15 prosenttia vuotuisesta nettoliikevaihdosta eurooppalaisen tuotannon rahoittamiseen, josta vähintään 12 prosenttia on tarkoitettu ranskankielisille alkuperäistuotannoille.

Lisäksi Ranskassa on käytössä 5,15 prosentin suuruinen maksu. Maksu peritään tilattavien audiovisuaalisten mediapalvelujen vuotuisesta liikevaihdosta, joka koostuu elokuvien ja muiden audiovisuaalisten sisältöjen myynnistä ja vuokraamisesta. Poikkeuksen tekevät ne palvelut, joiden liiketoiminta koostuu pornografisista tai väkivaltaisista teoksista; niiden maksuosuus nousee 15 prosenttiin.

Ranskan kansallisen elokuvakeskus CNC:n ja Arcomin lokakuussa 2024 julkaiseman raportin mukaan globaalit suoratoistopalvelut olivat sijoittaneet lähes miljardi euroa (974,6 miljoonaa euroa) ranskalaisiin elokuviin ja televisio-ohjelmiin vuosina 2021–2023. Tästä summasta tilausohjelmopalvelut sijoittivat n. 70 miljoonaa euroa 58:aan CNC:n hyväksymään pitkään elokuvaan kolmen vuoden aikana ja rahoittivat kaikkiaan 106 audiovisuaalista teosta yhteensä 904,4 miljoonan euron suorilla investoinneilla. Arcomin luvut, jotka sisälsivät myös elokuvat, joita ei ollut rekisteröity CNC:lle, olivat hieman korkeammat: ne osoittivat 108,4 miljoonan euron investoinnit ja ennakkorahoitukset yhteensä 81 pitkään elokuvaan.

Tšekki

Tšekissä lainsäädäntö antaa käytännössä tilattavien audiovisuaalisten mediapalveluiden tarjoajille mahdollisuuden valita eurooppalaisten teosten kiintiön tai vaihtoehtoisesti suorien investointien väliltä. Tilattavien audiovisuaalisten mediapalveluiden tulee täyttää lainsäädännössä määritellyt eurooppalaisille teoksille varatut kiintiöt ohjelmatarjonnassaan. Tämä velvoite katsotaan kuitenkin täytetyksi, jos tilattavan audiovisuaalisen mediapalvelun tarjoaja käyttää vähintään 1 prosentin kyseisestä palvelusta viitekaudella saaduista kokonaistuloista joko eurooppalaisten teosten tuotantoon tai eurooppalaisten teosten käyttöoikeuksien hankkimiseen. Suoran investointivelvoitteen lisäksi Tšekissä tilattavien audiovisuaalisten mediapalvelujen tarjoajat ovat velvoitettuja maksamaan erillistä maksua Tšekin elokuväsäätöille. Maksun suuruus on 0,5 prosenttia hinnasta, jonka loppukäyttäjä (tilaaja) maksaa pääsystä tilausohjelmopalvelun pariin.

Tanska

Vuoden 2025 alusta voimaan tulleen Tanskan kulttuurikontribuutio lain (*Act on Cultural Contribution*) mukaan kaikkien tilausohjelmopalveluiden, joiden liikevaihto on yli 2,1 miljoonaa euroa vuodessa, tulee maksaa ns. kulttuurimaksu, joka on 2 prosenttia niiden Tanskassa

kertyneestä liikevaihdosta (pl. urheilu ja uutissisällöt sekä lineaariseen televisioon tuotettu sisältö). Tämän lisäksi ao. palveluntarjoajien on investoitava vähintään 5 prosenttia uuteen tanskalaiseen sisältöön. Jos investoinnit jäävät alle 5 prosentin, tulee lisäksi 3 prosentin maksuvelvoite. Ensimmäisen toimintavuoden pohjalta kerättyjen maksujen taso on tanskalaisten mukaan ollut noin 13–14 miljoona euroa.⁶⁴

Alun perin Tanskassa esitettiin kriteereitä, jonka mukaan audiovisuaalisten teosten olla 75 prosenttia tanskan kielellä ja täyttää vähintään yksi seuraavista ehdoista: 1. yli puolet tuotannon budjetista käytetään Tanskassa; 2. kuvaukset tehdään Tanskassa; 3. tuotannon toteuttaa tanskalainen tuotantoyhtiö, tai tuotannon keskeiset luovat ja tekniset toteuttajat ovat tanskalaisia tai asuvat Tanskassa.

Euroopan komission ilmoitusmenettelyn jälkeen Tanska kuitenkin luopui muista kuin yllä mainitusta kieliehdosta. Tanskan kulttuuriministeriöstä saatujen tietojen mukaan komissio katsoi ehtojen suosivan tanskalaisia tekijöitä ja vaikuttavan kielteisesti tavaroiden sekä palveluiden vapaaseen liikkuvuuteen EU:n alueella, jonka seurauksena suurin osa ehdoista päädyttiin poistamaan.

Hallituksen esityksen valmistelun aikana arvioitiin mahdollisuutta soveltaa ns. Tanskan mallia Suomessa. Valmistelun aikana toteutettujen kuulemisten ja alan toimijoilta saadun palautteen perusteella mallista kuitenkin luovuttiin. Kuten maksuvelvoitteen yhteydessä esitettiin, myös Tanskan mallin osalta sekä kotimaiset että kansainväliset toimijat katsoivat, että malli näyttäytyisi veronluonteisena maksua, joka rasittaisi liiketoimintaa ja heikentäisi yhtiöiden mahdollisuuksia päättää vapaasti tarjoamistaan sisällöistä. Kotimaiset toimijat korostivat lisäksi, että lisämaksu lisäisi kustannuksia vaikeassa markkinatilanteessa ja vähentäisi suoria investointeja suomalaisiin sisältöihin. Myös kansainväliset toimijat pitivät mallia jäykkänä ja rajoittavana.

Norja

Norjan parlamentti hyväksyi helmikuussa 2025 uuden lainsäädännön, joka säätelee Norjassa toimivien suoratoistopalvelujen investointivelvoitetta EU:n audiovisuaalisia mediapalveluja koskevan (AVMS) direktiivin mukaisesti.

Lain toimeenpano vaatii kuitenkin täydentävää sääntelyä, jonka vuoksi investointivelvoite ei vielä ole astunut maassa voimaan. Lain mukaan tilausohjelmopalveluiden tulisi investoida vuosittain 4 prosenttia niiden Norjassa tekemästä liikevaihdostaan norjalaisiin audiovisuaalisiin teoksiin, jotka täyttävät vähintään kolme seuraavista ehdoista: virallisen norjan kielen käyttäminen, teoksen pääteeman liittyminen Norjan historiaan, kulttuuriin tai yhteiskuntaan, tapahtumien sijoittuminen Norjaan tai toiseen ETA-valtioon sekä merkittävät luovat panokset tekijöiltä, jotka asuvat Norjassa tai toisessa ETA-valtiossa. Lisäksi tuottajan on oltava tuotantoyhtiö, joka on perustettu Norjassa tai toisessa ETA-valtiossa ja jonka päätoimiala on audiovisuaalinen tuotanto. Tuotantoyhtiön on oltava rekisteröity norjalaiseksi osakeyhtiöksi, ja hankkeen avainhenkilöillä on oltava ”merkittävää ammatillista kokemusta” omalta alaltaan. Lopullinen lainsäädäntöesitys on lähetetty julkiselle kuulemiselle helmikuussa 2026. Luonnoksessa ehdotetaan, että säännöt tulisivat voimaan 1. tammikuuta 2027.

---

⁶⁴ [Cultural contribution' streaming levy yields \\$15m in new funds for Danish production, c21Media.](#)

Ruotsi

Ruotsissa ei toistaiseksi ole käynnistetty investointivelvoitteen valmistelua siitä huolimatta, että aiheeseen liittyvää selvitystyötä on tehty. Vuonna 2025 toteutetussa elokuvaselvityksessä ehdotettiin, että ruotsalaisia ja kansainvälisiä tilausohjelmopalveluita, jotka suuntaavat palvelunsa Ruotsin alueelle, velvoitettaisiin maksamaan 1,5 prosenttia vuosittaisesta liikevaihdostaan Ruotsissa elokuvien rahoittamiseksi. Ehdotuksen mukaan maksusta voisi vapautua investoimalla suoraan vähintään 10 prosenttia Ruotsista tehdystä liikevaihdosta ruotsalaisiin audiovisuaalisiin teoksiin⁶⁵ Velvoitteen kansallinen toimeenpano ei kuitenkaan ole edennyt. Sen sijaan uusin elokuvapoliittinen selvitys on valmistumassa kevään 2026 aikana, jonka jälkeen asiaa harkittaneen jälleen.

6 Lausuntopalaute

[Täydennetään lausuntokierroksen jälkeen.]

7 Säännöskohtaiset perustelut

1 §. Lain tarkoitus. Pykälän 1 momentin mukaan lain tarkoituksena olisi edistää eurooppalaisen audiovisuaalisen sisällön tuotantoa Suomessa. Tämä vastaa AVMS-direktiivin 13 artiklan 2 kohdassa julkilausuttua audiovisuaalisten tuotantojen edistämisen tavoitetta.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan selvyuden vuoksi otettavaksi nimenomainen viittaus direktiivin 13 artiklan 2 kohtaan, joka sisältää säännöksen jäsenvaltioiden mahdollisuudesta velvoittaa lainkäyttövaltaansa kuuluvat mediapalvelun tarjoajat osallistumaan eurooppalaisten teosten tuotantojen rahoitukseen.

2 §. Määritelmät. Pykälän 1 kohdan mukaan *tilausohjelmopalvelulla* tarkoitettaisiin sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 3 §:n 32 kohdan mukaista palvelua, eli palvelua, jossa audiovisuaalisia ohjelmia pidetään käyttäjien saatavilla ohjelmista tehdyn ohjelmaluettelon pohjalta, lukuun ottamatta videovuokraukseen ja sähköiseen myyntiin perustuvaa palvelua, jossa kuluttaja suorittaisi kertaluonteisen maksun yksittäisen audiovisuaalisen teoksen katselu- tai käyttöoikeudesta, eikä maksu anna katselu- tai käyttöoikeutta palvelun muuhun sisältökirjastoon tai katalogiin.

Tilausohjelmopalvelulla tarkoitetaan audiovisuaalista sisältöpalvelua, josta katsojat voivat valita katsottavakseen audiovisuaalisia ohjelmia sisältöpalvelun tarjoajan laatiman ohjelmaluettelon perusteella. Kukin katsoja voi valita tilausohjelmopalvelussa saatavilla olevan ohjelman katselun paikan ja ajankohdan itse. Määritelmä vastaa sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 3 §:n 32 kohdan (HE 221/2013 vp) määritelmää lisättyinä sillä selvennyksellä, että videovuokraukseen ja sähköiseen myyntiin perustuvat palvelut eivät kuuluisi tilausohjelmopalvelun määritelmään, eikä niihin siten kohdistuisi investointivelvoitetta.

Videovuokraamopalvelulla tarkoitettaisiin palvelua, jossa kuluttaja suorittaa kertaluonteisen maksun yksittäisen audiovisuaalisen teoksen katselu-oikeudesta ja jossa maksu ei anna katselu-oikeutta palvelun muuhun sisältökirjastoon tai katalogiin ja jossa katselu-oikeus on ajallisesti tai katselukertojen määrällä rajoitettu, eikä palvelu perustu jatkuvaan tilaukseen. Sähköiseen myyntiin perustuvalla palvelulla tarkoitettaisiin audiovisuaalisten teosten toimittamista

---

⁶⁵ Publiken i fokus – reformer för ett starkare filmland, Betänkande av Filmutredningen Stockholm 2025.

digitaalisen jakelun kautta liiketoimintamallilla, jossa kuluttaja suorittaa kertaluonteisen maksun oikeudesta käyttää ja katsella yhtä audiovisuaalista teosta rajoittamattomasti ja rajoittamattomaksi ajaksi, jollei teoksen käyttöä ja katselua koskevista laitteiden lukumäärää ja tyyppiä koskevista palvelun tavanomaisista säännöistä muuta johdu. Maksu ei antaisi käyttöoikeutta palvelun muuhun sisältökirjastoon tai katalogiin. Nämä palvelut toimivat digitaalisina jakelukanavina tai kauppapaikkoina, eivätkä ne investoi audiovisuaalisen sisällön tuotantoon.

Jos tilausohjelmopalvelun tarjoaja tarjoaa samanaikaisesti sekä sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 3 §:n 32 kohdan mukaista tilausohjelmopalvelua että videovuokraus- tai sähköiseen myyntiin perustuvaa palvelua, tätä lakia sovellettaisiin palveluntarjoajaan siltä osin kuin kyse on tilausohjelmopalvelusta. Tilausohjelmopalvelun tarjoajan olisi pidettävä eri palvelukokonaisuuksia koskevat tiedot erillään siten, että tässä laissa säädettäväksi ehdotetun rahoitusveloitteen suuruuden määrittäminen ja tietojen toimittaminen tilausohjelmopalvelun osalta on mahdollista.

Pykälän 2 kohdan mukaan *audiovisuaalisella sisällöllä* tarkoitettaisiin elokuvaa, sarjaa tai dokumenttiohjelmia. Elokuva, sarja tai dokumenttiohjelma voisi olla käsikirjoitettu, juonellinen, asiapohjainen tai viihteellinen, ja se olisi liikkuvan kuvan ja äänen avulla toteutettu ohjelmakokonaisuus riippumatta sen kestosta, muodosta tai rakenteesta.

Pykälän 3 kohdan mukaan *liikevaihdolla* tarkoitettaisiin tilausohjelmopalvelun tarjoajan Suomessa harjoittamasta maksullisesta tilausohjelmopalvelutoiminnasta kertyviä bruttotuottoja, jotka muodostuisivat tilausmaksuista kertyvistä tuotoista, mainonnasta saatavista tuotoista, sponsorointituotoista ja tuotesijoittelutuotoista. Tuotot, jotka liittyvät urheilu- tai uutisohjelmien tarjoamiseen tai lineaariseen ohjelmatoimintaan, eivät sisältyisi liikevaihtoon.

Tilausmaksuista, mainonnasta, sponsoroinnista ja tuotesijoittelusta saaduista bruttotuotoista voidaan kirjanpitolain (1336/1997) vakiintuneen käytännön mukaisesti vähentää arvonalisävero. Sponsorointi vastaisi sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 3 §:n 20 kohdan mukaista määritelmää. Tuotesijoitteluun sovellettaisiin sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 220 ja 221 §:n säännöksiä.

Liikevaihto kohdennettaisiin Suomeen tosiasiallisen käytön ja sijainnin mukaan siten, että huomioidaan Suomessa syntynyt arvo. Tilautuotot katsotaan Suomessa kertyneiksi, jos palvelun käyttö tapahtuu pääasiallisesti Suomessa. Mainonta-, sponsorointi- ja tuotesijoittelutuotot katsotaan Suomessa kertyneiksi siltä osin kuin mainosnäyttö tai mainonnan kohdentuminen toteutuu Suomessa. Tämä vastaa direktiivin 13 artiklan 3 kohtaa.

Tilausohjelmopalvelun tarjoajan liikevaihtoa laskettaessa otettaisiin huomioon myös sellaisen palvelun tuotot, joka on kuluttajan saatavilla samanaikaisesti maksullisena ja maksuttomana. Tähän sisältyvät palvelut, joita tarjotaan esimerkiksi määräaikaisina tutustumisjaksoina tai mainosrahoitteisina kampanjoina. Näitä palveluja pidettäisiin luonteeltaan maksullisina, vaikka kuluttaja voisi saada ne tilapäisesti käyttöönsä ilman maksua, ja niistä kertyvät tulot sisällytettäisiin liikevaihtoon.

Jos tilausohjelmopalvelun tarjoaja kuuluisi konserniin, liikevaihtona pidettäisiin konsernitilinpäätöksen mukaista Suomessa kertynyttä ja edellä mainittujen periaatteiden mukaisesti kohdennettua liikevaihtoa, riippumatta siitä, mihin konserniyhtiön erillistilinpäätökseen kyseiset tuotot on kirjattu. Tällä varmistettaisiin, että liikevaihdon peruste ei riipu konsernin sisäisestä laskentarakenteesta tai siitä, onko liikevaihto kirjattu esimerkiksi eri yhtiöihin tilautuottojen ja mainostuottojen osalta.

Ulkomaisten toimijoiden osalta liikevaihto määritellään niiden soveltaman tilinpäätösnormiston (kuten IFRS tai US GAAP) mukaisesti, ottaen huomioon edellä tarkoitetut rajaukset. Näin varmistettaisiin, että liikevaihdon määrittely on sovellettavissa yhdenmukaisesti sekä kotimaisiin että ulkomaisiin palveluntarjoajiin kirjanpitostandardista riippumatta.

3 §. *Lain soveltamisala ja sen rajoitukset.* Pykälän 1 momentin mukaan lakia sovellettaisiin Suomeen sijoittautuneeseen maksullisen tilausohjelman palvelun tarjoajaan. Sijoittautumisvaltiolla tarkoitettaisiin valtiota, jossa tilausohjelman palvelun tarjoaja tosiasiallisesti harjoittaa taloudellista toimintaa pysyvässä sijoittautumispaikassa. Määritelmä vastaa sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 3 §:n 19 kohtaa.

Sijoittautumisvaltion määritelmä huomioi AVMS-direktiivin mukaisen alkuperämaaperiaatteen sekä komission antaman ohjeistuksen sijoittautumisen arvioimisesta, jonka mukaan tilausohjelman palvelun tarjoajan katsotaan sijoittautuneen jäsenvaltioon, jos sen päätoimipaikka on kyseisessä jäsenvaltiossa ja audiovisuaalisia sisältöpalveluja koskevat päätökset tehdään samassa jäsenvaltiossa. Sijoittautumisen määräytymiseen muissa tilanteissa vaikuttaa erityisesti se, missä valtiossa merkittävä osa ohjelmaan liittyvän audiovisuaalisen tilausohjelman palvelun tarjonnan harjoittamiseen osallistuvista työntekijöistä työskentelee.

Pykälän 2 momentin mukaan lakia sovellettaisiin myös toiseen EU:n jäsenvaltioon sijoittautuneeseen tilausohjelman palvelun tarjoajaan, joka suuntaa maksullista tilausohjelman palvelua yleisölle Suomen alueella. Tämä vastaa direktiivin 13 artiklan 2 kohtaa.

Direktiivin johdantokappaleen 38 mukaan arvioitaessa sitä, suuntaako toiseen jäsenvaltioon sijoittautunut tilausohjelman palvelun tarjoaja palvelua yleisölle toisessa jäsenvaltiossa, tarkastellaan palvelun tosiasialliseen kohdentumiseen liittyviä kriteereitä. Näitä kriteereitä ovat jäsenvaltion oman alueen asiakkaille suunnattu mainonta tai muu myynninedistäminen, palvelun pääkieli tai nimenomaisesti vastaanottavan jäsenvaltion yleisölle suunnatun sisällön tai kaupallisen viestinnän olemassaolo.

Pykälän 1 ja 2 momentin määritelmän mukaisesti lakia ei sovellettaisi tilausohjelman palvelun tarjoajaan, jonka palvelu ei sisällä kuluttajilta perittäviä tilausmaksuja. Velvoitetta ei siten sovellettaisi kuluttajille ilmaisiin palveluihin, kuten MTV Katsomo tai Ruutu suoratoistopalveluun. Velvoitetta ei myöskään sovellettaisi Yleisradioon, jonka tilausohjelman palvelun Yle Areenan toimintaa rahoitetaan verorahoitteisesti eikä palvelu sisällä maksullista tilauspalvelua. Yle Areenan ohjelmistossa kotimaisten ja eurooppalaisten teosten osuus on jo lähtökohtaisesti korkea ja Yleisradiolla on ennestään kansalliseen lakiin perustuvia julkisen palvelun velvoitteita kotimaisen kulttuurin ja audiovisuaalisen tuotannon edistämiseksi.

Direktiivin johdantokappaleessa 37 todetaan, että lähetystoiminnan harjoittajat investoivat eurooppalaisiin audiovisuaalisiin teoksiin enemmän kuin tilattavissa olevien audiovisuaalisten mediapalvelujen tarjoajat. Direktiivin 13 artikla antaakin jäsenvaltioille mahdollisuuden rajata lineaarinen televisiotoiminta investointivelvoitteen soveltamisalan ulkopuolelle kansallisten kulttuuripoliittisten tavoitteiden mukaisesti. Näin ollen lakia ei sovellettaisi lineaarisiin, vapaasti vastaanotettaviin lähetyskanaviin. Suomessa toimivat lineaarisen lähetystoiminnan harjoittajat tekevät jo nyt merkittäviä investointeja eurooppalaiseen audiovisuaaliseen sisältöön ja ovat keskeisiä kotimaisten av-tuotantojen rahoittajia. Lineaariset, vapaasti vastaanotettavat tv-kanavat ovat edelleen laajasti käytössä ja koko väestön saavutettavissa. Käytännössä antenniverkon kautta lähetettävien televisio-ohjelmien arvioidaan saavuttavan karkeasti noin puolet suomalaisista television katsojista, mikä korostaa maksuttoman lineaarisen televisiotarjonnan vahvaa asemaa suomalaisessa mediaympäristössä.

Pykälän 3 momentin mukaan lakia ei sovellettaisi sellaiseen maksullisen tilausohjelmopalvelun tarjoajaan, jonka palvelun vuotuinen Suomessa kertynyt liikevaihto on enintään 2 miljoonaa euroa tai jonka palvelun tilaajamäärä on alle 1 prosenttia maksullisten tilausohjelmopalveluiden kokonaistilajamäärästä Suomessa tai jonka palvelu on luonteeltaan temaattinen ja keskittyy yhteen aihealueeseen, kuten urheiluun. Tämä on direktiivin 13 artiklan 6 kohdan mukainen lainsäädäntöratkaisu ja vastaa Komission antamaa tiedonantoa (2020/C 233/03) direktiivin soveltamisesta pienen yleisön ja pienen liikevaihdon osalta. Tiedonannon mukaan mikroyritykset olisi lähtökohtaisesti jätettävä ehdotetun lainsäädännön soveltamisalan ulkopuolelle, ellei niiden sisällyttämisen tarpeellisuutta ja oikeasuhteisuutta ole osoitettu. Lisäksi soveltamisalan ulkopuolelle olisi jätettävä palveluntarjoajat, joiden katsojaosuus jäsenvaltiossa on alle 1 prosentti. Direktiivin johdantokappaleen 40 mukaan eurooppalaisten teosten edistämistä koskevia velvoitteita ei tule soveltaa palveluntarjoajiin, joiden läsnäolo markkinoilla ei ole merkittävä, jotta velvoitteet eivät heikennä markkinakehitystä ja jotta uudet toimijat pääsisivät markkinoille. Velvoitteen ulottaminen sellaiseen palveluun, joka keskittyy vain yhteen aihealueeseen, kuten urheiluun, olisi tarjottavan palvelun luonteen vuoksi käytännössä mahdotonta tai perusteetonta.

4 §. *Velvollisuus osallistua audiovisuaalisen sisällön rahoitukseen.* Pykälän 1 momentin mukaan maksullisen tilausohjelmopalvelun tarjoaja olisi velvollinen osallistumaan laissa tarkoitettun audiovisuaalisen sisällön tuotannon rahoitukseen vuosittain määrällä, joka vastaa 5 prosenttia tilausohjelmopalvelun tarjoajan edellisellä tilikaudella Suomessa kertyneestä liikevaihdosta. Jos tilausohjelmopalvelun tarjoaja kuuluu konserniin, liikevaihtona pidettäisiin konsernitilinpäätöksen mukaista Suomessa kertynyttä liikevaihtoa. Jos tilausohjelmopalvelun tarjoajan tilikausi poikkeaa kalenterivuodesta, sen liikevaihto muunnetaan kalenterivuoden liikevaihtoa vastaavaksi kertomalla se luvulla 12 ja jakamalla se tilikauden kuukausien lukumäärällä.

Pykälän 2 momentti määrittää velvoitteen toteuttamistavat. Momentin mukaan tilausohjelmopalvelun tarjoaja voisi toteuttaa velvoitteen kolmella vaihtoehtoisella tavalla. Momentin 1 kohdan mukaan velvoitteen voisi toteuttaa tekemällä 1 momentin mukaan määräytyvän investoinnin laissa tarkoitettuun audiovisuaaliseen sisältöön. Momentin 2 kohdan mukaan velvoitteen voisi toteuttaa vaihtoehtoisesti suorittamalla 1 momentin mukaisesti määräytyvän, ja Liikenne- ja viestintäviraston määräämän maksun. Momentin 3 kohdan mukaan velvoitteen voisi toteuttaa myös 1 kohdassa tarkoitettun investoinnin ja 2 kohdassa tarkoitettun maksun yhdistelmänä niin, että investoinnin ja suoritettavan maksun yhteenlaskettu määrä määräytyy 1 momentin mukaisesti.

Mikäli tilausohjelmopalvelun tarjoaja toteuttaa velvoitteen suorittamalla momentin 2 tai 3 kohdan mukaisen maksun, kyseessä on veronluonteinen maksu, joka tuloutuu valtiolle.

Jos tilausohjelmopalvelun tarjoajan tilikausi poikkeaa kalenterivuodesta, sääntelyn johdonmukaisuuden ja tasapuolisuuden varmistamiseksi myös 2 momentin 1 tai 3 kohdassa tarkoitettu investointeihin käytetty euromäärä muunnetaan kalenterivuotta vastaavaksi samalla tavoin kuin liikevaihto, eli kertomalla investointeihin käytetty euromäärä luvulla 12 ja jakamalla se tilikauden kuukausien lukumäärällä.

Jos maksullisen tilausohjelmopalvelun tarjoajan toiminta Suomessa päättyisi kesken tilikauden, tilausohjelmopalvelun tarjoajan olisi täytettävä edellisen tilikauden perusteella määräytyvä 1 momentin mukainen rahoitusvelvoite kokonaisuudessaan riippumatta toiminnan päättymisajankohdasta. Päättymisvuoden osalta 1 momentin mukaista rahoitusvelvoitetta sovellettaisiin tilausohjelmopalvelun tarjoajaan vain, jos toiminta päättyisi 1 päivän heinäkuuta ja 31 päivän joulukuuta välisenä aikana. Toiminnan lopettamisen yhteydessä tilikausi päättyisi lopettamispäivään, ja siitä olisi laadittava tilinpäätös. Tällöin tilausohjelmopalvelun tarjoajan liikevaihto

muunnettaisiin kalenterivuoden liikevaihtoa vastaavaksi kertomalla se luvulla 12 ja jakamalla se tilikauden kuukausien lukumäärällä. Tällä selkeytettäisiin velvoitteen ajallista kohdentumista toiminnan päättymistilanteissa.

Pykälän 1 momentin mukaista velvoitteen tasoa voidaan pitää oikeasuhtaisena ottaen huomioon Suomen audiovisuaalisen alan koko sekä markkina- ja kielialueen rajallisuus. Velvoitteen taso huomioi myös pohjoismaiset sääntelyratkaisut. Tanskassa velvoite on 5–7 prosenttia ja Norjassa on esitetty 4 prosentin investointivelvoitetta. Tanskasta saatujen kokemusten perusteella velvoite voidaan toteuttaa tavalla, joka tukee kansallisen audiovisuaalisen alan kasvua ja kansainvälisten toimijoiden mahdollisuuksia toimia markkinoilla ilman että velvoite muodostaisi esteen palvelujen tarjoamiselle tai markkinan kehittymiselle. Lisäksi velvoitteen oikeasuhtaisuutta tukee se, että investointivelvoite kohdistuisi ainoastaan Suomessa kertyneeseen liikevaihtoon huomioiden Suomen markkinan koko. Velvoitteen asettaminen suhteellisenä prosenttiosuutena liikevaihdosta varmistaa, että velvoitteen taso mukautuu palveluntarjoajan toiminnan laajuuteen ja taloudelliseen kantokykyyn.

Pykälän 2 momentin mukaan velvoite toimisi joustavana ja markkinalähtöisenä mekanismina, jossa tilausohjelmopalvelun tarjoaja voisi valita sille parhaiten sopivan toteuttamistavan. Velvoitteen joustavuus antaa tilausohjelmopalvelun tarjoajalle mahdollisuuden investoida sellaisiin tuotantoihin, jotka vastaavat kuluttajien mieltymyksiä ja markkinoiden kysyntää, tai vaihtoehtoisesti suorittaa maksun silloin, kun sopivia tuotantoja ei ole saatavilla. Joustavuus huomioi myös audiovisuaalisten tuotantojen pitkät ja usein muuttuvat aikataulut. Tuotannot voivat siirtyä tai viivästyä esimerkiksi rahoitus-, sopimus- tai toteutusteknisistä syistä, jolloin investointi ei aina ole mahdollista kyseisen velvoitevuoden aikana.

5 §. Investointeja koskevat ehdot. Pykälässä säädettäisiin audiovisuaalisiin tuotantoihin kohdistuvan investointivelvollisuuden toteutumisen ehdoista. Pykälän 1 momentin mukaan 4 §:n 2 momentin 1 tai 3 kohdissa tarkoitetun investoinnin tulisi kohdistua esitysoikeuksien hankintaan tai uuden audiovisuaalisen sisällön tuotantoon tai yhteistuotantoon. Uuteen audiovisuaaliseen sisältöön tehtävän investoinnin kokonaismäärästä yli puolet tulisi kohdistua käsikirjoitetun elokuvan, dokumentin tai draamasarjan esitysoikeuksien hankintaan, tuotantoon tai yhteistuotantoon. Tämä tukisi direktiivin tavoitetta edistää eurooppalaista kulttuurista monimuotoisuutta ja vahvistaa eurooppalaista sisällöntuotantoa.

Hankitut esitysoikeudet voitaisiin ottaa huomioon vain, jos audiovisuaalinen sisältö on valmistunut sen tilikauden aikana, jonka perusteella investointivelvollisuuden suuruus lasketaan, tai sitä edeltävän kahden vuoden aikana. Sisällön katsotaan valmistuneen sinä vuonna, jona audiovisuaalinen sisältö julkaistaan ensimmäisen kerran yleisön saataville. Esitysoikeuksien hankinnan rajoittaminen kolmen vuoden ajanjaksolle tukee sitä, että investoinnit kohdistuisivat uusiin tuotantoihin, mikä vastaa direktiivin 13 artiklan 2 kohdassa julkilausuttua audiovisuaalisten tuotantojen edistämisen tavoitetta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin ehdoista, jotka uuden audiovisuaalisen sisällön tai esitysoikeuksien hankinnan kohteena olevan audiovisuaalisen sisällön tulisi täyttää. Momentin mukaan audiovisuaalisesta sisällöstä tai esitysoikeuksien hankinnan kohteena olevasta sisällöstä yli puolet tulisi olla suomen-, ruotsin- tai saamenkielistä, ja audiovisuaalisen sisällön tulisi liittyä kiinteästi Suomen historiaan, kulttuuriin tai yhteiskuntaan.

Audiovisuaalisen sisällön katsottaisiin liittyvän kiinteästi Suomen historiaan, kulttuuriin tai yhteiskuntaan esimerkiksi silloin, kun teoksen teema tai näkökulma tarkastelee Suomen historiallisia tapahtumia, kulttuurisia ilmiöitä tai yhteiskunnallisia olosuhteita. Yhteys voisi ilmetä myös suomalaisten perinteiden, tapojen, alakulttuurien, kielimaiseman tai kulttuuristen

kehityskulkujen kuvaamisena taikka Suomen yhteiskuntaan liittyvien ajankohtaisten ilmiöiden, politiikan, talouden, aluekehityksen tai sosiaalisten rakenteiden tarkasteluna. Kyse ei olisi tyhjentävästä listasta vaan laajasta kulttuurisesta ja yhteiskunnallisesta kytkenästä, jonka tarkoituksena on varmistaa, että rahoitettava audiovisuaalinen sisältö liittyisi suomalaiseen yhteiskuntaan ja kulttuuriin. Audiovisuaalisen sisällön liittyminen Suomen historiaan, kulttuuriin tai yhteiskuntaan tulisi käydä selvästi ilmi tilausohjelmajalpalvelun tarjoajan tavanomaisesti tekemästä audiovisuaalisen sisällön tiiviistä esittelytekstistä, joka kuvaa ohjelman teemat, aiheet ja sisällön.

Pykälän 2 momentin kieliperusteiset ehdot tukevat sitä, että investoinnit kohdistuisivat tuotantoihin, jotka edistävät suomen-, ruotsin- ja saamenkielisen audiovisuaalisen kulttuurin näkyvyyttä, tuotantoedellytyksiä ja monimuotoisuutta ja että investointien tuloksena syntyy yleisölle julkaistavaa audiovisuaalista sisältöä. Nämä tavoitteet ovat keskeisiä pienen kielialueen kulttuurin elinvoimaisuuden turvaamisen ja edistämisen kannalta. Suomi on pieni kieli- ja markkina-alue, minkä vuoksi on erityisen tärkeää turvata korkealaatuisen suomen-, ruotsin- ja saamenkielisen audiovisuaalisen sisällön tuotantoedellytykset, mikä puolestaan tukee Suomen kansallista kieli- ja kulttuuripolitiikkaa. Pykälän 2 momentissa asetetut ehdot kiinnittävät tuotannon nimenomaan Suomen yhteiskuntaan ja historiaan tai suomalaiseen kulttuuri-identiteettiin. Tämä on perusteltavissa sillä, että yksinomaan kieliperusteeseen nojaava ehto saattaisi johtaa tilanteeseen, jossa tilausohjelmajalpalvelujen tarjoajat pyrkisivät täyttämään velvoitteen rahoittamalla ruotsinkielisiä ja Ruotsissa tuotettuja audiovisuaalisia sisältöjä, joiden esitysoikeudet hankitaan myös Suomeen. Tämä ei olisi kotimaisen audiovisuaalisen tuotannon vahvistamisen näkökulmasta tarkoituksenmukaista.

Edellä mainitut vaatimukset kohdistuvat hyväksytyyn investoinnin kohteena olevaan audiovisuaaliseen sisältöön, eivät tilausohjelmajalpalvelun tarjoajaan, eikä niitä tulisi soveltaa markkinoillepääsyn tai palvelujen tarjonnan rajoittamiseen. Samalla ehdot olisivat yhdenmukaiset kaikille tilausohjelmajalpalvelun tarjoajille ja niissä huomioitaisiin direktiivin tavoitteena oleva kulttuurisen ja kielellisen monimuotoisuuden edistäminen sekä sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan ja tasapuolisen kilpailun edistäminen. Ehtojen voitaisiin näin ollen katsoa olevan oikeasuhteisia ja syrjimättömiä.

Pykälän 3 momentissa asetettaisiin lisäehto tuotantoyhtiölle. Momentin mukaan uuden audiovisuaalisen sisällön tuottavan tuotantoyhtiön tulee olla Suomessa tai muussa EU:n jäsenvaltiossa rekisteröity. Jos tuotanto on yhteistuotanto, edellytys täyttyy, kun yksi tuotantoon osallistuva tuotantoyhtiö on Suomessa tai muussa EU:n jäsenvaltiossa rekisteröity tuotantoyhtiö. Suomessa yritysten rekisteröinti tapahtuu Patentti- ja rekisterihallituksessa. Rekisteröintiedellytys ottaisi huomioon kansainvälisten yhteistuotantojen toteuttamisen, sillä vaatimus täyttyy, jos yksi tuotantokumppani on EU:n alueella rekisteröity tuotantoyhtiö.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin investointivelvoitteen ylittävän investoinnin hyväksi lukeemisesta myöhemmin. Jos tilausohjelmajalpalvelun tarjoaja investoi tilikauden aikana enemmän kuin 4 §:n 1 momentissa edellytetään, investointivelvoitteen ylittävä osuus voitaisiin ottaa huomioon seuraavan tilikauden rahoitusvelvoitetta täytettäessä siltä osin kuin investointi kohdistuu uuden audiovisuaalisen sisällön tuotantoon tai yhteistuotantoon. Momentin tarkoituksena olisi lisätä joustavuutta ja mahdollistaa tilausohjelmajalpalveluiden tarjoajille investoinnit suurempiin tuotantoihin ilman, että yksittäisen vuoden velvoiteraja ohjaisi tai rajoittaisi investoinnin suuruusluokkaa. Samalla se loisi tuotantoyhtiöille tasaisemmat edellytykset rahoituksen suunnitteluun ja vähentäisi yhden vuoden investointivelvoitteen toteuttamiseen liittyvää lyhyen aikavälin vaihtelua. Lisäksi mahdollisuus kohdentaa ylimenevä osuus seuraavan tilikauden velvoitteeseen selkeyttäisi velvoitteen valvontaa ja ennakoitavuutta sekä vähentäisi hallinnollista kuormitusta.

6 §. Maksukertymän kohdentaminen. Pykälässä säädettäisiin maksukertymän kohdentamisesta audiovisuaalisten teosten tuotantojen tukeen. Pykälän 1 momentin mukaan 4 §:n 2 momentin 2 ja 3 kohdan mukaisesti kertyvä tulo tuloutettaisiin valtion talousarvioon.

Pykälän 2 momentin mukaan opetus- ja kulttuuriministeriö voisi valtion talousarvioon otettavan määrärahan rajoissa myöntää Suomen elokuvasäätiölle valtion varoja audiovisuaalisten teosten tuotannon tukemiseksi sekä tuen myöntämiseen liittyvään hallinnolliseen työhön. Esityksen mukaan Suomen elokuvasäätiö myöntäisi valtionavustuksia. Valtionavustusten myöntäminen on julkinen hallintotehtävä. Elokuvasäätiön hallintotehtävien hoitaminen rahoitettaisiin rahoitusvelvollisuuden tuottamasta maksukertymästä.

Pykälän 3 momentin mukaan tässä laissa säädetyn julkisen hallintotehtävän hoitaminen rahoitettaisiin 1 momentissa tarkoitetun tulon mukaisesta valtion talousarvioon otettavasta määrärahasta. Esityksen mukaan Liikenne- ja viestintävirasto valvoisi rahoitusvelvoitteen täyttymistä. Esityksestä aiheutuva työmäärän lisäys olisi siten katettava rahoitusvelvollisuuden tuomasta maksukertymästä.

7 §. Valtionavustuksen myöntämisen edellytykset. Pykälässä säädettäisiin niistä edellytyksistä, joiden vallitessa käsikirjoitetun elokuvan, dokumentin tai draamasarjan tuotantoon voidaan myöntää valtionavustusta tämän lain mukaisesti kertyvästä maksusta. Pykälän 1 momentin mukaan Suomen elokuvasäätiö voisi hakemuksesta myöntää valtionavustusta eurooppalaisen audiovisuaalisen sisällön tuotannon edistämiseksi Suomessa, jos käsikirjoitetun elokuvan, dokumentin tai draamasarjan tuotanto ja siitä syntyvä teos täyttäisi vähintään kolme seuraavista viidestä edellytyksestä: 1. teoksen käsikirjoitus tai muu kirjallinen pohja on alun perin kirjoitettu suomen, ruotsin tai saamen kielellä; 2. teoksesta yli puolet on suomen-, ruotsin- tai saamenkielistä; 3. teos liittyy kiinteästi Suomen historiaan, kulttuuriin tai yhteiskuntaan; 4. teoksesta yli puolet on kuvattu Suomen alueella; 5. teokseen ja sen tuotantoon sisältyy merkittävä suomalaisten tai Suomessa pysyvästi asuvien tekijöiden ja esittävien taiteilijoiden panos ja heille maksettavien palkkojen ja palkkioiden osuus tuotannon palkkiokustannuksista on merkittävä.

Momentin tarkoituksena olisi suunnata valtionavustus sellaisten teosten tuotantoon, jotka edistävät suomen-, ruotsin- ja saamenkielisen audiovisuaalisen sisällön tuotantoa, Suomeen kohdistuvaa tuotantotoimintaa ja kotimaisten luovien tekijöiden ja esittävien taiteilijoiden asemaa. Kolmen edellytyksen täyttäminen viidestä tuo malliin joustavuutta niin, että sekä kotimaiset että kansainväliset audiovisuaaliset tuotannot voivat täyttää tuen saamisen edellytykset ilman, että sidonnaisuus Suomeen muodostuisi liian rajoittavaksi.

Momentin nojalla tukea voitaisiin myöntää myös sellaisiin tuotantoihin, joissa merkittävä osa luovasta panoksesta toteutuu Suomessa pysyvästi asuvien tekijöiden työn kautta. Suomessa pysyvästi asuvalla tarkoitettaisiin henkilöä, jolla on ulkomaalaislain (301/2004) mukainen voimassa oleva jatkuva tai pysyvä oleskelulupa, tai EU-maan, Islannin, Liechtensteinin, Norjan tai Sveitsin kansalaista, joka on ulkomaalaislain säännösten mukaisesti rekisteröinyt oleskeluoi-keutensa Suomessa silloin, kun rekisteröintiä ulkomaalaislain mukaan edellytetään. Merkittävän panoksen katsottaisiin lähtökohtaisesti tarkoittavan sitä, että suomalaisten tai Suomessa pysyvästi asuvien tekijöiden ja esittävien taiteilijoiden osuus tuotannon taiteellisesta tai teknisestä työstä on huomattava, esimerkiksi yli 50 prosenttia. Tuotantoon osallistuvalla ymmärrettäisiin laajasti koko luova ja tekninen henkilöstö, kuten ohjaaja, tuottaja, käsikirjoittaja, näyttelijät sekä muu tekninen ja taiteellinen henkilökunta (kuten kuvaajat, äänittäjät, puvustajat, lavastajat ja maskeeraajat). Arvioinnissa otettaisiin huomioon sekä työn merkittävyys että palkka- ja palkkiokustannusten osuus kokonaisuudessa.

Pykälän 1 momentin mukaisesti myönnettyjen avustusten katsottaisiin olevan SEUT 107 artiklan 3 d kohdan mukaista kulttuurin edistämistä. Myönnetty avustukset ilmoitettaisiin vuosittain komissiolle ryhmäpoikkeusasetuksen 54 artiklan 2 kohdan mukaisina kulttuurituotteelle suunnattuina tukina.

Pykälän 2 momentin mukaan ehdottomana edellytyksenä olisi, että tuotantoyhtiö, jolle valtionavustusta voidaan myöntää, on osakeyhtiö, joka on merkitty Suomen yritysrekisteriin, ja tuotantoyhtiöllä on taloudelliset ja sen nimeämällä tuottajalla ammatilliset edellytykset tuottaa kyseinen käsikirjoitettu elokuva, dokumentti tai draamasarja. Tuotantoyhtiön tulee lisäksi hallinnoida valtionavustuksen myöntämisen kannalta arvioiden riittävässä määrin teoksen kaupallisia hyödyntämisoikeuksia Suomessa. Tällä varmistettaisiin, että tuotantoyhtiöllä olisi tarvittava osaaminen ja toiminnalliset edellytykset teoksen tuottamiseen. Ammatillisten edellytysten näkökulmasta olisi keskeistä, että tuottaja hallitsee valtionavustuksen kohteena olevan teoksen tuottamisen eri osa-alueet ja valmiin teoksen tarkoituksenmukaisen levityksen ja muun käytön. Taloudellisten edellytysten näkökulmasta olisi puolestaan keskeistä, että tuotantoyhtiöllä olisi tarvittava maksuvalmius ja vakavaraisuus, jotta se kykenee valmistamaan hakemuksen kohteena olevan teoksen sekä selviytymään yllättävistä kustannusvaikutuksista, joita voi aiheutua tuotannon aikana. Samalla luodaan edellytyksiä alan kasvulle, kansainvälistymiselle ja kilpailukyvyyn vahvistamiselle tukemalla kotimaisten tuotantoyhtiöiden mahdollisuuksia kehittää alkuperäisiä sisältöjä ja hallita niihin liittyviä immateriaalioikeuksia.

Avustusta voitaisiin myöntää sellaiselle tuotantoyhtiölle, jonka osakkaana on yksi tai useampi (kaupallinen) televisiotoiminnan harjoittaja, tai audiovisuaalista sisältöä verkossa välittävä yhteisö. Avustusta voitaisiin myös myöntää sellaiseen tuotantoon, jonka osarahoittajana on yksi tai useampi (kaupallinen) televisiotoiminnan harjoittaja, tai audiovisuaalista sisältöä verkossa välittävä yhteisö. Audiovisuaalisen tilausohjelmopalvelun tarjoaja voisi siten hyötyä avustuksesta osallistumalla tuotantoon tuotantoyhtiön kautta sen osakkaana tai rahoittajana. Tämä ottaa huomioon direktiivin johdantokappaleen 36, jonka mukaan audiovisuaalisten mediapalvelun tarjoajien, joiden edellytetään osallistuvan elokuvien rahoitusjärjestelmiin palvelujen kohdejäsenvaltiossa, olisi voitava hyötyä syrjimättömällä tavalla kyseisistä rahoitusjärjestelmistä saatavasta mediapalvelun tarjoajille tarkoitetusta tuesta, vaikka ne eivät olisikaan sijoittautuneet kyseiseen jäsenvaltioon.

Pykälän 3 momentin mukaan Suomen elokuväsäätiö hoitaisi valtionapuviranomaiselle kuuluvia tehtäviä myöntäessään valtionavustuksia. Valtionapuviranomaiselle kuuluvia tehtäviä hoitaessaan Suomen elokuväsäätiö noudattaisi, mitä valtionavustuslaissa (688/2001) ja valtion rahoituksesta elokuvakulttuurin edistämiseen annetussa laissa säädetään valtionavustusten myöntämisestä ja niiden käytöstä, valvonnasta ja takaisinperinnästä, jollei tässä laissa toisin säädetä. Selvyyden vuoksi todetaan, että valtion rahoituksesta elokuvakulttuurin edistämiseen annetun lain 6 §:ssä tarkoitettua kulttuurituotteen määritelmää ja 7 §:ssä säädettyjä valtionavustuksen myöntämisen edellytyksiä ei sovellettaisi tämän lain mukaisia avustuksia myönnettäessä.

Suomen elokuväsäätiö valmistelisi käsikirjoitetun elokuvan, dokumentin tai draamasarjan tuotantoon myönnettävää tukea koskevien valtionavustusten hakuilmoitukset ja tekisi valtionapupäätökset. Suomen elokuväsäätiö maksaisi valtionavustuksen myönteisen avustuspäätöksen saajalle, huolehtisi valtionavustuksen käytön asianmukaisesta ja riittävästä valvonnasta sekä suorittaisi tarvittaessa valtionavustuslain 16 §:ssä tarkoitettuja valtionavustuksen maksamisessa ja käytön valvonnassa tarpeellisia valtionavustuksen saajan talouteen ja toimintaan kohdistuvia tarkastuksia.

Perustuslakivaliokunta on soveltamiskäytännössään pitänyt valtionavustusten myöntämistehtävien antamista muulle kuin viranomaiselle yksittäistapauksissa mahdollisena edellyttäen, että

tehtävien hoitamiseen ei liity toimivaltaa pakkokeinojen tai muun merkittävän julkisen vallan käyttämiseen (esimerkiksi PeVL 23/2000 vp). Valtionavustusta koskevan valtionapuviranomaistehtävän antamista Suomen elokuvasäätiölle on pidetty tarkoituksenmukaisena, koska Suomen elokuvasäätiö on elokuvatuotannon alalla tunnettu ja arvostettu asiantuntija, joka jo myöntää elokuvan valtionavustuksia valtion rahoituksesta elokuvakulttuurin edistämiseen annetun lain mukaisesti (PeVL 28/2018 vp). Mainitun lain 3 §:n 4 momentin mukaan Suomen elokuvasäätiö hoitaa valtionapuviranomaiselle kuuluvia tehtäviä myöntäessään valtionavustuksia pykälässä tarkoitetuista valtion varoista.

Nyt ehdotettavan lain mukaiset Suomen elokuvasäätiölle myönnettävät valtion varat ja valtionavustuksiin liittyvä päätöksenteko olisi pidettävä hallinnollisesti erillään muusta Suomen elokuvasäätiön toiminnasta ja valtion rahoituksesta elokuvakulttuurin edistämiseen annetun lain mukaisten valtionavustusten jakamisesta.

8 §. Tilausohjelmalvelun tarjoajan tietojenantovelvollisuus. Ehdotettu pykälä vastaa pääosin sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 4 §:n 3 kohdan velvollisuutta. Ehdotetun 1 momentin mukaan maksullisen audiovisuaalisen tilausohjelmalvelun tarjoajan olisi ennen toiminnan aloittamista tehtävä Liikenne- ja viestintävirastolle tilausohjelmalveluilmoitus. Mikäli audiovisuaalisen tilausohjelmalvelun tarjoaja olisi jo aiemmin tehnyt tilausohjelmalveluilmoituksen Liikenne- ja viestintävirastolle, kyseistä ilmoitusta ei tarvitsisi tehdä uudelleen.

Nyt ehdotettu ilmoitusvelvollisuus soveltuisi sähköisen viestinnän palveluista annetussa laissa säädettyä ilmoitusvelvollisten piiriä laajempaan joukkoon palveluntarjoajia ja toisi ilmoitusvelvollisuuden piiriin sellaiset toiseen EU:n jäsenvaltioon sijoittautuneet tilausohjelmalvelun tarjoajat, jotka suuntaavat maksullista tilausohjelmalvelua yleisölle Suomen alueella. Suomeen sijoittautuneiden audiovisuaalisen tilausohjelmalvelujen tarjoajien on tullut antaa kyseiset tiedot siitä lähtien, kun sähköisen viestinnän palveluista annettu laki tuli voimaan vuoden 2015 alussa. Toiseen EU:n jäsenvaltioon sijoittautuneen tilausohjelmalvelun tarjoajan osalta tiedot tarvittaisiin viraston valvontatehtävien hoitamiseksi.

Toiminnan harjoittamista koskeva ilmoitus kattaisi sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 4 §:n 3 momentin mukaisesti kaikki valvonnan kannalta tarpeelliset yrityksen tai yhteisön yksilöinti- ja yhteystiedot sekä kuvauksen harjoitettavasta toiminnasta. Tällaisia tietoja olisivat palvelun tarjoajan nimi, maantieteellinen osoite sijoittautumisvaltiossa, sähköpostiosoite tai verkko-osoite sekä sellaiset muut yhteystiedot, joiden avulla tilausohjelmalvelun tarjoajaan voidaan saada yhteys nopeasti, suoraan ja tehokkaasti. Liikenne- ja viestintävirasto voisi antaa tarkempia määräyksiä annettavista tiedoista sekä ilmoituksen muodosta ja toimittamisesta. Sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 4 §:n 4 momentin mukaisesti ilmoituksessa annettuihin tietoihin vaikuttavista toiminnan muutoksista ja toiminnan lopettamisesta olisi viipymättä ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle.

Vaikka osalle toimijoista ehdotetusta sääntelystä aiheutuisi ilmoitusvelvollisuus Liikenne- ja viestintävirastolle, velvoitetta ei voitaisi pitää kohtuuttomana rasitteena alan toimijoille. Sähköinen ilmoitusmenettely olisi toimijan kannalta varsin kevyt. Ilmoitusvelvollisuus ei edelleenkään loisi oikeuksia eikä velvollisuuksia toimijoille, vaan sen tavoitteena on turvata viranomaisen tiedonsaanti ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluvista toiminnan harjoittajista.

Ehdotettavan 2 momentin mukaan maksullisen tilausohjelmalvelun tarjoajan tai sen lukuun toimivan olisi toimitettava Liikenne- ja viestintävirastolle vuosittain 4 §:ssä säädetyn velvoitteen täyttymisen arvioimiseksi tarpeelliset tiedot. Momentin 1 kohdan mukaan olisi toimitettava tieto siitä, täyttääkö tilausohjelmalvelun tarjoaja velvoitteen tekemällään 4 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettulla investoinnilla, suorittamalla 2 kohdassa tarkoitettun maksun vai 3 kohdan

mukaisesti näiden yhdistelmänä. Momentin 2 kohdan mukaan olisi toimitettava tieto Suomessa harjoitetusta maksullisesta tilausohjelmajpalvelutoiminnasta edellisellä päättyneellä tilikautena kertyneestä liikevaihdosta. Ilmoitukseen on liitettävä riippumattoman hyväksytyyn tilintarkastajan antama lausunto, jossa tilintarkastaja vahvistaa ilmoitettujen tietojen asianmukaisuuden. Momentin 3 kohdan mukaan olisi toimitettava tieto edellisen päättyneen tilikauden aikana tehdyistä 5 §:n ehdot täyttävistä investoinneista siltä osin kuin palveluntarjoaja täyttää 4 §:ssä säädetyn velvoitteen investoinneilla.

Tilausohjelmajpalvelun tarjoajan tulisi ilmoittaa vuosittain valitseman tapa 4 §:ssä säädetyn rahoitusvelvoitteen täyttämiseksi. Mikäli tilausohjelmajpalvelun tarjoaja ei toimittaisi tietoja tekemistään investoinnista, rahoitusvelvoite olisi suoritettava kokonaan liikevaihtotietojen perusteella määrätyillä maksulla.

Pykälän 3 momentin mukaan Liikenne- ja viestintävirasto voisi antaa tarkempia määräyksiä sille vuosittain kerättävistä ja luovutettavista tiedoista sekä tietojen digitaalisesta muodosta ja toimittamisen ajankohdasta. Nämä määräykset voisivat koskea tietojen antamisen ajankohtaa sekä tietojen toimittamisen tapaa ja muotoa. Virasto voisi antaa tarvittaessa määräyksiä myös siitä, millä tavoin tilausohjelmajpalvelun tarjoajan olisi eriteltävä ilmoitettava liikevaihto sekä investointeihin liittyvät kustannustiedot. Virasto voisi tarvittaessa antaa investointien osalta määräyksiä myös siitä, millaisia tietoja investoinneista olisi toimitettava 5 §:n mukaisten ehtojen toteutumisen todentamiseksi, jotta tietojen valvonnan tehokkuus voidaan varmistaa. Lisäksi virasto voisi täsmentää menettelyt, joita noudatetaan tietojen korjaamisessa ja täydentämisessä, jos ilmoitetuissa tiedoissa havaitaan puutteita tai epäselvyyksiä. Tarkemmat määräykset voisivat koskea myös sitä, miten tilausohjelmajpalvelun tarjoajan on erikseen ilmoitettava toimintansa tapahtuvat muutokset, joilla on vaikutusta valvontatehtävien hoitamiseen.

9 § Liikenne- ja viestintäviraston tehtävät. Pykälässä säädettäisiin Liikenne- ja viestintäviraston tehtävistä. Pykälän 1 momentin mukaan virasto vastaisi 4 §:n 2 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitetun veronluonteisen maksun määräämisestä, veronkannosta ja muista viranomaistehtävistä, lukuun ottamatta 6 ja 7 §:n soveltamista.

Pykälän 2 momentin mukaan Liikenne- ja viestintävirasto määräisi tilausohjelmajpalvelun tarjoajan ilmoittamien tietojen perusteella tälle maksettavaksi tulevan maksun.

Pykälän 3 momentin mukaan maksu eräännyisi vuosittain maksettavaksi Liikenne- ja viestintäviraston määräämänä ajankohtana. Liikenne- ja viestintäviraston on lähetettävä maksupäätös maksuvelvolliselle viimeistään 30 päivää ennen eräpäivää. Maksun ajankohta riippuisi kunkin soveltamisalaan kuuluvan yrityksen tilikaudesta, koska tiedot Suomessa kertyneestä liikevaihdosta voidaan vahvistaa vasta tilinpäätöksen jälkeen. Myös tehdyt investoinnit ilmoitettaisiin samassa yhteydessä viimeisimmän tilikauden osalta.

Kun maksun määräämiseksi tarvittavat tiedot olisi saatu ja tiedot tarkistettu, Liikenne- ja viestintävirasto tekisi veronluonteista maksua koskevan päätöksen sekä huolehtisi päätöksen tiedoksi antamisesta maksuvelvolliselle sekä mahdollisesta maksuvelvollisen kuulemisesta. Maksupäätöksessä vahvistettaisiin tilausohjelmajpalvelun tarjoajan ilmoittama liikevaihto ja sen perusteella määräytyvä 5 prosentin suuruinen rahoitusvelvoite. Päätöksessä vahvistettaisiin lisäksi ne tilausohjelmajpalvelun tarjoajan tekemät ja ilmoittamat investoinnit, jotka täyttäisivät lain 5 §:ssä säädettyt ehdot, sekä näihin investointeihin käytetty kokonaismäärä. Maksupäätöksessä vahvistettaisiin myös investointien huomioon ottamisen jälkeen jäljelle jäävä maksettava määrä tai se, ettei maksuvelvoitetta jää suoritettavaksi.

Mikäli tilausohjelmopalvelun tarjoajan tekemien 5 §:n ehdot täyttävien investointien arvo ylittäisi palveluntarjoajan edellisen tilikauden liikevaihtoon perustuvan rahoitusvelvoitteen määrän, virasto voisi samassa päätöksessä vahvistaa myös sen investointeihin käytetyn rahamäärän, joka siirtyisi vähennettäväksi seuraavalle velvoitevuodelle lain säännösten edellyttämällä tavalla.

Pykälän 4 momentin mukaan valvontaviranomaisena toimisi Liikenne- ja viestintävirasto lukuun ottamatta 6 ja 7 §:n soveltamista. Lain 7 §:n osalta Suomen elokuvasäätiön julkisen hallintotehtävän hoitamista ja julkisen hallintotehtävän hoitamiseen osoitettujen määrärahojen käyttöä valvoisi opetus- ja kulttuuriministeriö.

10 § Liikenne- ja viestintäviraston tiedonsaantioikeus. Ehdotetun 1 momentin mukaan maksullisen tilausohjelmopalvelun tarjoajan tai sen lukuun toimivan olisi liikesalaisuuksia koskevien salassapitosäännösten estämättä pyynnöstä annettava Liikenne- ja viestintävirastolle välttämättömät tiedot tämän lain mukaisten tehtävien suorittamiseksi.

Liikenne- ja viestintäviraston tiedonsaantioikeudet liittyisivät ja rajoittuisivat tämän lain mukaisten tehtävien suorittamiseen. Ehdotetut tiedonsaantioikeudet liittyisivät etenkin lain 3, 4, 5 ja 8 §:n mukaisten tehtävien hoitamiseen ja valvontaan.

Ehdotetun 1 momentin nojalla annettavia tietoja olisivat erityisesti tilausohjelmopalvelun tarjoajan Suomessa tapahtuvaan yritystoimintaan, kuten yrityksen taloudelliseen tilanteeseen, liittyvät tiedot. Vaikka asiakirjoihin tai tietoihin sisältyisi liikesalaisuuksia, asiakirjat ja tiedot olisi annettava Liikenne- ja viestintävirastolle, jos ne ovat välttämättömiä sen tehtävien hoitamiseksi.

Liikenne- ja viestintävirasto voisi pyytää tietoja maksullisen tilausohjelmopalvelun tarjoajalta tai sen lukuun toimivalta luonnolliselta henkilöltä tai oikeushenkilöltä, esimerkiksi tilintarkastajalta.

Pykälän 2 momentin mukaan 1 momentissa tarkoitettut tiedot olisi luovutettava ilman aiheetonta viivytystä, viranomaisen pyytämässä muodossa ja maksutta.

11 §. Valvontapäätös. Pykälässä säädettäisiin tämän lain valvontaan liittyvästä Liikenne- ja viestintäviraston antamasta valvontapäätöksestä, joka olisi luonteeltaan hallintopäätös. Päätöksessä virasto voisi antaa huomautuksen sille, joka rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettuja säännöksiä, määräyksiä ja päätöksiä, ja velvoittaa tämän korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä kohtuullisessa määräajassa.

12 §. Uhkasakko. Liikenne- ja viestintävirasto voisi asettaa uhkasakon 8 §:n ja 11 §:n nojalla asetetun velvoitteen tehosteeksi. Pykälässä olisi myös informatiivinen viittaus uhkasakkolakiin (1113/1990), jossa on tarkempia säännöksiä uhkasakosta.

13 §. Oikaisu maksuvelvollisen hyväksi. Pykälään sisältyisi veronluonteisen maksuvelvollisuuden kannalta välttämätön säännös maksun oikaisusta maksuvelvollisen hyväksi. Pykälän 1 momentissa olisi myös informatiivinen viittaus hallintolakiin (434/2003), jossa on tarkempia säännöksiä oikaisuvaatimuksesta. Liikenne- ja viestintäviraston 4 §:n 2 momentin 2 tai 3 kohdan mukaista maksua koskevaan päätökseen haettaisiin oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta muutoksenhaun ensimmäisenä vaiheena.

Pykälän 2 momentin mukaan maksupäätös voitaisiin oikaista maksuvelvollisen hyväksi, jos maksuvelvolliselle on virheen johdosta määrätty liikaa maksua. Maksupäätös olisi oikaistava,

jollei asiaa ole valitukseen annetulla päätöksellä ratkaistu. Oikaisu maksuvelvollisen hyväksi voitaisiin tehdä maksun määräämistä seuraavan kalenterivuoden kuluessa.

14 §. Oikaisu maksunsaajan hyväksi. Pykälään sisältyisi veronluonteisen maksuvelvollisuuden kannalta välttämätön säännös maksun oikaisusta maksunsaajan hyväksi. Pykälän mukaan maksupäätös olisi mahdollista oikaista maksunsaajan hyväksi, jos maksuvelvolliselle on laskuvirheen tai siihen verrattavan erehdyksen vuoksi taikka sen johdosta, ettei asiaa ole joltakin osalta tutkittu, jäänyt määräämättä säädetty maksu tai osa siitä. Maksupäätös olisi oikaistava, jollei asiaa ole valitukseen annetulla päätöksellä ratkaistu. Oikaisu maksunsaajan hyväksi voitaisiin tehdä sitä seuraavan kalenterivuoden aikana, jolloin maksu määrättiin tai olisi pitänyt määrätä.

15 §. Muutoksenhaku. Pykälässä olisi informatiivinen viittaus oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin, jossa on tarkempia säännöksiä muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen. Liikenne- ja viestintäviraston oikaisuvaatimuksen johdosta tekemään päätökseen haettaisiin muutosta valittamalla. Maksu olisi muutoksenhausta huolimatta suoritettava säädettyssä ajassa, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

16 §. Maksun perintä. Pykälän 1 momentin mukaan 4 §:n 2 momentin 2 tai 3 kohdan mukaisen maksun suorasta ulosottokelpoisuudesta ilman ulosottooperustetta säädettäisiin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007).

Pykälän 2 momentin mukaan viivästyneelle maksulle maksettaisiin korkolain (633/1982) 4 §:ssä säädetty viivästyskorko. Viivästyskoron sijasta Liikenne- ja viestintävirasto voisi periä kymmenen euron suuruisen viivästysmaksun, jos viivästyskoron määrä jäisi tätä pienemmäksi.

17 §. Voimaantulo. Pykälässä säädettäisiin lain voimaantulosta.

8 Voimaantulo

Ehdotetaan, että laki tulee voimaan 1.1.2027.

9 Toimeenpano ja seuranta

Direktiivin seuranta

AVMS-direktiivin 33 artiklan mukaan komissio toimittaa Euroopan parlamentille, talous- ja sosiaalikomitealle sekä neuvostolle kertomuksen direktiivin soveltamisesta kolmen vuoden välein.

Viimeistään 19 päivänä joulukuuta 2026 komissio toimittaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle jälkiarvioinnin, johon on liitetty tarvittaessa ehdotuksia direktiivin tarkistamiseksi, direktiivin vaikutuksista ja sen tuomasta lisäarvosta.

Komission 2026 työohjelman mukaan direktiivin uusi arviointi on määrä tehdä vuonna 2026.

AVMS-direktiivistä seuraa jäsenvaltioille tiettyjen velvoitteiden seuranta- ja raportointivelvoitteita. AVMS-direktiivin 13 artiklan 4 kohdan nojalla jäsenvaltioiden tulee antaa komissiolle kahden vuoden välein kertomus eurooppalaisten teosten prosenttiosuudesta tilausohjelmajärjestelmissä, näiden teosten näkyvyyden varmistamisesta ohjelmaluetteloissa sekä mediapalvelun tarjoajien osallistumisesta eurooppalaisten teosten tuotannon rahoitukseen, jäsenmaiden viimeisin raportointi on toteutettu vuosilta 2022 ja 2023.

AVMS-direktiivin 13 artiklan 5 kohdan nojalla komission on annettava jäsenvaltioiden toimitamien tietojen ja riippumattoman tutkimuksen perusteella Euroopan parlamentille ja neuvostolle kahden vuoden välein velvoitteiden toteutumista koskevan kertomus, jossa se ottaa huomioon markkinoiden ja teknologian kehityksen sekä kulttuurisen monimuotoisuuden tavoitteen. Näiden säännöllisten raportointien avulla komissio arvioi eurooppalaisten teosten asemaa tilausohjelmopalveluissa sekä jäsenvaltioissa toteutettujen toimenpiteiden vaikuttavuutta. Komission viimeisin raportti on vuodelta 2024.

Ehdotetun lain seuranta

Ehdotetun lain seurannassa esitetään arvioitavaksi erityisesti esitettyjen tavoitteiden toteutumista, esityksen vaikutuksia sekä täytäntöönpanon toteutuksen toimivuutta. Ensimmäinen lain arviointi toteutettaisiin aikaisintaan vuonna 2030, jolloin lain käytännön toimeenpanosta olisi kahden vuoden kokemus. Tällöin tulisi arvioida myös jatkoseurannan tarpeellisuus.

10 Suhde muihin esityksiin

10.1 Suhde talousarvioesitykseen

Esitys liittyy esitykseen valtion vuoden 2028 lisätalousarvioksi. Tilausohjelmopalvelun tarjoajilta kerättävän maksun tuotot tuloutetaan valtion talousarvioon momentille 11.19.09 Muut verotulot tai uudelle perustettavalle momentille. Tuoton suuruudeksi on arvioitu 6–8 miljoonaa euroa. Liikenne- ja viestintäviraston toimintamomentille 31.01.02 ehdotetaan 150 000 euron määrärahaa lain toimeenpanotehtäviin. Momentille 29.80.50 (Avustukset taiteen ja kulttuurin edistämiseen) ehdotetaan vuoden 2028 lisätalousarvioesityksessä Suomen elokuväsäätiön toimintaan lain aiheuttamien hallintokulujen kattamiseen 150 000 euroa ja näiden sekä Liikenne- ja viestintäviraston hallintokulujen jälkeen maksutuotosta ylijäävä summa eli arviolta 5,7–7,7 miljoonaa euroa käytettäväksi Suomen elokuväsäätiön myöntämiin avustuksiin.

11 Suhde perustuslakiin ja säättämisyjärjestys

11.1 Oikeusvaltioperiaate

Perustuslain 2 §:n 3 momentissa asetetaan julkisen vallan lakisidonnaisuus ja lainalaisuus. Sen mukaan julkisen vallan käytön tulee perustua lakiin.

Perustuslain 124 §:n mukaan julkinen hallintotehtävä voidaan antaa muulle kuin viranomaiselle vain lailla tai lain nojalla, jos se on tarpeen tehtävän tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi eikä vaaranna perusoikeuksia, oikeusturvaa tai muita hyvän hallinnon vaatimuksia. Merkittävää julkisen vallan käyttöä sisältäviä tehtäviä voidaan kuitenkin antaa vain viranomaiselle. Perustuslain esitöiden mukaan (HE 1/1998 vp) julkisten hallintotehtävien hoitamisen tulee pääsääntöisesti kuulua viranomaiselle. Julkisia hallintotehtäviä voidaan antaa muille kuin viranomaisille vain rajoitetusti.

Valtion rahoituksesta elokuvakulttuurin edistämiseen annetun lain (1174/2018) 3 §:ssä säädetään, että Suomen elokuväsäätiö hoitaa valtionapuviranomaiselle kuuluvia tehtäviä myöntäessään valtionavustuksia. Hallituksen esityksessä eduskunnalle laiksi valtion rahoituksesta elokuvakulttuurin edistämiseen (HE 56/2018 vp) arvioitiin, että elokuvan valtionavustuksia koskevan julkisen hallintotehtävän hoitamisen tehokkuuden kannalta ja elokuva-alan toimijoiden näkökulmasta on tarkoituksenmukaista, että Suomen elokuväsäätiö jatkaa valtionapuviranomaistehävien hoitajana. Perustuslakivaliokunta katsoi lausunnossaan (PeVL 28/2018 vp), ettei järjestelylle ollut estettä ja lakiehdotus voitiin käsitellä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä.

Kotimaista elokuvatuotantoa ja -taidetta edistämään perustettu Suomen elokuvasäätiö on 1970-luvulta lähtien myöntänyt tukea elokuvan edistämiseen. Elokuväsäätiön pääasiallinen tehtävä on viime vuosina ollut hoitaa valtionapuviranomaiselle kuuluvia tehtäviä elokuvan tuottamiseen, jakeluun ja käsikirjoittamiseen sekä muuhun elokuvakulttuurin edistämiseen liittyvissä valtionavustuksissa. Elokuväsäätiön henkilökunnalla on laaja-alaista elokuva- ja audiovisuaalisen kulttuurin osaamista. Lisäksi elokuvat ja niitä koskeva rahoitus poikkeavat suurelta osin muista taiteen ja kulttuurin alan valtionapuviranomaisten hoidettavina olevista valtionavustusten myöntökohteista, eikä viranomaisilla ole myöskään resursseja, joita tarvitaan useammalle vuodelle ajoittuvien elokuvien tuotantoprosessien ja niitä koskevien tukipäätösten toimeenpanton hoitamiseen ja seurantaan. Tarvittava osaaminen ja asiantuntemus on kerääntynyt Suomen elokuvasäätiöön.

Edellä selostetun perusteella myös tämän lain mukaisten valtionavustusasioiden antamista edelleen Suomen elokuvasäätiön hoidettaviksi voidaan pitää perustuslain 124 §:ssä tarkoitettulla tavalla tarpeellisena tehtävän tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi.

11.2 Elinkeinovapaus

Perustuslain elinkeinonvapauden kannalta merkityksellisiä ovat ehdotuksen 8 §:n säännökset, jotka koskevat maksullisen tilausohjelmopalvelun tarjoajan velvollisuutta tehdä ennen toiminnan aloittamista toiminnan harjoittamista koskeva ilmoitus Liikenne- ja viestintävirastolle. Suomeen sijoittautuneilla tilausohjelmopalvelun tarjoajilla on jo nykyisin sähköisen viestinnän palveluista annetun lain perusteella ilmoitusvelvollisuus. Ilmoitusmenettelyn on katsottu vakiintuneen ja toimivan tarkoituksenmukaisella tavalla kotimaisten toimijoiden osalta. Esityksessä ilmoitusvelvollisuus laajennettaisiin koskemaan myös toiseen EU:n jäsenvaltioon sijoittautuneita tilausohjelmopalvelun tarjoajia, jotka suuntaavat maksullista tilausohjelmopalvelua yleisölle Suomen alueella. Ilmoitusvelvollisuus laajentaminen näihin toimijoihin on perusteltua, koska ilmoitusmenettelyssä saadut tiedot ovat välttämättömiä viranomaisvalvonnan toteuttamiseksi.

Perustuslain 18 §:n mukaan jokaisella on oikeus hankkia toimeentulonsa valitsemallaan työllä, ammatilla tai elinkeinolla. Perustuslakivaliokunta on käsitellyt ilmoitusvelvollisuutta ja elinkeinonvapauden suhdetta muun muassa lausunnoissa PeVL 47/1996 vp (telemarkkinalaki), PeVL 19/1998 vp (laki televisio- ja radiotoiminnasta), PeVL 54/2002 vp (verkkotunnuslaki) ja PeVL 61/2002 vp (viestintämarkkinalaki). Perustuslakivaliokunnan vakiintuneen käytännön mukaan ilmoitusvelvollisuudesta säättäminen ei sellaisenaan ole elinkeinonvapauden kannalta ongelmallista, kun viranomaisen ei edellytetä tekemään ilmoituksen johdosta päätöstä, eikä ilmoituksen tekeminen ole toiminnan aloittamisen edellytys.

Ehdotettu ilmoitusvelvollisuus olisi luonteeltaan informatiivinen ja hallinnollinen rekisteröintimenettely, jonka tarkoituksena on mahdollistaa viranomaiselle kuuluvien valvontatehtävien hoitaminen. Ilmoitusmenettelyllä ei luotaisi viranomaiselle toimivaltaa estää toiminnan aloittamista, rajoittaa elinkeinonharjoittajan markkinoille pääsyä tai puuttua palvelun sisältöön.

Ilmoitusmenettelyssä annettavat tiedot on rajattu välttämättömiin yksilöinti-, yhteys- ja toimintaa koskeviin tietoihin. Sääntelyn voidaan katsoa olevan perustuslakivaliokunnan edellyttämällä tavalla täsmällistä ja tarkkarajaista.

Lain 4 §:n mukainen rahoitusvelvoite

Perustuslain 18 §:n mukaisen elinkeinonvapauden ja 12 §:ssä turvatun sananvapauden kannalta merkityksellisiä ovat ehdotuksen 4 ja 5 §:n säännökset.

Esityksen mukaan maksullisten tilausohjelmalveluiden tarjoajien tulisi osallistua audiovisuaalisen sisällön tuotannon rahoitukseen vuosittain määrällä, joka vastaa viittä prosenttia tilausohjelmalvelun tarjoajan Suomessa kertyneestä liikevaihdosta (4 §). Rahoitusvelvoitteen voisi toteuttaa investoimalla uuteen audiovisuaaliseen sisältöön, suorittamalla Liikenne- ja viestintäviraston määräämän veronluonteisen maksun tai näiden yhdistelmänä. Esityksen 5 §:ssä säädetäisiin investointeja koskevista ehdoista. Uuteen audiovisuaaliseen sisältöön tehtävän investoinnin kokonaismäärästä yli puolet tulee kohdistua käsikirjoitetun elokuvan, dokumentin tai draamasarjan esitysoikeuksien hankintaan, tuotantoon tai yhteistuotantoon. Lisäksi audiovisuaalisesta sisällöstä tai esitysoikeuksien hankinnan kohteena olevasta sisällöstä yli puolet tulisi olla suomen-, ruotsin- tai saamenkielistä, ja audiovisuaalisen sisällön tulisi liittyä kiinteästi Suomen historiaan, kulttuuriin tai yhteiskuntaan. Säännöksellä saatettaisiin voimaan AVMS-direktiivin 13 artiklan 2 kohta.

Perustuslain 12 §:n mukaan jokaisella on sananvapaus. Sananvapauteen sisältyy oikeus ilmaista, julkistaa ja vastaanottaa tietoja, mielipiteitä ja muita viestejä kenenkään ennakolta esittämättä. Tarkempia säännöksiä sananvapauden käyttämisestä annetaan lailla.

Perustuslain 18 §:n 1 momenttiin sisältyvillä sanoilla *lain mukaan* viitataan mahdollisuuteen rajoittaa säännöksessä turvattua oikeutta lailla (HE 309/1993 vp, s. 67/II). Myös sananvapauden 12 §:n 1 momentti sisältää lakivaruksen eli vaatimuksen *sananvapauden käytön sääntelyn toteuttamisesta lailla*.

Perustuslakivaliokunta on ratkaisukäytännössään katsonut, että elinkeinotoimintaan kohdistuvat velvoitteet voivat olla mahdollisia perusoikeusjärjestelmän kannalta hyväksyttävistä syistä (esim. PeVL 14/2013 vp, s. 4/I, PeVL 58/2002 vp, s. 2 ja PeVL 30/1997 vp). Elinkeinovapauden rajoitusten tulee olla täsmällisiä ja tarkkarajaisia, minkä lisäksi rajoittamisen laajuuden ja edellytysten pitää ilmetä laista.

Perustuslakivaliokunta on ottanut kantaa eurooppalaisuusvaatimukseen televisio-ohjelmien osalta lausunnossaan PeVL 19/1998 vp ja katsonut kyseisten säännösten osaltaan edistävän sananvapauden toteutumista. Valiokunnan näkemyksen mukaan ohjelmiston eurooppalaisuusvaatimus tukee paitsi eurooppalaista ohjelmatuotantoa ja tämän käsitteen piiriin kuuluvana suomalaista ohjelmatuotantoa ja siten kansallista kulttuuria, myös eurooppalaisen ja Euroopan ulkopuolisen ohjelmiston tasapuolista kohtelua televisio-ohjelmiston kokonaisuudessa.

AVMS-direktiivin keskeisenä tavoitteena on edistää eurooppalaisten teosten tuotantoa sekä jakelua ja siten myötävaikuttaa aktiivisesti kulttuurisen monimuotoisuuden edistämiseen. Eri-tyistä painoarvoa on annettu eurooppalaisten pienten kieli- ja kulttuurialueiden toimijoiden toimintamahdollisuuksien turvaamiselle. Rahoitusvelvoitteen tavoitteena on tukea sitä, että eurooppalaiset ja kansalliset teokset säilyvät saatavilla myös muuttavassa audiovisuaalisessa toimintaympäristössä.

Rahoitusvelvoite on luonteeltaan taloudellinen, eikä se rajoita tilausohjelmalvelun tarjoajan oikeutta harjoittaa elinkeinoa tai tuottaa ja julkaista sisältöä. Rahoitusvelvoitteeseen sisältyy tilausohjelmalvelun tarjoajan valinnanvapaus; toimija voi itse päättää toteuttaako se rahoitusvelvoitteen investoimalla vai veronluonteisena av-maksuna. Investointeja koskevat ehdot ovat luonteeltaan sisällöllisiä kohdentamisvaatimuksia, joiden tarkoituksena on suunnata rahoitusvelvoitteen mukaiset investoinnit eurooppalaisten teosten edistämistä vastaavasti sellaiseen audiovisuaaliseen sisältöön, joka kytkeytyy kielen ja teeman kautta suomalaiseen kulttuuriin ja yhteiskuntaan. Investointeja koskevat ehdot ovat riittävän laajoja, eivätkä ne rajoita tilausohjelmalvelun tarjoajan toimituksellista tai taiteellista vapautta. Siten ehtojen ei voida katsoa olevan ongelmallisia sananvapauden kannalta. Velvoite jättää tilausohjelmalvelun

tarjoajan harkintaan, millaisilla tekemillään sisällöllisillä investoinneilla se osoittaa edellytysten täyttymisen ja mitkä tuotannot se ilmoittaa velvoitteen ehdot täyttäväksi investoinneiksi.

Perustuslakivaliokunnan kanta huomioon ottaen rahoitusvelvoitteen soveltamisella maksullisten tilausohjelmopalvelujen tarjoajiin voidaan katsoa olevan hyväksyttävät, kulttuuripoliittiset ja unionin oikeudesta johdetut perusteet sen edistäessä eurooppalaista ja siten myös suomalaista audiovisuaalista tuotantoa. Velvoite on täsmällinen ja tarkkarajainen. Sääntelyn ei voida katsoa olevan ongelmallinen perustuslain 18 §:n kannalta.

11.3 Yksityiselämän ja henkilötietojen suoja

Viranomaisten tiedonsaantioikeutta on tarkasteltava perustuslain 10 §:n yksityiselämän ja henkilötietojen suojan kannalta. Perustuslain 10 §:n 1 momentin mukaan henkilötietojen suojasta säädetään tarkemmin lailla. Perustuslakivaliokunnan vakiintuneen käytännön mukaan lainsäätäjän liikkumavaraa rajoittaa tämän säännöksen lisäksi myös se, että henkilötietojen suoja osittain sisältyy samassa momentissa turvattuun yksityiselämän suojan piiriin. Kysymys on kaiken kaikkiaan siitä, että lainsäätäjän tulee turvata tämä oikeus tavalla, jota voidaan pitää hyväksyttävänä perusoikeusjärjestelmän kokonaisuudessa (ks. esim. PeVL 11/2018 vp, PeVL 13/2016 vp).

Ehdotetun 10 §:n mukaan Liikenne- ja viestintävirastolla olisi ehdotetun lain mukaisia tehtäviä suorittaessaan oikeus liikesalaisuuksia koskevien salassapitosäännösten tai tietojen luovuttamista koskevien muiden rajoitusten estämättä saada välttämättömiä tietoja maksullisen tilausohjelmopalvelun tarjoajalta tai sen lukuun toimivalta.

Viranomainen voisi pyytää esimerkiksi liikesalaisuuksina pidettäviä yritystoimintaan liittyviä tietoja, kuten yritysten taloudelliseen tilanteeseen liittyviä tietoja, tilausohjelmopalvelun tarjoajan edellisellä tilikaudella kertyneen liikevaihdon tai 5 §:n mukaisten ehdot täyttävien investointien arvioimiseksi. Ehdotetut tiedonsaantioikeudet liittyisivät etenkin lain 4 §:n (velvollisuus osallistua audiovisuaalisen sisällön rahoitukseen), 5 §:n (investointeja koskevat ehdot) ja 8 §:n (tilausohjelmopalvelun tarjoajan tietojenantovelvollisuus) mukaisten tehtävien hoitamiseen ja valvontaan. Tiedonsaantioikeudet turvaisivat Liikenne- ja viestintäviraston 9 §:n mukaista tehtävää vastata veronluonteisen maksun määräämisestä ja veronkannosta.

Viranomainen voisi pyytää tietoja maksullisen tilausohjelmopalvelun tarjoajalta tai sen lukuun toimivalta luonnolliselta henkilöltä tai oikeushenkilöltä, esimerkiksi ulkopuoliselta tilintarkastajalta. Tiedonsaantia ulkopuolisilta on kuitenkin rajoitettu siten, että henkilöiden tai oikeushenkilöiden on toimittava maksullisen tilausohjelmopalvelun lukuun.

Perustuslakivaliokunta on arvioinut tietojen saamista ja luovuttamista salassapitovelvollisuuden estämättä koskevan sääntelyn kattavuutta, täsmällisyyttä ja sisältöä (ks. esim. PeVL 89/2022 vp, kappale 12). Viranomaisen tietojensaantioikeus ja tietojenluovuttamismahdollisuus ovat valiokunnan mukaan voineet liittyä jonkin tarkoituksen kannalta "tarpeellisiin tietoihin", jos tarkoitettu tietosisällöt on pyritty luettelemaan laissa tyhjentävästi. Jos taas tietosisältöjä ei ole samalla tavoin luetteloitu, sääntelyyn on pitänyt sisällyttää vaatimus "tietojen välttämättömyydestä" jonkin tarkoituksen kannalta (PeVL 8/2021 vp, kappale 24 ja siinä viitatu lausunnot).

Esityksen 10 §:n mukainen tiedonsaantioikeus on sidottu välttämättömyysvaatimukseen huomioiden perustuslakivaliokunnan lausuntokäytäntö. Tiedonsaantioikeus olisi rajattu siten, että salassapito murrettaisiin ainoastaan liikesalaisuuksia sisältävien tietojen osalta. Valmistelussa ei ole tunnustettu tarvetta käsitellä yleisen tietosuoja-asetuksen 9 artiklan mukaisia erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvia tietoja tai laajemminkaan valtiosääntöisesti arkaluonteisiksi

henkilötiedoiksi katsottavia tietoja. Tiedonsaantioikeuden perusteella käsiteltäviä henkilötietoja olisivat erityisesti henkilöiden nimiin ja yhteystietoihin liittyvät tiedot. Liikenne- ja viestintävirasto käsittelee myös 8 §:n 1 momentin mukaisen ilmoitusvelvollisuuden yhteydessä tilausohjelmopalvelun tarjoajan ilmoittamia yritys- ja yhteystietoja.

Lakiehdotuksessa tarkoitettuun henkilötietojen käsittelyyn sovellettava yleislainsäädäntö määrittäisi tietojen käsittelytarkoituksen mukaisesti. Henkilötietojen käsittelyyn sovellettaisiin yleistä tietosuojasetusta ja sitä täydentävää kansallista tietosuojalakia näiden yleissäädösten soveltamisalaa koskevien säännösten mukaisesti. Yleisen tietosuojasetuksen soveltamisalaaan kuuluva henkilötietojen käsittely perustuu asetuksen 6 artiklan 1 kohdan e alakohdan e alakohdassa tarkoitettuun käsittelyyn perustasta on säädettävä joko unionin oikeudessa tai rekisterinpitäjään sovellettavassa jäsenvaltion lainsäädännössä. Tarkoitettujen jäsenvaltion lainsäädännön on täytettävä yleisen edun mukainen tavoite ja oltava oikeasuhteinen sillä tavoiteltuun oikeutettuun päämäärään nähden.

Ehdotetut säännökset perustuvat periaatteelle, että tietojen tulee olla välttämättömiä tässä laissa säädetyn valvonnan kannalta. Henkilötiedoista tiedonsaanti rajoittuisi välttämättömiin tietoihin.

Esitetyn tiedonsaantioikeutta koskevan sääntelyn voidaan katsoa olevan ongelmaton perustuslain 10 §:n kannalta.

11.4 Valtion verot ja maksut

Perustuslain 81 §:n 1 momentin mukaan valtion verosta säädetään lailla, joka sisältää säännökset verovelvollisuuden ja veron suuruuden perusteista sekä verovelvollisen oikeusturvasta. Perustuslain 81 §:n 2 momentin mukaan valtion viranomaisten virkatoimien, palvelujen ja muun toiminnan maksullisuuden ja maksujen suuruuden yleisistä perusteista säädetään lailla.

Perustuslakivaliokunnan tulkintakäytännön mukaan veron keskeisiä tunnusmerkkejä ovat suorituksen vastikkeettomuus, pakollisuus sekä tuotantokustannusten ylittäminen, jos suoritus kannetaan jonkin palvelun tai hyödykkeen yhteydessä. Valtiosääntöisille maksuille on ominaista, että ne ovat korvauksia tai vastiketta julkisen vallan palveluista; jos vastikesuhdetta ei ole, niin tällaiset rahasuoritukset valtiolle ovat sen sijaan veroja valtiosääntöoikeudellisessa mielessä (PeVL 61/2002 vp s. 5/II, PeVL 66/2002 vp. s. 3/II, PeVL 67/2002 vp, s. 3/II). Rahasuorituksen mahdollisella rajoitetulla käyttötarkoituksella ei ole merkitystä suorituksen valtiosääntöoikeudellisen luonteen arvioinnissa.

Perustuslakia koskevan hallituksen esityksen perusteluiden mukaan valtion veroa koskevassa laissa tulee säätää verovelvollisuuden ja veron suuruuden perusteista. Laista tulee yksiselitteisesti ilmetä verovelvollisuuden piiri. Lain säännösten tulee myös olla sillä tavoin tarkkoja, että lakia soveltavien viranomaisten harkinta veroa määrättäessä on sidottua harkintaa. Lisäksi verolaissa edellytetään säädettäväksi, miten verovelvollinen voi saada oikeusturvaa hakemalla muutosta verotuspäätökseen.

Esityksen 4 §:n sääntely velvollisuudesta osallistua audiovisuaalisen sisällön rahoitukseen ja mahdollisuus täyttää velvoite 2 momentin 2 tai 3 kohdan mukaisesti suorittamalla maksun merkitsisi valtiosääntöoikeudellisesti uuden veron käyttöönottoa. Liikenne- ja viestintävirasto olisi toimivaltainen viranomaisen määräämään ja perimään maksun kalenterivuositain. Muutoksenhaku- ja muutoksenhakusäännöksissä on otettu huomioon hallintolaisissa säädetyt mahdollisuudet oikaisun hakemiseen maksuvelvollisen ja maksunsaajan hyväksi ennen varsinaista muutoksenhakua. Maksupäätöksestä olisi tehtävä ensin hallintolain mukainen oikaisuvaatimus Liikenne- ja

viestintävirastolle, minkä jälkeen olisi oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain mukainen valitusmahdollisuus hallinto-oikeuteen sekä edelleen korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Ehdotettava laki sisältäisi perustuslain edellyttämät säännökset verovelvollisuuden ja veron suuruuden perusteista sekä verovelvollisen oikeusturvasta.

Esitetyn veronluonteista maksua koskevan sääntelyn voidaan katsoa olevan ongelmaton perustuslain 81 §:n kannalta.

Edellä mainituilla perusteilla lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyksityksessä.

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella ja koska AVMS-direktiivissä on säännös, joka ehdotetaan pantavaksi täytäntöön lailla, annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

audiovisuaalisen tilausohjelmapalvelun investointivelvoitteesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Lain tarkoitus

Tämän lain tarkoituksena on edistää eurooppalaisen audiovisuaalisen sisällön tuotantoa Suomessa.

Tällä lailla pannaan täytäntöön audiovisuaalisten mediapalvelujen tarjoamista koskevien jäsenvaltioiden tiettyjen lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetun direktiivin 2010/13/EU (audiovisuaalisia mediapalveluja koskeva direktiivi) muuttamisesta vaihtuvien markkinarealiteettien vuoksi annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/1808 13 artiklan 2 kohta.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *tilausohjelmapalvelulla* sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014) 3 §:n 32 kohdan mukaista palvelua, lukuun ottamatta videovuokraukseen ja sähköiseen myyntiin perustuvaa palvelua;
- 2) *audiovisuaalisella sisällöllä* elokuvaa, sarjaa tai dokumenttiohjelmaa;
- 3) *liikevaihdolla* tilausohjelmapalvelun tarjoajan Suomessa harjoittamasta maksullisesta tilausohjelmapalvelutoiminnasta kertyvistä tilausmaksuista, mainonnasta, sponsoroinnista ja tuotesijoittelusta saatuja tuottoja. Tuotot, jotka liittyvät urheilu- tai uutisohjelmien tarjoamiseen tai lineaariseen ohjelmatuotantoon eivät sisälly liikevaihtoon.

3 §

Lain soveltamisala ja sen rajoitukset

Tätä lakia sovelletaan Suomeen sijoittautuneeseen maksullisen tilausohjelmapalvelun tarjoajaan.

Tätä lakia sovelletaan myös toiseen EU:n jäsenvaltioon sijoittautuneeseen tilausohjelmapalvelun tarjoajaan, joka suuntaa maksullista tilausohjelmapalvelua yleisölle Suomen alueella.

Tätä lakia ei sovelleta sellaiseen maksullisen tilausohjelmapalvelun tarjoajaan, jonka palvelun vuotuinen Suomessa kertynyt liikevaihto on enintään 2 miljoonaa euroa tai jonka palvelun tilaajamäärä on alle 1 prosenttia maksullisten tilausohjelmapalveluiden kokonaistilaajamäärästä Suomessa tai jonka palvelun sisältö on rajattu yhteen teemaan tai aihealueeseen.

4 §

Velvollisuus osallistua audiovisuaalisen sisällön rahoitukseen

Maksullisen tilausohjelmopalvelun tarjoaja on velvollinen osallistumaan tässä laissa tarkoitettuun audiovisuaalisen sisällön tuotannon rahoitukseen vuosittain määrällä, joka vastaa 5 prosenttia tilausohjelmopalvelun tarjoajan edellisellä tilikaudella Suomessa kertyneestä liikevaihdosta. Jos tilausohjelmopalvelun tarjoaja kuuluu konserniin, liikevaihtona pidetään konsernitilinpäätöksen mukaista Suomessa kertynyttä liikevaihtoa. Jos tilausohjelmopalvelun tarjoajan tilikausi poikkeaa kalenterivuodesta, liikevaihto muunnetaan kalenterivuoden liikevaihtoa vastaavaksi kertomalla se luvulla 12 ja jakamalla se tilikauden kuukausien lukumäärällä.

Tilausohjelmopalvelun tarjoaja voi toteuttaa velvoitteen:

- 1) tekemällä 1 momentin mukaan määräytyvän investoinnin;
- 2) suorittamalla 1 momentin mukaan määräytyvän maksun; tai
- 3) yhdistämällä investoinnin ja maksun niin, että niiden yhteenlaskettu määrä määräytyy 1 momentin mukaisesti.

5 §

Investointeja koskevat ehdot

Edellä 4 §:n 2 momentin 1 tai 3 kohdassa tarkoitetun investoinnin tulee kohdistua esitysoikeuksien hankintaan tai uuden audiovisuaalisen sisällön tuotantoon tai yhteistuotantoon. Uuden audiovisuaaliseen sisältöön tehtävän investoinnin kokonaismäärästä yli puolet tulee kohdistua käsikirjoitetun elokuvan, dokumentin tai draamasarjan esitysoikeuksien hankintaan, tuotantoon tai yhteistuotantoon. Hankitut esitysoikeudet voidaan ottaa huomioon vain, jos audiovisuaalinen sisältö on valmistunut sen tilikauden aikana, jonka perusteella investointivelvollisuuden suuruus lasketaan, tai sitä edeltävän kahden vuoden aikana.

Uuden audiovisuaalisen sisällön tai esitysoikeuksien hankinnan kohteena olevan sisällön tulee lisäksi täyttää seuraavat ehdot:

- 1) audiovisuaalisesta sisällöstä yli puolet on suomen-, ruotsin- tai saamenkielistä; ja
- 2) audiovisuaalinen sisältö liittyy kiinteästi Suomen historiaan, kulttuuriin tai yhteiskuntaan.

Uutta audiovisuaalista sisältöä tuottavan tuotantoyhtiön tai, jos kyseessä on yhteistuotanto, yhden tuotantoyhtiön tulee olla Suomessa tai muussa EU:n jäsenvaltiossa rekisteröity tuotantoyhtiö.

Jos tilausohjelmopalvelun tarjoaja investoi tilikauden aikana enemmän kuin 4 §:n 1 momentissa edellytetään, investointivelvoitteen ylittävä osuus voidaan ottaa huomioon seuraavan tilikauden rahoitusvelvoitetta täytettäessä siltä osin kuin investointi kohdistuu uuden audiovisuaalisen sisällön tuotantoon tai yhteistuotantoon.

6 §

Maksukertymän kohdentaminen

Edellä 4 §:n 2 momentin 2 ja 3 kohdan mukaisesti kertyvä tulo tuloutetaan valtion talousarvioon.

Opetus- ja kulttuuriministeriö voi valtion talousarvioon otettavan määrärahan rajoissa myöntää Suomen elokuvasäätiölle valtion varoja audiovisuaalisten teosten tuotannon tukemiseksi sekä tuen myöntämiseen liittyvään hallinnolliseen työhön.

Tässä laissa säädetyn julkisen hallintotehtävän hoitaminen rahoitetaan 1 momentissa tarkoitetun tulon mukaisesta valtion talousarvion määrärahasta.

7 §

Valtionavustuksen myöntämisen edellytykset

Suomen elokuvasäätiö voi 1 §:n tarkoituksen toteuttamiseksi hakemuksesta myöntää 6 §:n 2 momentissa tarkoitettua valtionavustusta käsikirjoitetun elokuvan, dokumentin tai draamasarjan tuotantoon, jos tuotanto ja siitä syntyvä teos täyttää vähintään kolme seuraavista edellytyksistä:

- 1) teoksen käsikirjoitus tai muu kirjallinen pohja on alun perin kirjoitettu suomeksi, ruotsiksi tai saamen kieleksi;
- 2) teoksesta yli puolet on suomen-, ruotsin- tai saamenkielistä;
- 3) teos liittyy kiinteästi Suomen historiaan, kulttuuriin tai yhteiskuntaan;
- 4) teoksesta yli puolet on kuvattu Suomen alueella;
- 5) teokseen ja sen tuotantoon sisältyy merkittävä suomalaisten tai Suomessa pysyvästi asuvien tekijöiden ja esittävien taiteilijoiden panos ja heille maksettavien palkkojen ja palkkioiden osuus tuotannon palkkiokustannuksista on merkittävä.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, tuotantoyhtiön, jolle valtionavustusta voidaan myöntää, tulee täyttää seuraavat edellytykset:

- 1) tuotantoyhtiö on osakeyhtiö, joka on merkitty Suomen yritysrekisteriin;
- 2) tuotantoyhtiöllä on taloudelliset ja sen nimeämällä tuottajalla ammatilliset edellytykset käsikirjoitetun elokuvan, dokumentin tai draamasarjan tuottamiseen; ja
- 3) tuotantoyhtiö hallinnoi valtionavustuksen myöntämisen kannalta arvioiden riittävässä määrin teoksen kaupallisia hyödyntämisoikeuksia Suomessa.

Suomen elokuvasäätiö hoitaa valtionapuviranomaiselle kuuluvia tehtäviä myöntäessään valtionavustuksia. Rahoituksen myöntämiseen ja sen käyttämiseen Suomen elokuvasäätiössä sovelletaan valtion rahoituksesta elokuvakulttuurin edistämiseen annettua lakia (1174/2018) ja valtionavustuslakia (688/2001), jollei tässä laissa toisin säädetä.

8 §

Tilausohjelmalvelun tarjoajan tietojenantovelvollisuus

Maksullisen tilausohjelmalvelun tarjoajan on tehtävä Liikenne- ja viestintävirastolle sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 4 §:n 3 kohdassa tarkoitettu tilausohjelmalvelua koskeva ilmoitus. Aiemmin tehdyn ilmoituksen katsotaan täyttävän tämän momentin mukaisen ilmoitusvelvollisuuden.

Maksullisen tilausohjelmalvelun tarjoajan tai sen lukuun toimivan on toimitettava Liikenne- ja viestintävirastolle vuosittain 4 §:ssä säädetyn veloitteen täyttymisen arvioimiseksi seuraavat tiedot:

- 1) tieto siitä, täyttääkö tilausohjelmalvelun tarjoaja veloitteen tekemällään 4 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettulla investoinnilla, suorittamalla 2 kohdassa tarkoitettun maksun vai 3 kohdan mukaisesti näiden yhdistelmänä;

- 2) tieto Suomessa harjoitetusta maksullisesta tilausohjelmanpalvelutoiminnasta edellisenä päättyneenä tilikautena kertyneestä liikevaihdosta. Ilmoitukseen on liitettävä riippumattoman hyväksytyin tilintarkastajan antama lausunto, jossa tilintarkastaja vahvistaa ilmoitettujen tietojen asianmukaisuuden;
- 3) tieto edellisen päättyneen tilikauden aikana tehdyistä 5 §:n ehdot täyttävistä investoinneista siltä osin kuin palveluntarjoaja täyttää 4 §:ssä säädetyn veloitteen investoinneilla.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä sille vuosittain kerättävistä ja luovutettavista tiedoista sekä tietojen digitaalisesta muodosta ja toimittamisen ajankohdasta.

9 §

Liikenne- ja viestintäviraston tehtävät

Liikenne- ja viestintävirasto vastaa 4 §:n 2 momentin 2 tai 3 kohdassa tarkoitetun veronluonteisen maksun määräämisestä, veronkannosta ja muista viranomaistehtävistä, lukuun ottamatta 6 ja 7 §:n soveltamista.

Liikenne- ja viestintävirasto määrää maksun tilausohjelmanpalvelun tarjoajan ilmoittamien tietojen perusteella.

Maksu eräännyy vuosittain maksettavaksi Liikenne- ja viestintäviraston määräämänä ajankohdana. Liikenne- ja viestintäviraston lähettää maksuvelvollisille maksupäätöksen viimeistään 30 päivää ennen eräpäivää.

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo tämän lain noudattamista, lukuun ottamatta 6 ja 7 §:n soveltamista.

10 §

Liikenne- ja viestintäviraston tiedonsaantioikeus

Maksullisen tilausohjelmanpalvelun tarjoajan tai sen lukuun toimivan on liikesalaisuuksia koskevien salassapitosäännösten estämättä pyynnöstä annettava välttämättömät tiedot Liikenne- ja viestintävirastolle sen tämän lain mukaisten tehtävien suorittamiseksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitetut tiedot on luovutettava ilman aiheetonta viivytystä, viranomaisen pyytämässä muodossa ja maksutta.

11 §

Valvontapäätös

Liikenne- ja viestintävirasto voi tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan antaa huomautuksen sille, joka rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettuja säännöksiä, määräyksiä ja päätöksiä sekä velvoittaa tämän korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä kohtuullisessa määräajassa.

12 §

Uhkasakko

Liikenne- ja viestintävirasto voi asettaa uhkasakon 8 §:n ja 11 §:n nojalla asetetun veloitteen tehosteeksi. Uhkasakosta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

13 §

Oikaisu maksuvelvollisen hyväksi

Liikenne- ja viestintäviraston 4 §:n 2 momentin 2 tai 3 kohdan mukaista maksua koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003).

Jos maksuvelvolliselle on virheen johdosta määrätty liikaa maksua, maksupäätös on oikaistava, jollei asiaa ole valitukseen annetulla päätöksellä ratkaistu. Oikaisu maksuvelvollisen hyväksi voidaan tehdä maksun määräämistä seuraavan kalenterivuoden kuluessa.

14 §

Oikaisu maksunsaajan hyväksi

Jos maksuvelvolliselle on laskuvirheen tai siihen verrattavan erehdyksen vuoksi taikka sen johdosta, ettei asiaa ole joltakin osalta tutkittu, jäänyt määräämättä säädetty maksu tai osa siitä, maksupäätös on oikaistava, jollei asiaa ole valitukseen annetulla päätöksellä ratkaistu. Oikaisu maksunsaajan hyväksi voidaan tehdä sitä seuraavan kalenterivuoden aikana, jolloin maksu määrättiin tai olisi pitänyt määrätä.

15 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019). Maksu on muutoksenhausta huolimatta suoritettava säädettyssä ajassa, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

16 §

Maksun perintä

Edellä 4 §:n 2 momentin 2 tai 3 kohdan mukaisen maksun suorasta ulosottokelpoisuudesta ilman ulosottoperustetta säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007).

Jos maksu viivästyy, sille on maksettava korkolain (633/1982) 4 §:ssä säädetty viivästyskorko. Viivästyskoron sijasta Liikenne- ja viestintävirasto voi periä kymmenen euron suuruisen viivästysmaksun, jos viivästyskoron määrä jäisi tätä pienemmäksi.

17 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2027.

Helsingissä x.x.20xx

Pääministeri

Etunimi Sukunimi

..ministeri Etunimi Sukunimi